MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

71 nci Birleşim

31 . 3 . 1969 Pazartesi

İçindekiler

Sayfa

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ 315 : 317

2. — GELEN KÂĞITLAR 317

3. — YOKLAMA 317

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI 318

1. — Adana Milletvekili Kasım Gülek'in, Dwight David Eisenhower'in ölümü dolayısiyle, kendisinin hayatı, askerlik ve devlet adamlığı yüksek vasıfları hakkında gündem dışı demeci. 318 : 319

2. — Ankara Milletvekili Ahmet Üstün'ün, 1969 yılı Bütçesinin uygulanması sırasında, Devlet kurumlarından iş istiyen vatandaşlara eşit muamele yapılması, bu konuda kurumların ilgililerine yetki verilmesi, onlar üzerinde siyasi baskı yapılmaması konularındaki gündem dışı demeci ve Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün cevabı. 319 : 321

3. — Daimî komisyonlardaki açık üyeliklere seçim. 321

4. — İki Araştırma Komisyonundaki üyeliklere seçim. 321

Sayfa

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER 322

1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Enerji ve Tabiî Kaynaklar ve Plân komisyonları raporları (1/392) (S. Sayısı : 681 e 1 nci ek) 322 : 323, 386 : 389

2. — Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun 27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal Bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve İçişleri Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/258; Cumhurivet Senatosu 2/217) (S. Sayısı : 178 ve eki) 323 : 337

3. — 22 Nisan 1962 tarihli ve 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 77 nci maddesinin yeniden düzenlenmesine ve bir geçici madde eklenmesine dair ka-

Sayfa

nun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu. (1/540) (S. Sayısı : 758) 337:352

6. — SORULAR VE CEVAPLAR 352

B) Yazılı sorular ve cevapları *352*

1. — Giresun Milletvekili Kudret Bosuter'in, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı kuruluşların merkez teşkilâtında çalıştırılan personele ve yapılan işlere dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlmami Ertem'in yazılı cevabı (7/751) 352:353

2. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Adapazarı'na bağlı Karadere köyünün sel tahribinden kurtarılmasına dair sorusu ve Köy İşleri Bakanı Salâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/812) 353:354

3. — Adana Milletvekili Bekir Tünay'ın, Adana'nın Kadirli ilçesine bağlı Kösepınar köyünde yapılacak orman yolunun geri bırakılma sebebine dair sorusu ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın yazılı cevabı (7/829) 354:355

4. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Sakarya'nın Karasu ilçesine bağlı Yassıgeçit köyü yolunun inşaasına dair sorusu ve Köy İsleri Bakanı Salâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/851) 355

5. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, öğretmenlerin açığa alınma ve nakil işlemlerine dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/858) 355:357

6. — Muş Milletvekili Nermin Neftçi'nin, Mus iline tahsis edilen tohumluk buğday miktarının artırılmasına dair sorusu ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın yazılı cevabı (7/880) 357:358

7. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, sanat ve meslek okulu mezunlarına üniversitelerde okuma imkânı verilmesine dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/903) 358:359

8. — Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, hayvan yetiştiricilerinin kalkındırılmasına dair sorusu ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın cevabı (7/917) 359:360

9. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Sakarya'nın, Akyazı ilçesine bağlı Teketaban köyünde evi yanan bir şahsa yardım yapılmasına dair sorusu ve İmar ve İskân Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı (7/948) 360

10. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, bataklığı kurutarak meydana getirdiği araziyi 45 yıl zilyedinde bulunduran şahsın müktesep hakkına dair sorusu ve Maliye Bakanı Cihat Bilgehan ve Köyişleri Bakanı Selâhattin Kılıç'ın yazılı cevapları (7/959) 360:363

11. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Sakarya'nın Akçapınar köyü yolunun yarım bırakılma sebebine dair sorusu ve Köy İşleri Bakanı Selâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/961) 363

12. — Hatay Milletvekili Yahya Kanbolat'ın, Adıyaman'ın muhtelif ihtiyaçlarının karşılanmasına dair sorusu ve Başbakan Süleyman Demirel'in yazılı cevabı (7/968) 363:364

13. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Sakarya'nın Karasu ilçesine bağlı Kovukpelit köyünün su ve yol ihtiyacına dair sorusu ve Köy İşleri Bakanı Selâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/984) 365:366

14. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun, Tarım Bakanlığınca hazırlanan tasarılara dair sorusu ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın yazılı cevabı (7/993) 366: 368

15. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, Aydın'ın Söke - Sarıkemer kasabasındaki Çiftçi Mallarını Koruma Teşkilâtına dair sorusu ve İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın yazılı cevabı (7/1009) 369

16. — Çorum Milletvekili Nejdet Yücer'in, Çorum'a bağlı Mecitözü ilçesine, kalkınmasında faydalı olacak, bir askerî birliğin yerleştirilmesine dair sorusu ve Millî Savunma Bakanı Ahmet Topaloğlu'nun yazılı cevabı (7/1019) 369:370

17. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi binasına gelecek misafir ve vazifelilerin hareket tarzlarına ilişkin Talimatnamenin uygulanmasına dair sorusu ve Millet Meclisi Başkanı Ferruh Bozbeyli'nin yazılı cevabı (7/1021) 370

18. — Amasya Milletvekili Kâzım Ulusoy'un, Amasya'nın merkez ve Merzifon ilçelerine bağlı bâzı köylerin, yol inşaatlarının bitirilmeme sebebine dair sorusu ve Köy İşleri Bakanı Selâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/1025) 370:371

19. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Söğüt karayolundaki viraj ve meyillerin ıslahına dair sorusu ve Bayındırlık Bakanı Orhan Alp'in yazılı cevabı (7/1027) 372

20. — Bursa Milletvekili Nilüfer Gürsoy'un, okul kitaplarındaki 27 Mayıs konularına dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/1029) 372: 375

21. — Adana Milletvekili Mahmut Bozdoğan'ın, Adana'nın Pozantı ilçesinde hastane veya bir sağlık merkezi açılmasına dair sorusu ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Vedat Âli Özkan'ın yazılı cevabı (7/1030) 375

22. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun, Eskişehir'in Ayvalı köyüne içme suyu teminine ve Hazineye ait toprakların tevzi edilmesine dair sorusu ve Köy İşleri Bakanı Salâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/1036) 375:376

23. — İstanbul Milletvekili Nurettin Bulak'ın, 488 ve 1331 sayılı kanunların tatbikatına dair sorusu ve İmar ve İskân Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı (7/1040) 376:377

24. — Burdur Milletvekili İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur Söğüt projesinin plânlama çalışması için lüzumlu haritaların hazırlanmasına dair sorusu ve Millî Savunma Bakanı Ahmet Topaloğlu'nun yazılı cevabı (7/1047) 377

25. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, ortaokul, lise ve dengi okullarla, eğitim enstitülerindeki ek ders ücreti uygulamasına dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/1050) 377:379

26. — Burdur Milletvekili İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur'un, Gölhisar ilçesine bağlı Dengere köyündeki tapulu tarlalara vâkı tecavüzlere ve Söğüt Gölünün kurutulmasiyle meydana gelen arazinin tevziine dair sorusu ve Devlet Bakanı Hüsamettin Atabeyli'nin yazılı cevabı (7/1058) 379

27. — Burdur Milletvekili İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur'un Tefenni ilçesinde bir lise ve Bucak ilçesinde de ortaokul ve akşam kız sanat okulu açılmasına dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/1059) 379: 380

28. — Burdur Milletvekili İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur - Antalya yolunun ıslahına dair sorusu ve Bayındırlık Bakanı Orhan Alp'in yazılı cevabı (7/1060) 380: 381

29. — Tekirdağ Milletvekili Kemal Nebioğlu'nun, Tekirdağ'ın bâzı ilçelerinde Hükümet konağı inşasına ve belediyelerine yol makinası ve vasıtası verilmesine dair sorusu ve Maliye Bakanı Cihat Bilgehan'ın yazılı cevabı (7/1062) 381:382

30. — Tekirdağ Milletvekili Kemal Nebioğlu'nun, Tekirdağ'daki okulların çeşitli ihtiyacının karşılanmasına dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/1063) 382:383

31. — Kastamonu Milletvekili Âdil Toközlü'nün, Kastamonuspor - Hacettepe futbol maçını yöneten hakemlere dair sorusu ve Devlet Bakanı Kâmil Ocak'ın yazılı cevabı (7/1070) 383:385

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Yozgat Milletvekili Celâl Sungur, Meclise sunulan üniversitelerle ilgili kanun tasarısının yetersizliği, üniversitelerde uyandırdığı tepki karşısında, bu tasarının üzerinde Parlâmentoda ciddiyetle durularak gerektiği şekilde çıkarılması,

Adana Milletvekili Kasım Gülek, Türkiye'nin pamuk ihracatında karşılaştığı güçlükler ve alınması gerekli tedbirler ve

Malatya Milletvekili Hamit Fendoğlu da, bâzı gazetelerde kendisine atfen «Milletvekilleri halkı soyuyor» diye yazılan haberlerin aslı olmadığı konularında gündem dışı demeçte bulundular.

Vâkı dâvet üzerine Hindistan'a giden Ulaştırma Bakanı Sadettin Bilgiç'e, Devlet Bakanı Hüsamettin Atabeyli'nin vekillik etmesinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu ile Trabzon Milletvekili Ahmet Şener'in; trafik kazalarını önleyici tedbirleri tesbit etmek üzere bir Meclis araştırması yapılmasına ve

Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun; ahlâk buhranına çare aramak üzere bir genel görüşme yapılmasına dair önergeleri okundu ve gündeme alınarak sıraları geldiğinde görüşüleceği bildirildi.

Denizli Milletvekili Mehmet Salih Baydil'in, Eskişehir Milletvekili İsmet Angı'nın 521 sayılı Danıştay Kanununa bağlı (1) sayılı cetvelin değiştirilmesine dair kanun teklifinin havale edilmiş olduğu Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilecek 5 er üyeden kurulacak bir Geçici Komisyonda görüşülmesine dair önergesi kabul olundu.

Artvin Senatörü Fehmi Alpaslan'ın, Cumhuriyet Senatosunun 29 . 1 . 1969 tarihli 26 ncı Birleşiminde ve Meclislerin bütçelerinin görüşülmesi sırasında, «Bâzı Parlâmento üyelerinin menfaat karşılığı iş takibettikleri» yolundaki beyanları üzerine, kendisinden sarih bilgi istenmesine rağmen bugüne kadar cevap alınamadığı, bu konu ile ilgili olarak verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin takdimen görüşülmesi talep ve kabul edildiği takdirde gereğinin yapılacağı hususundaki Başkanlığın Genel Kurula vâkı sunuşuna bilgi edinildi.

Meclis çalışmalariyle ilgili olarak Aydın Milletvekili Reşat Özarda ile A. P., C. H. P., ve G. P. grup temsilcilerinin verdikleri önergeler ayrı ayrı oylanarak, grup temsilcilerinin önergesi kabul olundu ve Meclis çalışmalarının 31.3.1969 Pazartesi gününden itibaren aşağıdaki şekilde yapılmasına karar verildi :

«1. Millet Meclisi toplantılarının, Pazartesi, Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri olmak üzere haftada 4 gün yapılması ve çalışmaların eskisi gibi saat 15,00 te başlaması,

2. Pazartesi ve Salı günlerinin :

a) İlk bir saatlik süresi içinde görüşülecek işlere dair evvelce alınmış bulunan 25 . 11 . 1968 tarihli Genel Kurul Kararının devamı,

b) Bir saatlik süre dışında da gündemde bulunan ve haklarında öncelik kararı verilmiş veya verilecek olan diğer işlerin görüşülmesi,

3. Çarşamba günlerinin, eskisi gibi, saat 15,00 - 17,00 arasında genel görüşme ve Meclis araştırma önergelerine saat 17,00 den sonra da sözlü sorulara tahsis edilmesi.

4. Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliği kanun tasarısı ile Su ürünleri kanun tasarısının görüşülüp bitirilmesine kadar Perşembe günlerinin bu hususa ayrılması.»

Gündemde bulunan daimî komisyonlarda ve iki araştırma komisyonundaki açık üyeliklere yapılacak seçim ile,

İkinci defa açık oya sunulacak olan :

Türkiye Cumhuriyeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkındaki kanun tasarısının oylanmasının birlikte yapılması kabul olunarak seçim ve oylama yapıldı ise de, oyların ayrımı sonunda çoğunluk sağlanamadığı, her iki işlemin de gelecek birleşimde tekrarlanacağı bildirildi.

31 . 3 . 1969 Pazartesi günü saat 15,00 te toplanılmak üzere birleşime saat 16,25 te son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Urfa
İsmail Arar	Ramazan Tekeli

Kâtip
Sakarya
Muslihittin Gürer

SORULAR

Yazılı sorular

1. — İstanbul Milletvekili Tekin Erer'in, İstanbul Belediye Başkanlarının radyo konuşmalarına dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/1087)

2. — Çorum Milletvekili Nejdet Yücer'in, Mecitözü - Amasya yolunun onarılmasına dair yazılı soru önergesi, Bayındırlık Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1088)

3. — Diyarbakır Milletvekili Tarık Ziya Ekinci'nin, Diyarbakır - Muş yolunun tamamlanmasına dair yazılı soru önergesi, Bayındırlık Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1089)

4. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Sakarya'nın Geyve ilçesine bağlı Şerefiye köyü muhtarına yapılan tecavüze dair yazılı soru önergesi, İçişleri ve Adalet Bakanlıklarına gönderilmiştir. (7/1090)

5. — Aydın Milletvekili M. Kemal Yılmaz'ın, Aydın'ın Karacasu ilçesine bağlı Dikmen köyündeki yer kaymasına dair yazılı soru önergesi, İmar ve İskân Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1091)

2. — GELEN KÂĞITLAR

Tasarı

1. — Tekel Genel Müdürlüğü 1967 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı (1/666) (Sayıştay Komisyonuna)

Teklifler

2. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, Siyasi Partilerin, kamu tüzel kişileri elinde bulunan basın dışı haberleşme ve yayın vasıtalarından faydalanma şekilleri hakkında kanun teklifi (2/860) (Ulaştırma, Turizm ve Tanıtma, Adalet, Anayasa, İçişleri ve Plân komisyonlarına)

3. — Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Sırrı Atalay ve 6 arkadaşının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Memurları Teşkilâtı hakkındaki 231 sayılı Kanuna bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi (2/861) (Plân Komisyonuna)

Tezkere

4. — Denizli Milletvekili Salih Baydil ile Konya Milletvekili Bahri Dağdaş'ın yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/1113) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyona)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Bşkanvekili Âtıf Şohoğlu

KÂTİPLER : Ramazan Tekeli (Urfa), Muslihittin Gürer (Sakarya)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 71 nci Birleşimini açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Otomatik cihazla yoklama yapılacaktır. Muhterem üyelerin beyaz düğmelere basmalarını istirham edeceğim.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Çoğunluğumuz vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Muhterem arkadaşlar, hem açık oylama var, hem seçim var. Aşağı - yukarı 5 - 6 birleşimden beri bu seçimlerin neticesini alamadık. Bundan evvelki bir oturumda da muhterem bir arkadaşımız, komisyonların çalışamadığından, eksik çalıştığından, yarın muallel olacağından bahisle, haklı olarak bir konuşma yaptılar. «Yoklama bitti» diye arkadaşlarımın lûtfen salondan ayrılmamalarını istirham ediyorum.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Adana Milletvekili Kaşım Gülek'in, Dwight David Eisenhower'in ölümü dolayısiyle, kendisinin hayatı, askerlik ve Devlet adamlığı yüksek vasıfları hakkında gündem dışı demeci.

BAŞKAN — Sayın Kasım Gülek, Eisenhower'in ölümü dolayısiyle gündem dışı söz istemişsiniz, buyurunuz efendim.

KASIM GÜLEK (Adana) — Sayın arkadaşlarım;

Ölümüne yalnız kendi milletinin değil, dünyanın birçok memleketlerinin yas tututuğu büyük asker ve milletlerarası Devlet adamı Dwight Eisenhower'i anmak için Yüksek Huzurunuzdayım.

Birleşik Amerika'nın 34 ncü Cumhurbaşkanı Dwight Eisenhower, 1890 da Texas'ta, çok dindar bir ailenin çocuğu olarak doğmuş, sıkı bir aile terbiyesi görmüştür. West Point Askerî Akademisinden mezun olmuş, 1 nci Dünya Savaşına da teğmen olarak girmiş, 1944 te Müttefik Orduları Başkumandanı olmuş, Genelkurmay Başkanı olmuş, oradan emekli olduktan sonra Colombia Üniversitesi Rektörü olmuş ve iki devre Cumhurbaşkanlığı etmiştir.

Büyük asker ve dünya çapında Devlet adamı Dwight Eisenhower'in, özellikle insan tarafı üstündü. Herkesin sevgisini kazanmıştı. Bir halk adamı idi. Halka karışmaktan zevk alır, halka hizmetle öğünürdü. Memleketinde ve dünyada büyük moral etkisi olan bir insandı. Bu etkiyi işgal ettiği büyük mevkilerden değil, halka yakınlığından ve insanlığından dolayı kazanmıştı. Millî sınırlar dışına çıkan bir sevgiye mazhardı. Açık yürekli insandı. Kin, nefret nedir bilmezdi, kimsenin de ona kini ve nefreti yoktu.

Yakın arkadaşı Mareşal Montgomery, silâh arkadaşlığı ettiği bu insanın ölümü dolayısiyle şöyle diyor :

«Dwight Eisenhower'in elinden kötülük gelmezdi, kötülük etmeyi bilmez bir insandı. Dwight Eisenhower lüksten nefret eder, basit yaşar, basit zevkleri olan bir aile babası idi.

Güler yüzlü bir insandı. Resimlerinin hemen hepisi güler yüzle çıkmıştır. En zor zamanlarda bile soğukkanlılığını, güler yüzlülüğünü muhafaza edebilmiş bir insandı. Birleştiricilik dehası bâriz vasıflarındandı. İnsanların kalbini kazanmasını bilirdi.»

Ölümü dolayısiyle konuşan İngiltere Başbakanı «İngiliz Milletinin kalbini fethetmiş insandır.» diyordu.

Yine, ölümü dolayısiyle, Pakistan'ın yeni Başı General Yahya Han, «Eisenhower'i sevgi ve saygı ile anıyoruz.» demişti.

Büyük asker, 5 yıldızlı General Dwight Eisonhower - Amerika Ordusunda mareşallik olmadığı için orgeneralden sonra 5 yıldızlı general olmuş - askerî şöhretini, bilhassa zekâ ve inanılmaz çalışkanlığına borçlu idi.

Çok süratli terfi etmiş idi. Buna rağmen, üstüne kıskançlık çekmemesini bilmiş insandı. Süratli terfilerine rağmen, 2 nci Dünya Savaşına kadar adı duyulmuş bir insan değildi. Askerî büyüklüğünü, Müttefik Orduları Başkumandanlığı vazifesinde, 2 nci Dünya Savaşında gösterdi. O vakit Amerika Ordusunun başı General Marshall, ısrarlara rağmen Başkumandanlığı kendi almamış, Dwight Eisonhower'e tevdi etmişti. 2 nci Dünya Savaşında, Müttefik Orduları Başkumandanlığının özel zorlukları vardı; kendisi şöyle anlatıyor :

«Müttefik Orduları Başkumandanlığı vazifesinin en zor tarafı, muhtelif milletlerin askerlerini ve bilhassa komutanlarını bir araya getirerek idare etmekte idi.»

Çok defa birbiri ile geçinemiyen, ayrı milletlerin ordularını ve komutanlarını zafere ulaştırmayı, ancak kendini saydırma ve sevdirme dehası ile, birleştirici vasfı ile başarabilmişti. Dünyanın en büyük ordularından birinin Başkumandanı, ancak dev gibi bir adam olmalı

idi ki, bunu başarabilsin. Bu vasıf, Eisonhower'de vardı. 8 yıl, maiyetinde Cumhurbaşkanı Yardımcılığını etmiş olan, şimdiki Cumhurbaşkanı Nixon, Dwight Eisonhower hakkında şunları söylüyor : «Ölümü, hepimizi yasa garkeden bu insan, içi sevgi dolu dev gibi bir adamdı.»

Dwight Eisonhower, politikaya âdeta zorla girmişti. Politikacı değildi. Her vakit söylerdi : «Ben politikadan anlamam» 8 yıllık Cumhurbaşkanlığı devrinde, eski deyimle «icrai hükümet» değil, tam mânasiyle, «Başkanlık» etmişti. Cumhurbaşkanı olarak, Cumhuriyetçi Partinin Başkanı idi. Ama, hiçbir vakit partizanlık etmedi. Partizanlık değil, particilik bile etmedi. Kazandığı sevgiyi de - belki - buna borçlu idi. İkinci Cumhurbaşkanlığı bitince politikadan ayrıldı, çiftliğine çekildi, milletin bir nevi babası» oldu. Gerek kendi partisinden, gerek başka partiden devlet adamları, cumhurbaşkanları gelip kendisiyle istişare ettiler, tecrübesinden faydalandılar.

Dünyanın en kuvvetli memleketlerinden birinin Cumhurbaşkanı olarak, elbette dünya politikasında önemli yeri vardı. Dünyanın her tarafında, buna rağmen, kendini sevdirmesini bildi. Millî cenaze töreninde - dün - Nixon, Dwight Eisonhower'den bahsederken şöyle diyor :

«Dünyanın en sayılan, sevilen adamı, gerçek mânada dünya vatandaşı idi Eisonhower.»

Harb ettiği eski düşmanı Almanlar, eski müttefiki sonradan muârızı Ruslar da kendini saydılar ve cenaze törenine büyük adamlarını gönderdiler. Arap memleketleri de sayarlardı. Milletlerarası politikada, «Eisonhower Doktrini» diye yeni bir doktrini ortaya atmıştı.

Muhterem arkadaşlarım, tarihte öz anlamında büyük askerler, savaşın facialarını yakından bildikleri için, en hararetli barış taraftarı olurlar. İşte Dwight Eisonhower, hür dünyaya mal olmuş, böyle bir Devlet adamı idi. Bu anlayış ile, hür dünya emniyeti ve dünya barışı için çalışmış bir insandı. Atomun barış hizmetinde kullanılmasını istemiş ve bu yolda çalışmış, bu uğurda büyük gayretler harcamıştı.

BAŞKAN — Sayın Gülek, lûtfen sözlerinizi toparlayınız efendim.

KASIM GÜLEK (Devamla) — Eisonhower'i, mezun olduğum üniversitenin rektörü olarak tanıdım. Türkleri, Türkiye'yi severdi. Atatürk'e «Büyük bir asker, büyük bir devlet adamı, büyük bir halk adamı» diye saygı, hayranlık duyardı.

Bu ölümlü dünyada, insanoğlunun ulaşabileceği en büyük mazhariyet, dostun olduğu kadar düşmanın da saygısını, sevgisini kazanabilmektir. İşte Eisonhower, buna erişmiş insanlardan biri idi.

5 yıldızlı general olduğu halde, kendini kimsenin üstünde görmiyen, farklı muamele istemiyen bu büyük asker: «Beni bir er tabutu içinde gömünüz.» diye vasiyet etmişti.

İşte, büyük rütbeli general ve âmirallerin dünden beri nöbet tuttuğu, hemen bütün dünya büyüklerinin bugün saygı ile arkasından gittiği halk adamı Dwinht Eisenhower'in naaşı, vasiyeti gereğince, bir er tabutu içinde toprağa verilmektedir.

Tanrı mağfiretini esirgemesin. (Alkışlar)

2. — Ankara Milletvekili Ahmet Üstün'ün, 1969 yılı Bütçesinin uygulanması sırasında, Devlet kurumlarından iş istiyen vatandaşlara eşit muamele yapılması, bu konuda kurumların ilgililerine yetki verilmesi, onlar üzerinde siyasi baskı yapılmaması konularındaki gündem dışı demeci ve Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün cevabı.

BAŞKAN — Sayın Ahmet Üstün, 1969 yılı bütçesiyle verilen kadroların tevzii ile ilgili olmak üzere, beş dakikayı geçmemek kaydiyle, gündem dışı söz istemişsiniz, buyurun.

AHMET ÜSTÜN (Ankara) — Muhterem arkadaşlarım;

1969 Bütçesi Meclisimizce kabul edilerek kanunlaşmış ve uygulanmak üzere Hükümete tevdi edilmiş bulunmaktadır.

Bütçe uygulamasiyle ilgili olarak bir noktasından Sayın Başbakanın dikkatini çekmek üzere, gündem dışı söz almış bulunuyorum.

Biz fakir bir milletiz, yani işsizi çok olan bir milletiz. İşsiz vatandaşım elbette çoluk, çocuğunun maişetini temin için rahatça Devlet müesseselerinden iş talebedebilir. Bu müesseseler, bilindiği gibi Karayolları, PTT, MKE Kurumu ve Devlet Su İşleri... Bu kuruluşlara, bu Umum Müdürlüklere binlerce vatandaşımız iş talebetmekte, sıraya girmekte, İş ve İşçi Bulma Kurumundan işe girme kartı almak suretiyle müracaat etmektedir.

Yirmi kişi alınacak bir işyeri için en az 1 000 - 1 500 vatandaşımız İş ve İşçi Bulma Kurumundan işe girme kartı alarak alâkalı müdürlüğe müracaatını yapmaktadır.

Üzüntü ile öğrenmiş bulunuyorum ki, her gün bu dertli vatandaşların dertlerine deva bulabilmek ümidi içinde çırpınan bir arkadaşınız olarak itiraf edeyim ki, alâkalıların çoğu kendilerinin yetkisi olmadığını, ancak Bakanların isim veya kart vermeleri suretiyle bu vatandaşların işe alınabileceği cevabını vermişlerdir. Hakikaten üzücüdür.

Burada bulunan Vekil arkadaşlarımdan, bulunmayanlar olarak Hükümetin bütün üyelerinden rica ediyorum; yirmi işçi alınacak bir işyeri için 1 500 vatandaş müracaat ettiği takdirde - ki, böyle olmaktadır - bunlardan yalnız size yakın - çünkü müracaat edenlerin içerisinde en azı, 1 000 - 1 500 vatandaşın içinde 300 ü, 500 ü A. P. lidir - yirmisini memnun etseniz, geri kalanını darıltırsınız, politik olarak da haklı ve isabetli davranış değil, adaletli olma bakımından da asla tasvibi mümkün olmıyan haksız bir davranıştır.

İBRAHİM BOZ (Nevşehir) — Yok, böyle şey.

AHMET ÜSTÜN (Devamla) — Evet, evet arkadaşlar; bu, bir gerçek, bu, bir realite. Buna neye itiraz ediyorsunuz?

Bir muhalefet milletvekili kartı ile işe alınmak zordur. (A. P. sıralarından «Elbette zordur» sesi. «Elbette zordur» diyorsunuz. Yani sırada olacak, hakkı olacak, işe alınmak için aranılan şartları haiz olacak, alınması mümkün değil. İçinden yirmi kişi tercih edilecek... (A. P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Müdahale etmeyin, efendim.

AHMET ÜSTÜN (Devamla) — Bu yirmi kişi o müessesenin bağlı olduğu Bakan, arkadaşlık derecesi itibariyle hangi milletvekillerine daha yakın ise, o Bakanın ricasiyle tercih edilmektedir, haklı bir muamele değildir, kendi partililerinizin de bir çoğunu küstürmeye, haklı olarak isyan ettirmeye sebep olan yanlış bir davranıştır.

Şimdi benim Tühkiye Cumhuriyeti Hükümetinin üyelerinden istirhamım şu : Fakir bir memleketiz, işsizi çok bir memleketiz; yirmi kişi mi alınacak bir işyerine, o işyerinin başındaki mesul adam takdir ederek alsın, lûtfen siyasi nüfuzunuzu, hükümet gücünüzü bir işçinin işe girmesi hususunda da kullanmayınız, bunu rica ediyorum.

İBRAHİM BOZ (Nevşehir) — Yok, böyle şey.

AHMET ÜSTÜN (Devamla) — Nasıl yok, rica ederim.

Hükümet bir tamim yapmıştır; alâkalı dairelerin kendi yetkisine taallûk eden tâyinleri kaldırmıştır. Bütçe tasarrufu düşüncesiyle «yeni kadrolara tâyinler yapılmasın» denmiştir. Ama arkasından, odacı tâyinini isim zikrederek «filâncayı filân yere tâyin ettim, göreve başladığının bildirilmesi» diye kartlar gitmiştir, arkadaşlarım. Bu muamele adaletli bir muamele değildir, Türkiye'nin şartları bakımından da politik menfaat sağlıyan bir davranış değildir. Her iki bakımdan Sayın Başbakanı uyarıyorum. Kendileri burada yoktur, elbette zabıtlardan bu şikâyetlerimizi göreceklerdir. Hiç olmazsa bundan sonrası için, bu mustarip vatandaşların gönlünde, behemahal dilediğini işe alan, hiçbir işe yararlılık tefriki gözetmeden partizanca davranan bir iktidar, bir hükümet adamı kanaatini devam ettirmeyiniz, daha yaygın hale getirmeyiniz.

Teşekkür ederim.

DEVLET BAKANI SEYFİ ÖZTÜRK (Eskişehir) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun, efendim.

DEVLET BAKANI SEYFİ ÖZTÜRK (Eskişehir) — Sayın Başkan, çok muhterem arkadaşlarım;

Sayın Ahmet Üstün, umumi ve mücerret olarak bir itham havası içerisinde Sayın Vekil arkadaşımızı ve hususiyle hükümeti, A. P. İktidarını suçlamak suretiyle kürsüden ayrıldılar.

Ben, mesuliyetini müdrik bir muhalefet mesubu olarak kendisinden zaman ve mekân içerisinde hâdise ve isim zikretmesini beklerdim. bunu yapmadılar.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) Hangi birini söylesin.

BAŞKAN — Müdahale etmeyin, Sayın Esatoğlu.

DEVLET BAKANI SEYFİ ÖZTÜRK (Devamla) — Kim yapmıştır, neler yapmıştır?..

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Misal tonla, tonla...

DEVLET BAKANI SEYFİ ÖZTÜRK (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım; bu kürsüye başka türlü gelmeyiniz, lûtfen. Eğer zaman, mekân ve isim zikredemiyorsanız bu kürsüye gelmeyiniz, mesuliyetsiz muhalefet devri geçmiştir.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Misali tonla, önerge verdik, cevap vermiyorsunuz.

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu, kaç defa ihtar edeceğim? İstirham ediyorum, müdahale etmeyin.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Esatoğlu değil, Kesatoğlu.

DEVLET BAKANI SEYFİ ÖZTÜRK (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım; siyasi nüfuzdan, hükümet nüfuzundan bahsederek şahısların işe alındığını iddia ettiler.

Evvelâ İş ve İşçi Bulma Kurumu, Çalışma Bakanlığı bütçesi görüşülürken burada enine, boyuna tartışıldı; ne suretle müesseselerin işe aldığı, kanun hükümlerine göre, burada izah edilmiştir, arkadaşlarımızın tek itirazı olmamıştır. İş ve İşçi Bulma Kurumu kart vermek suretiyle müesseselerde münhal olan yerlere lâyık olan, o formasyonda kimseleri göndermekte ve onlar da işe alınmaktadır. Bunun dışında, bakanlıklar bünyesinde imtihan açılmak suretiyle, yine muayyen formasyonda memur alınmaktadır. Şunun veya bunun kartı ile eğer her hangi bir umum müdürlükte işe alma keyfiyeti varsa bize yardımcı olsun arkadaşlarımız, rica ediyoruz. Biz iktidarız arkadaşlar; administrasyon büyüktür, bir kenarında, bir köşesinde aksıyan tarafı varsa, muhalefetin görevi iktidarı uyarmaktır. Bize lûtfetsinler, hangi umum müdürlük kendilerine, «falan bakandan kart gelmedikçe almıyoruz» demişse o umum müdürün ismini, hangi daire bu tarzda muamele yapıyorsa lûtfen o dairenin adını burada açıklarlar, biz takipçisi oluruz. Başka türlü mesuliyet altında murakabe olmaz.

Bu itibarla Sayın Üstün'den rica ediyorum; burada konuşmuşlardır, derlerse ki «filân umum müdürlükte, filân daire müdürü, filân şahıs için işe almada mutlaka bakan kartı isterim, dedi» o zaman biz bunu takip ederiz. Başka türlü nasıl yapacağız, arkadaşlar?

Bunlar alışılmış usuller; söyleniyor, partizanlık, partizanlık... Partizanlık zararlı bir hastalıktır, bununla mücadele etmek için bize yardımcı olmak lâzım, hep beraber el ele mücadele edeceğiz, bu partizanlık hastalığı varsa eğer. Bununla melûf kimseler varsa, eskiden alışmış kimseler varsa bunlarla mücadelenin yolu budur.

Ben rica ediyorum; bir fazilet devri açtığımıza göre, her hâdisede mutlaka fazileti ölçü almaya mecburuz. Ulu orta itham etmiyelim, Hükümeti, sayın bakanları ve müesseseleri şaibe altında, mânevi ezgi altında bırakmıyalım. Mücerret değil, umumi değil, hâdiseleri sureti muvazzahada ifade etmek suretiyle ortaya koyalım, takip ve tahkik imkânı olsun.

Saygılar sunarım. (A. P. sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar; gündeme geçiyoruz.

3. — Daimî komisyonlardaki açık üyeliklere seçim.

4. — İki Araştırma Komisyonundaki açık üyeliklere seçim.

BAŞKAN — Bu iki seçimi tekrar yapacağız. Her iki seçimin bir arada yapılması hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Her iki seçimin bir komisyon tarafından tasnifini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi ad çekmek suretiyle üç kişilik Tasnif Heyetini teşekkül ettireceğiz.

Sayın Erol Yılmaz Akçal?.. Burada.

Sayın Mevlüt Yılmaz?.. Burada.

Sayın Ahmet Atıf Hacıpaşaoğlu?.. Burada.

Efendim üç kişilik Tasnif Komisyonunu tekrar okuyorum: Sayın Ahmet Atıf Hacıpaşaoğlu, Sayın Mevlüt Yılmaz, Sayın Erol Yılmaz Akçal.

Gündemin birinci maddesindeki daimî komisyonlardaki açık üyeliklere aidolan kutuyu kürsünün, bana göre, sol tarafına; iki araştırma komisyonundaki açık üyeliklede ait kutuyu da konuşan hatibin sol tarafına koyacağız.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Enerji ve Tabiî Kaynaklar ve Plân komisyonları raporları (1/392) (S. Sayısı: 681 e 1 nci ek)

BAŞKAN — Bir de ikinci defa oya konacak işler meyanında bulunan Türkiye Cumhuriyeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısının müzakeresi bitmiş, yapılan oylamada çoğunluk sağlanamamıştır. Bu seçimlerle birlikte müsaade ederseniz bu oylamayı da yapacağız.

Bu açık oylamanın da diğer iki seçimle birlikte yapılması hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir. Hangi seçim çevresinden oylamaya başlıyacağımızı tesbit için kura çekiyoruz: Kütahya.

Kütahya seçim çevresinden başlıyoruz efendim.

(Kütahya milletvekillerinden başlanarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oylarını kullanmıyan arkadaşlar varsa lûtfen oylarını kullansınlar.

Oy toplama işlemi bitmiştir.

(Oyların ayırımı yapıldı.)

BAŞKAN — Oylama sonucunu arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Daimî komisyonlardaki açık bulunan üyelikler için yapılan seçime (227) üye katılmış ve neticede ilişik listede isimleri bulunan üyeler hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye	Üye
Rize	Balıkesir
Erol Yılmaz Akçal	Mevlût Yılmaz

Üye
Kayseri
Ahmet Atıf Hacıpaşaoğlu

Daimî komisyonlardaki açık üyeliklere seçim

Bayındırlık Komisyonu
BAĞIMSIZ

.....

Çalışma Komisyonu
(M. P.)
M. Ali Arsan (Çankırı) 227
BAĞIMSIZ

.....

Enerji ve Tabiî Kaynaklar Komisyonu
BAĞIMSIZ

.....

Gümrük ve Tekel Komisyonu
(A. P.)
M. Zeki Yücetürk (Balıkesir) 227
(M. P.)
M. Ali Arsan (Çankırı) 227
BAĞIMSIZ

.....

İçişleri Komisyonu
BAĞIMSIZ

.....

İmar ve İskân Komisyonu
(A. P.)
Zühtü Pehlivanlı (Ankara) 227
BAĞIMSIZ

.....

Maliye Komisyonu
(A. P.)
Cemal Güven (Urfa) 227
Ahmet Çakmak (Bolu) 227
BAĞIMSIZ

.....

Millî Savunma Komisyonu
BAĞIMSIZ

.....

Plân Komisyonu
(A. P.)
Ali Naili Erdem (İzmir) 227

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu
(A. P.)
Osman Şahinoğlu (Samsun) 227
BAĞIMSIZ

.....

Sanayi Komisyonu
BAĞIMSIZ

.....

Sayıştay Komisyonu
(M. P.)

.....

Hüseyin Ataman (Istanbul) 227

BAĞIMSIZ

.....

Ticaret Komisyonu
BAĞIMSIZ

.....

Turizm ve Tanıtma Komisyonu
(Y. T. P.)

İrfan Aksu (Isparta) 227

Ulaştırma Komisyonu
(M. P.)

.....

BAĞIMSIZ

.....

Dilekçe Karma Komisyonu
(M. P.)

.....

T. İ. P.
BAĞIMSIZ

.....

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu
(A. P.)

İbrahim Tekin (Adana) 227

BAŞKAN — Daimî komisyonlardaki açık üyeliklere bu arkadaşlar seçilmişlerdir.

Bağımsızlardan kimse talibolmadığı için seçim kabil olmamıştır.

Yüksek Başkanlığa

Tefeciliğin önlenmesi ve Yerli İlâç Araştırma komisyonlarındaki açık üyelikler için yapılan seçime (245) üye katılmış ve neticede ilişik listede isimleri bulunan üyeler hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye	Üye
Rize	Balıkesir
Erol Yılmaz Akçal	Mevlût Yılmaz

Üye
Kayseri
Ahmet Atıf Hacıpaşaoğlu

Tefeciliğin önlenmesi ve yaptığı tahribatı tahkik ve tesbit etmek üzere kurulan Meclis Araştırması Komisyonundaki açıklara gösterilen adaylar

A. P.

Nafiz Giray (Erzincan) 245
Nahit Yenişehirlioğlu (Manisa) 245

Yerli İlâç Araştırma Komisyonundaki açıklara ait aday listesi

A. P.

Muzaffer Döşemeci (İzmir) 245
Ahmet Can Bilgin (Kütahya) 245

C. H. P.

Kâmil Kırıkoğlu (Zonguldak) 245

BAŞKAN — İsimleri okunan arkadaşlar da bu Komisyona seçilmişlerdir.

Şimdi bir saatlik süre içinde görüşülecek işlere geçiyoruz.

2. — Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun, 27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal Bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve İçişleri Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/258; Cumhuriyet Senatosu 2/217) (S. Sayısı : 178 ve eki) (1)

BAŞKAN — Alâkalı komisyon, İçişleri Komisyonundan kimse yok mu? («Dışarda», sesleri)

Dışarda ise çağırın efendim, gelsinler. Komisyonsuz nasıl müzakere edeceğiz? İçişleri Komisyonundan kim varsa, Başkan, sözcü,.. («Başkan geldi» sesleri)

Efendim, bahsettiğim kanun teklifi ile ilâkalı öncelik talebi vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin bir defa görüşülecek işler kısmında bulunan 178 sıra sayılı kanun teklifinin biran önce sonuçlandırılmasını teminen öncelikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

İçişleri Komisyonu Başkanı adına
Sözcü
Ankara
M. Kemal Yılmaz

BAŞKAN — Bu hususu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir. Öncelikle konuşulacaktır.

---

(1) 178 e 1 ve 178 e 2 ek S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

Şimdi Cumhuriyet Senatosunun bununla alâkalı tezkeresini okutuyorum.

(Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi okundu.)

BAŞKAN — Şimdi, Millet Meclisinin İçişleri Komisyonu raporunu okutuyorum efendim.

(Millet Meclisi İçişleri Komisyonu raporu okundu.)

BAŞKAN — Efendim. Millet Meclisinin eski metnini okutuyorum.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi

Madde 1. — 27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 2. — (D) Şeker Bayramı; arife günü saat 13,00 te başlamak üzere üçbuçuk gün. (E) Kurban Bayramı; arife saat 13,00 te başlamak üzere dörtbuçuk gün.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, şimdi okuttuğum rapor, tezkere ve eski metnin ışığı altında söz alan arkadaşlarıma sırasiyle söz vereceğim.

Sayın Ömer Usta, söz istemişsiniz, buyurun, efendim.

HASAN TÜRKAY (Ankara) — Söz istiyorum.

TÜRKÂN SEÇKİN (Edirne) — Daha önce söz istemiştim, efendim.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Efendim, ben çok evvel söz almıştım, ilk sözün benim olması lâzım.

BAŞKAN — Efendim, söz sırasını okuyayım, listede olmıyan arkadaşlar lûtfen işaret buyursunlar.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Ben çok evvel ilk sözü almıştım. Söz sırası benimdir.

BAŞKAN — Efendim, bana verilen listeyi okuyorum. İstirham ederim itimat buyurun.

Sırayı okuyorum : Sayın Ömer Usta, Sayın Fahri Uğrasızoğlu, Sayın Türkân Seçkin, Sayın Şadi Binay, Sayın Muslihittin Gürer, Sayın Reşit Ülker, Sayın Tahtakılıç, Sayın Hasan Türkay, Sayın Nazif Arslan.

Sayın Usta, buyurun.

ÖMER USTA (Trabzon) — Teşekkür ederim, Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan 27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifinin lehinde söz almış bulunuyorum.

Bayramlar; milletlerin ıstıraplardan, sıkıntılardan kurtuluş günleridir. Bunları tebcil ve teyit için her yıl törenler yapılır. Bayramlar, ya millî, ya da dinî olur. Her iki çeşidi de milletlerin hayatında vazgeçilmez sevinç, neşe ve tören günleridir. O günler bütün bir millet tek bir kalb halinde ihtiyarı, orta yaşlısı, genci, kadını, çoluğu - çocuğu bir saadet paylaşma heyecanı, hareketi içerisindedir.

Herkes bir toplum psikolojisinin etkisi altında bayrama koşan, ona hazırlık yapması için nesi varsa onunla seferber olan bir durum içindedir. Bunun için arife günlerinin öğleden sonrasının tatil sayılması, bayram şereflerinin en iyi şekilde takdiri, tebcili ve teyidi olacaktır.

Yüzde 99 u Müslüman olan Büyük Türk Milletinin millî bayramlarının arife günleri öğleden sonrasının resmî tatil, bayram sayılmasiyle o muhterem ve muhteşem günlerin şerefine, memurlarımıza dinlenmek, neşe ile, saadetle bayramı karşılamak imkânı bahşedilmiştir.

Dinî bayramların arife günlerinin öğleden sonrasının da tatil yapılması her nasılsa kanunda unutulmuştur. Bütün bayramların arife günlerinin öğleden sonra tatil yapması hem ekonomik ve hem de bayramların kutsiyetine uygun şekilde, onu neşe ile karşılamak, memurların lüzumlu ihtiyaçlarını bayram öncesi temin etmek, morallerini yükseltmek bakımından faydalıdır.

Devlet dairelerinin yüzde 90 ında bayram öncesi öğleden sonra, âmir müsamahasiyle, memur kalmamaktadır. Çoluk - çocuğuna bayram

hediyesi, misafirlerine ikram edilmek üzere çarşı ve pazardan lüzumlu maddeleri bayramın birinci günü alamıyacağı aşikârdır. Çünkü, bayramın birinci günü herkes dükkânını, işyerini kapatıp, konu - komşusunu tebrik, kabristanda bulunan ecdadını ziyaret günüdür. Bunu bilen muhterem ve çalışkan memurlarımız içleri sızlaya, sızlaya bugünün zaruretine, ehemmiyetine mahsus âmir müsamahasından istifade ederek arife günü öğleden sonra, resmen mesai devam etmesine rağmen, mecburen dairelerden ayrılıp, ihtiyaçlarını karşılamak için çarşı pazara çıkmaktadırlar.

Buna mukabil beyram öncesi öğleden sonra tatil olmadığını bilen iş sahipleri, işleri için dairelere müracaat ettiklerinde, memurları işlerinin başında bulamamakta, işlerini gereği gibi yapamamaktan dolayı üzgün olarak geri dönmektedirler. Böylece iş sahipleri, işine göre az veya çok ekonomik bir kayba uğramaktadırlar.

Memurlarımız ise daireyi terk ettiklerinden müfettiş takibine mâruz kalmak korkusu ve huzursuzluğu içerisindedirler. Bu çelişmeyi, ekonomik kaybı önlemek, memurlarımızın moralini takviye etmek, bayramlara gerekli değeri verebilmek için, millî bayramlarda olduğu gibi, dinî bayramların arife günleri öğleden sonrasının da resmen bayram sayılmasında zaruret vardır, ekonomik fayda vardır.

Bu itibarla tasarının desteklenmesini Yüce Meclisten rica eder, beni dinlemek lûtfunda bulunduğunuzdan dolayı hepinize teşekkür eder, saygılarımı teyidederim. (A. P. sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Fahri Uğrasızoğlu?. Yok.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Sayın Başkanım, tümü üzerinde mi, yoksa Senatodan gelen metin üzerinde mi görüşme yapılıyor?

BAŞKAN — Aynı şey efendim, İçişleri Komisyonumuzdan gelen rapor üzerinde müzakere açtık. Bizim eski metin ile Senatodan gelen tezkereyi de, arkadaşlarım aydınlansın diye, okuttum...

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Bunu daha önce Yüce Meclisin oyuna sunmanız lâzımdı.

BAŞKAN — Evet, arkadaşlarımın takdirine kalmıştır, ama Riyaset olarak tahdidetmemek arzusundan doğuyor. Toleransınızı istirham edeceğim.

Sayın Fahri Uğrasızoğlu? Yoklar.

Sayın Türkân Seçkin, buyurun, efendim.

TÜRKÂN SEÇKİN (Edirne) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri,

Sayın Fahri Uğrasızoğlu'nun getirdiği, 2739 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi üzerinde Meclisimizin 105, 107, 109 ncu birleşimlerinde, teklif getiricinin gerekçesini zayıf olması noktai nazarından reddedilmesi istikametinde geniş yönlü, derinliğine tahliller yaparak konuşmalar yapmıştım.

Bu bir saatlik işler içerisinde görüşülmesi öngörülen teklif, uzun bir süre, 111 nci birleşime kadar, Meclislerde devam etti, bilâhara Senatoda, müddetini doldurmak üzere olduğu günde, Senatonun oyları ile de reddedildi sayın arkadaşlarım. Bu bakımdan ben yine konuşmamda, Senatonun reddetme istikametinde, peşinen de burada reddettiğim gibi, savunmamı yapacağım, sayın arkadaşımdan bu teklifini geri almasını da hassaten rica edeceğim.

Değerli arkadaşlarım, Anayasamızın 19 ncu maddesi; «Kimse, Devletin sosyal, iktisadi, siyasi veya hukukî temel düzenini, kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma... dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez.» der. 2 nci maddesi, Türkiye Cumhuriyetini «Millî, demokratik lâik ve sosyal bir hukuk Devleti» olarak niteler.

Bunu Müslümanlığımız açısından da niteliyecek olsak, Müslümanlıkta çalışma her şeyin başında gelir. Bizim dinimiz çalışmayı emreden bir dindir ve hattâ bunun için de söylenmiş ata sözleri vardır. Nitekim hatırlayacaksınız, «Dokuz günlük ömre on günlük çalışmayı» emreden sözler vardır. Biz örf ve âdetlerine, ananelerine bağlı bir milletiz. Ancak, dinimiz açısından da baksak dinimiz çalışmayı emrettiğine göre, çalışmamayı emreden, tatil getiren nitelikteki kanunların karşısında olmamız gerekir.

Bugün plânlı, programlı kalkınma çabası içinde bulunduğumuz, komşu ve dost ülkelerden milyarlarca lira yatırım borçları aldığımız bir devrede Devletin hizmetini gördürmemek, tembelliğe prim vermek gibi, Anayasanın 2 nci ve 19 ncu maddelerinin açıklığına rağmen, Türk ve Müslüman halkına hitabetmiyen bir tekliftir.

Çünkü burada kanunun gerekçesinde kapsama alınmak istenen sadece memur zümredir, işçi zümredir, ama bu memleketin esnaf ve köylü zümresi de vardır, tümünü kapsamamaktadır. Geniş bir kütle, yüzde 70 nüfus, bayramlar da dâhil olmak üzere, çalışmak zorunluğu altındadır, tatillerini değerlendirememe gibi iktisadi sıkıntının ağır yükünü taşımaktadır.

Devletin din kurallarına göre hukukî ve sosyal düzeninde bir değişiklik getirecektir. Tatil teklifini lûtfen kabul etmeyiniz. Sayın arkadaşım lûtfen bu teklifini geri alsınlar, rica ediyorum. Bu kanun verilen önergelerle - ki, Meclislerimizde ve bilhassa Senatoda bu mealde önergeler verilmiştir - ister dinî bayramların üç gün olanı...

MEVLÜT YILMAZ (Balıkesir) — O da lâikliğe aykırı mı?

TÜRKÂN SEÇKİN (Devamla) — Ramazan Bayramı 3 günden 4 güne veyahut Kurban Bayramı 4 günden 5 güne çıkarılsın, isterse yarımşar gün ilâvesi ile 4,5 güne iblâğ edilsin veyahut yine birtakım önergelerle (zabıtlarda okuyoruz, her iki bayramda da bir gün kaybetmeme noktai nazarı hâkim olan bir önergede de 3,5 güne iblâğ edilmesi teklifi şeklinde çıksın) bir müddet sonra yarım günlük tatiller bir günlük tatil haline gelecektir arkadaşlarım. Hukukiliği temin etmek üzere teklif getirenler bugünkü gibi yarın da bulunacaktır. Zamanla 4 veya 5 gün de yetmeyip aynı gerekçe ile ilâve yarım gün tatillerinin istenmiyeceğini temin edebilir misiniz bu günden? Bu bir zihniyet meselesidir.

Bu teklif kabul edildiği takdirde Türk Devlet hayatında disiplin mevcudolmadığı, bunu temin için bir gayretin içinde bulunulmadığı ve bulunulmayacağı da sabit olur ki, bu disiplinsizlik Devlet ve millet hayatına da felâket getirir. Buna müsaade etmiyelim, disiplinsizliğe prim vermiyelim.

Arkadaşlarım, kimsenin Müslümanlığından kimsenin şüphe etmeye hakkı yoktur. Burada Müslümanlık yarışı içine girmiyelim.

2739 sayılı Kanunla 1935 yılında Cumhuriyetin bir müsamaha eseri olarak, sosyal anlayış içinde geleneksel dinî bayramlarımız resmî tatil içine alınmıştır. Buna bir diyeceğimiz yoktur. Ancak, bu Kanun bugün yürürlüktedir, fiilî bir meşruiyet de kazanmıştır. Fakat milletçe, Hükümetçe milyarlarca borçlu olduğumuz bir devrede, plânlı, programlı kalkınma esasına dayalı olarak güçlü bir çalışma dönemine girdiğimiz bu sırada böyle, bu mealli çalışmamaya prim veren kanunlar, disiplinsizliğe prim veren kanunlar getirmeyelim ve bunları oylamayalım arkadaşlarım.

Bu teklifi kabul etmiş olmakla Anayasa ile de bir çelişme haline girilecektir. Nitekim, bunu da hesaba katmıyacak olursanız, Sayın Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün Senatonun 5 . 12 . 1967 Salı günkü 9 ncu Birleşimindeki kanun teklifinin reddedilmesi istikametinde - ki, bendeniz burada bu kanunun reddi üzerindeki konuşmamda bu hususlara dokunmuş idim - Sayın Seyfi Öztürk derler ki; «Bugünkü mer'i mevzuata göre yarım gün çalışsa dahi hususiyle İş Kanununa göre tam gün yevmiyesi vermek mecburiyetindeyiz. Bunun malî portesi sadece işçi çalıştıran müesseseler, kamu sektörü için 15 milyon lira civarındadır. Diğer hususları da nazarı itibara aldığımız takdirde, yani Devletin diğer dairelerini ve özel sektörün faaliyetini de dikkate aldığımız zaman tümü ile ekonomiye 100 milyon liralık bir etkisi olacaktır.» Hem iktisaden kalkınmayı hedef edineceğiz, hem de 100 milyon liralık ekonomimizi ters yönden etkiliyecek bir kanunu buradan çıkaracağız. Bunu insaf ile bağdaştırmak mümkün değildir arkadaşlarım.

Bu kanun gerekçesinde, tekrar ediyorum; bir zümreye, bir kütleye huzur getirecektir, denilmektedir. Arkadaşlarım, ne şekliyle çıkarsa çıksın, 3,5 gün olsun, 4 veya beşer gün olsun, bir huzur getirmiyecektir. Yasama organı kendi itibarını korumaya mecburdur. Sayın üyelerin Senatonun reddettiği istikamette bu teklifi reddetmesini rica ederim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın İhsan Ataöv ve Sayın Hasan Aksay'ı da kaydettim. Söz istediler.

Buyurun Sayın Şadi Binay.

ŞADİ BİNAY (Bilecik) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; ben teklifin lehindeyim. Bir defa bu bizim iktisadi, ekonomik ve sosyal düzenimize bir disiplinsizlik getirmiyecektir. Arkadaşlar, hepimiz biliyoruz; memuriyet yaptık, milletvekili olarak arife günleri dairelerde iş takibettik, memurları yerlerinde aradık, hattâ

Umum Müdürleri aradık, çeşitli sebep ve vesilelerle bunların seyahate gittiklerini, izinli olduklarını, hattâ bir dairenin bir Genel Müdürlüğünde sadece iki memurun vazife başında olduğunu şahsan tesbit ettim. Şu halde bir disiplinsizlik filhal mevcuttur. Cemiyetteki gelenekleri, hele asırlardan beri gelen Müslüman geleneklerini bozmaya kanunların dahi gücü yetmemektedir. Arifedir, şeker alacaktır, hediyesini alacaktır, kurbanını alacaktır, ölmüşlerinin mezarına gidecektir; diğer millî bayramlarda nasıl biz yarım gün evvelden tatile başlıyorsak burada da başlamamış, yani 3 günü 3,5 güne, 4 günü 4,5 güne çıkarmamız gayet yerinde olacaktır.

Muhterem arkadaşlar, iktisadi etkilerine gelince; evet, İktisadi Devlet Teşekküllerinde veya işyerlerinde bu milyonlarca liraya mal olabilir. Çünkü yarım gün çalışacaktır, tam gün çalışmış gibi yevmiye veya ücret alacaktır. Ama acaba bu müesseselerde bu yarım günde çalışılmakta mıdır? Katiyen o kanıda değilim, zaten saatin 4 olmasını, 5 olmasını beklemektedir, yarım saat, bir saat evvel çıkmaya sabırsızlanmaktadır. Bu itibarla randıman arefe günü öğleden sonra hemen hemen % 10 derecesine tabiatiyle inmektedir. Bendeniz de fabrika müdürlüğü yaptım, Devlet memuriyetlerinde çalıştım, bunu bizzat gördüm; tutamazsınız, tutmaya da muktedir olamazsınız. O bakımdan bir disiplinsizlik halinde cereyan eden ve Devlet dairelerinde iş sahipleri ile memurları lâubali bir halde bırakan bu hâle bu teklif nihayet vermektedir. O bakımdan kabulü yerindedir, geleneklerimize, ananelerimize de uygundur. Ve hiçbir zaman da bu teklifi getiren arkadaş yahut da teklifi kabul eden Yüce Meclis bir din istismarı yapmış durumda gösterilemez, buna da imkân yoktur. Teklifin kabulünü arz ve istirham ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Muslihittin Gürer.

MUSLİHİTTİN GÜRER (Sakarya) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlar; müzakeresini yapmakta olduğumuz Ulusal Bayram ve Genel tatiller hakındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair olan kanun teklifini esbabı mucibesiyle huzurunuzda arz etmeden evvel bundan önceki görüşme seyrine bir bakmakta büyük fayda vardır.

Muhterem arkadaşlarım; Yüksek Meclisinizde bu teklif müzakere edilmiş ve bugün Sayın Türkân Seçkin Hanımefendinin söylediği hususlar yenibaştan bu kürsülerden serd edilmiş, ama Yüksek Meclisiniz tarafından hepsi redde mahkûm olarak kanun teklifi kabul edilmiş idi. İşte şimdi o gün Yüksek Meclisinizin kabul etmiş olduğu teklifi, o gün de savunmuş olan bir milletvekili olarak kanunun lehinde olduğumu ve dolayısiyle niçin lehinde olduğumu ve Senatoca reddedilen bu teklifin Sayın İçişleri Komisyonu tarafından Senato teklifinin reddedilmesi suretiyle Yüksek Meclisin teklifinin kabulünü istemesinin esbabı mucibesini huzurunuzda arz etmek istiyorum.

Muhterem arkadaşlarım;

Ulusal Bayram ve Genel Tatiller hakkındaki ilgili Kanunun maddelerinin değiştirilmesi mevzuu, esasen bu kadar egzajere edilecek ve 100 milyon liraya bâliğ olacak bir malî porte gösterilmek suretiyle % 99 u Müslüman olan bir milletin mânevi hisleri ile oynanmanın şahsan yerinde olmadığı kanısını taşımaktayım.

Saniyen, bu husus aynı zamanda sayın arkadaşımızın, «Anayasa din istismarını tecviz etmez ve yer vermez» demek suretiyle Yüksek Meclisinizde bu kanunu savunmuş olan değerli milletvekillerini Anayasanın bu maddesi altında bir nevi tehditkâr bir surette kanunu redde mahkûm etmek gibi bir yola sapmasını da şahsan doğru görmemekteyim.

Muhterem arkadaşlarım; çünkü kanun teklifi daha evvel Yüksek Meclisinizde sayın milletvekillerinin oyları ile kabul edilmiş idi. Yalnız, usül ve prosedür yönünden Senato tarafından reddedildiği için ilgili komisyonun Millet Meclisi eski teklifinin kabulü yönünde yeni baştan Meclisinizde müzakere edilmesi yönünden şimdi müzakeresi yapılmaktadır. İşte bu noktadan hareketle Sayın İçişleri Komisyonunun, dinî bayramlarımız olan Şeker Bayramında olsun, Kurban Bayramında olsun arefe günlerinin saat 13 ten sonraki, öğleden sonraki kısmının tatil olarak kabul edilmesi hakkındaki teklifinin kabul edilmesinde şahsan büyük zaruret görmekteyim ve aniyle İçişleri Komisyonunun bu teklifine ve daha evvel Yüksek Meclisinizin kabul ettiği teklife iştirak etmekteyim. Şöyle ki: Muh-

terem arkadaşlarım; şimdi bir tasarının, bir teklifin müzakeresini yaparken ilk evvelâ tenakuzlara düşmemek iktiza eder.

Sayın arkadaşımız 100 milyon liralık porteyi gösterirken bir taraftan da - cümlelerini aynen tesbit ettim ve dikkatle kendisini dinledim - diyorlar ki; «Artık arife günleri öğleden sonra memurların bu durumu fiilî meşruiyet kazanmıştır.» Aynen kendi ifadeleridir bu.

Şimdi muhterem arkadaşlarım; madem örf ve âdetimiz neticesinde seneler ve sene evvel ve dolayısiyle kendi ifadelerine göre de, fiilî meşruiyet kazanan bir durumu Yüksek Meclisiniz bu hususta, ki durumu meşrulaştırıp örf ve âdetine uygun bir teklif olan bu teklifi kabul etmekle hangi yönden, Anayasanın dini istismar yönünden tecavüz ettiğini şahsan anlamadığımı huzurunuzda arz etmek istiyorum, işte madem ki ortada fiilî meşruiyet durumu vardır, şu hale göre bunu kanun haline getirmekte de bir zaruret vardır. Çünkü hepiniz gayet iyi biliyorsunuz ki, arife günlerinde memurlarımız, işçilerimiz, ki işçileri kasdettiler, arz edeyim; son yapılan toplu sözleşmelerle - işçi arkadaşlarımız daha iyi bileceklerdir - artık işverenle işçiler arasında dinî bayramlar için olan bu günlerde toplu sözleşmelerde maddeler konulmakta ve öğleden sonraki tatillerin meşruiyet kazandırıldığı da ortada bir gerçektir. Şu hale göre gözümüzün önüne, plânlı ve programlı bir devrede olduğumuzu iddia ettiğimize göre, demek suretiyle başlıyan cümle ile 100 milyon liralık bir malî porteden bahsetmenin yersizliği ve yetersizliği de meydanda olduğu bir gerçektir.

Muhterem arkadaşlarım; «Müslüman bir milletiz» dendi. Hepimizce malûmdur ki, arife günlerinde Türk Milleti, mezarlarını ziyaret etmekte, ebaü ecdadına, geçmişlerine kurbanlar kesmekte ve kendilerine lâzım olan dinî vecibeleri yerine getirmektedir. Hiçbir zaman bunu önliyecek ve dolayısiyle onları bu şekle zorlayacak; sen dairende çalışacaksın veyahut da işinin başında çalışacaksın diye zorlamanın bir netice vermediği Yüksek Meclisinizce de malûm olduğuna göre ve bu durumda fiilî meşruiyet kazanmıştır diyen hatiplerin ifadeleri karşısında artık bunu kanun haline getirmekte büyük bir zaruret olduğu bir gerçektir.

Muhterem arkadaşlarım, hepiniz biliyorsunuz, arife günlerinde küçükleri, bilhassa Ramazan Bayramında çocukları giydirmek, onları sevindirmek ve onlara gereken bayram hazırlıklarını yapmak için pazarlara çıkılır ve dolayısiyle dinî bayramların, ona göre büyük bir ihtişam içinde kutlanması sağlanır.

Şimdi ortada bu kadar açık hakikatler mevcudolduğuna göre, benden evvel görüşen arkadaşlarımın ve şahsan kanunu tetkik eden arkadaşlarımızın esbabı mucibeleri dikkatle okuduklarını tahmin ediyorum, bu hususlar orada uzunboylu dercedildiğine göre, ben son olarak görüşümü arz etmek istiyorum. Senatonun bu kanun teklifini reddetmesini doğru bulmuyorum. Onun için Yüksek Meclisinizin daha evvel bu kanunu kabul etmiş olan teklifine ve Sayın İçişleri Komisyonunun hazırlamış olduğu rapor gereğince Senato teklifinin reddi ile Yüksek Meclisinizin kabul ettiği metnin aynen kabul edilmesi taraftarı olduğumu bildirir, huzurunuzda bu kanun neticesinde büyük bir Müslüman kütlesinin fiilî meşruiyet kazanmıştır diye iddia eden bu günlerin kanun haline getirilmek suretiyle memurlarımıza, işçilerimize kaçamak yollardan âmirlerini iğfal ederek veyahut da izin almadan onları zorla bir kanunsuzluğa zorlamadan, hakiki vazife gören hakşinas memurlar olarak saat 13 ten sonra izin hakkının tanınmasında ve ulusal bayram ve tatil günlerine bu maddelerin eklenmesinde büyük fayda gördüğümü huzurunuzda arz eder, Yüksek Meclisinizi hürmetlerimle selâmlarım. (A. P. sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Reşit Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım; arife günlerinden Kurban Bayramının ve Ramazan Bayramının başlatılması hakkındaki bir arkadaşımızın kanun teklifi üzerinde Yüce Meclisimizin huzurunda vaktiyle konuşmuştuk. Bunun, kalkınmakta olan Türkiye'mizde çalışma hayatı bakımından kabul edilmesi imkânı olmadığı gibi ulusal bayramların geçmişine de göz atarak, eski devirlerden itibaren geleneksel olarak bayramların bu şekilde uygulandığını ve Ulusal bayramlar ve Hafta Tatili hakkındaki Kanunun yaptığı iş, millî gelenek olan bu hususları kanun maddesi haline getirmekten ibaret bulunduğunu açıklamıştık. Yüce Meclis, burada ekseriyetle bir karar aldı, konu Senotaya gitti. Senatodaki değerli arkadaşlarımız konuyu de-

rinliğine incelediler, komisyonlara sevk ettiler, mütalâalar aldılar, Umumi Heyete geldi ve Umumi Heyette bütün arkadaşlar bir noktada birleştiler. 85 senatör arkadaşımız oya katıldı, 80 arkadaşımız bu kanunun reddi lâzımgeldiği hususunda oy kullandı. 85 de 80 arkadaşımız.

Ayrıca, takdire şayandır ki, Senatoda Senato A. P. Grupu adına Sayın Şeref Kayalar kürsüye çıktılar ve Hükümetin görüşünün bu kanunun reddedilmesi istikâmetinde olduğunu ifade ettiler. Devlet Bakanımız Sayın Seyfi Öztürk aynı gerekçe ile bu konuyu ifade ettiler. Şimdi, önümüze gelen benimseme ve benimsememe hususunu bütün bu müzakerelerin ışığı altında değerlendirmek mecburiyetindeyiz. Bütün bu muamelelere rağmen bizim sayın komisyonumuz hiçbir gerekçe göstermeksizin, yani orada çok gerekçeli sözler söylenmiş olduğu halde, burada hiçbir gerekçe ileri sürmeksizin bu kanunun eski şekli ile kabulü, yani Senotonun benisememe kararına uyulmamasını bize teklif etmiş bulunmaktadır. Bu teklif, haksızdır arkadaşlar; komisyonun getirdiği bu teklif haksızdır. Hükümetin de katıldığı gibi; A. P. Grupunun da ifade ettiği gibi haksızdır. O zaman da ifade etmiştik; bugün 17 gün bayram yapıyoruz; 78 gün de resmî tatil var. Bunların toplamı 95 gündür, yani bir yılda 95 gün Türk Milleti çalışmıyor, istirahat ediyor. Halbuki, öte yanda bu memleketin kalkınması lâzım, çok çalışması lâzım; bu kalkınmayı sağlaması için çok çalışması lâzım.

Şimdi, bâzı arkadaşlarımız sanki bu teklif ile Türk Devlet personeline, memurlara bir lütuf yapıldığı havasını vermek istemektedirler. Arkadaşlar, Türk memurları açısından meseleyi aldığınız zaman bayramlardan evvel yarım gün tatil vermekle Türk memurlarına sevgi ve saygı ifade edilemez. Onların büyük problemleri vardır; personel problemi vardır, Devlet Personel Kanunu vardır. Bunları ele alırsanız, bunları yaparsınız, bunları yerine getirirsiniz; Türk memurunu memnun etmek imkânını bulursunuz. Türk memurunu memnun etmek istiyorsunuz sendikalık hakları vardır. Onları kullanırken kolaylık gösterirsiniz, üzerlerine gitmezsiniz, işten el çektirmezsiniz veyahut Devlet Personel Sendikaları Kanununu değiştirirsiniz. Bunlar Türk memuruna bir iltifat olabilir, ama arife gününü tatil haline getirmekle Türk memuruna iltifat edemezsiniz. Aynı zamanda Türk halkına da hizmet etmiş olduğumuzu söyleyemeyiz; iki gerekçe ile.

Birinci gerekçe; kalkınmakta olan bir ülke olduğumuzdan dolayı, çok çalışmak ihtiyacımızdan dolayı bu gerekçeyi ileri süremeyiz.

İkinci gerekçe; memur olan arkadaşlarımız, vatandaşlarımızın yanında, Devlet kapısında iş yaptırmak için uzak köylerden kalkıp gelen esnaf vatandaşlarımızı, diğer çalışan vatandaşlarımızı da hesaba katmak lâzımdır. Demek ki, bu bayramın evvelini tatil kabul ettiğiniz zaman zaten bol miktarda olan tatile bir de bu ilâve edildiği zaman Türk vatandaşlarının işlerinin Devlet tarafından görülmesi imkânı ortadan kalkmaktadır.

Şimdi, Senato A. P. Grupu Başkanı Sayın Şeref Kayalar'ın sözlerini okuyorum.

«ŞEREF KAYALAR (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım; çok teşekkür ederim. Sayın Başkanım, Cumhuriyet Senatosu sebebi vücudu ile karşı karşıya bulunmaktadır. Şu sebeple arz ediyorum; bunu birçok arkadaşlarım kürsüden beyan ettiler, efendim. Millet Meclisinde bu kanun kabul edilmiş. Hükümet şimdi kanunun kabul edilmemesi yönünde beyanı fikir etmektedir. Hükümetin bu noktai nazarını Millet Meclisinde beyan etmesi lâzımgelirdi. Binaenaleyh; buraya gelip de kanunun son gününde Cumhuriyet Senatosunu sıkışık bir duruma sokmaya hakları yoktur» diyor ve devam ediyor.

«Muhterem arkadaşlarım, o halde iktisaden geri kalmış bir memleketsek, mevcut tatil günlerini dahi çalışma günlerine ifrağ etmemiz lâzımgelirken, yeni yeni tatil günlerinin ihdası geri kalmış memleket zihniyeti ile bağdaşır bir hâdise değildir.» diyor. En sonunda da:

«Muhterem arkadaşlarım; şunu da arz edeyim, müsaade edin H. G. Wells'in (Cihan Tarihinin Umumi Hatları) adlı kitabını tetkik eden arkadaşlarım görmüşlerdir; Roma İmparatorluğunun inkıraz sebeplerinden bir tanesi de yılın 365 gününün büyük bir kısmını bu imparatorluğun bayram ile geçirmiş olmasıdır.» diye ilâve ediyor.

Şimdi, böylece Sayın Şeref Kayalar'dan evvel de Sayın Seyfi Öztürk ifade ediyorlar, bugünkü mer'i mevzuata göre diye başlıyarak ifade ediyorlar. Gayet yerindedir. Bu kanun üzerinde senatör arkadaşlarımız durmuşlardır, Hükümetin görüşünün geç ifade edilmiş olması hiçbir şey ifade etmez, Parlâmentonun mânası budur. Parlâmentoya saygı göstermiştir, Hükümet. Demek ki Hükümet, evvelce üzerinde durmadığı bir noktayı burada yapılan konuşmalara önem vererek incelemiş, getirmiş, ben bunu kabul etmiyorum, demiş. Bu, Hükümetin bu konudaki ileri görüşünü ifade eder. Ancak, takdir etmek icabeder; öyle ise bizim de Senato gibi bu kanunu reddetmemiz gerektiği kanaatini taşımaktayım.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Ahmet Tahtakılıç, buyurun efendim.

AHMET TAHTAKILIÇ (İstanbul) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konu aslında çok sade görünüyor. Lehinde, aleyhinde uzun boylu konuşacak bir nokta yok gibi görünüyor, fakat bu tutum derinliğine incelenirse yeniden resmî tatil imkânları aramak konusu Türk sosyal hayatı için, Türk Devlet hayatı için hakikaten ciddî bir mesele teşkil ediyor.

Arkadaşlar; evvelâ size iki ciddî hâtıramı arz ederek meseleye eğilmenizi ve bu teklifi reddetmenizi rica edeceğim.

Birincisi; Devlet hayatına Afyon'un Emirdağ kazasında kaymakamlıkla başladım. Pazar günleri kasabada pazar kurulduğu günler memurlar öğleye kadar daireye gelmezlermiş. Niye? Alış - veriş edeceklermiş.. Halbuki halk hükümetlerinde asıl, köylü pazar günü kasabaya gelecek, memurun sabahtan akşama kadar vazifesi başında kalması lâzım ki, halk köyünden malını, metaını satmaya geldiğinde veya işini görmeye geldiğinde devlet dairelerindeki işlerini de görebilsin.

Arkadaşları çağırdım, dediler ki; «Bizim burada haftada bir gün pazar kuruluyor.» Emirdağ bir karış çarşısı olan bir yer. «Arkadaşlar, sabahleyin 8 den 9 a kadar alış - verişinizi yapsanız da 9 da daireye gelseniz bu isabetli olur, kanuna göre mecbursunuz», dedim. Arkadaşlar, yalnız bu vaziyetiyle oradaki hem memura Devlet disiplinini temin etmiş olduk, hem de halk pazara geldiği zaman Hükümet işlerini kolayca bitirmek imkânına sahiboldu.

İkinci hâtıram daha korkunç arkadaşlar. Japon Millî Eğitim Müsteşarı ile bir vazife icabı görüşmek imkânını buldum. Bizim Millî Eğitim Teşkilâtında bir etüt yaptıktan sonra iki sualine cevap alamamış. Bu sualleri mesul kişi olarak benden sordu. Birincisi; «Bu kadar çok tatille nasıl eğitim yapıyorsunuz,» dedi. Bizde klâsik bir cevap var; köylülerimiz rençberdir, köy çocukları aynı zamanda sığır güder, koyun güder, çapa çapalar, binaenaleyh, bizde hasat zamanı tatil uzun olur.. Arkadaşlar, müsteşarın verdiği cevap şu oldu; «Bizde pirinç ekimi zamanı bir ana - baba günüdür. Mektep müdürünün o sırada 15 gün tatil vermek hakkı vardır, fakat bir vazifeyi de beraberine alır, o vazifeyi de gece yaparak mektebine döner, onun haricindeki tatil yalnız bir aydır» dedi. İşte Japonya'da gördüğünüz bugünkü teknolojinin, kalkınmanın sebebi bu nev'i disiplinli çalışmanın eseridir, arkadaşlar.

Müdafaasını yapan muhterem arkadaşlarımı dinledim: «Efendim, fiilî bir vaziyet var, ona çare arıyoruz.. «Devlet yok demektir arkadaşlar, onun üzerinde duralım biz. (C. H. P. sıralarından alkışlar). Eğer bir fiilî vaziyet varsa Devlet yok demektir..

İkincisi; bir tatil mevzuubahsolduğu zaman sosyal olarak derinliğine düşünülür. Buraya gelmiş arkadaşlar, din mevzuu etrafında ananelerin muhafazasından bahsediyorlar. Karşınızda arkadaşlar, âdet geçme, âdet gezme diye Türk âdetlerini bilen insan var, fakat arkadaşlar kime tatil yapıyorsunuz siz? O gün terzi kalfası, bayram günü öğleye kadar çalışacak, herkes çalışacak, yalnız Devletle münasebetli olanlar tatil yapacak.. Bu halkı alâkadar eden bir şey değil, yeniden resmî tatilleri çoğaltan bir tekliftir. O itibarla ne din, ne Devlet, ne de zaruret bakımından bir mâna ifade etmez.

Hele şu ziyaretler falan; mezar ziyaretleri, kâbir ziyaretleri.. Arkadaşlar, bu ziyaretlerini yapmıyan insan değildir, elbette islâm da değildir, ama bu ziyaretleri yapmak istiyen insanlar için o kadar imkân var ki, oturup da millî tatil günlerini değiştirici bir kanun getirmek Türki-

ye'de aklın alacağı birşey değil. Ben millî tatil günlerini de bu Devletin ileride birleştirici, birbirine uyanlarını birleştirmek suretiyle milletçe bir çalışma devresine girilmesinin zaruretine inanan insanlardanım.

Binaenaleyh, sizlerden istirham ediyorum, arkadaşlar; daha arefe günü değil, gerçeği konuşmak lâzımgelirse tatillerden birkaç gün evvel geçiyor. Ne zaman dinlenir bir millet arkadaşlar? Asgari geçimi bütün vatandaşlara sahip kılarsınız ondan sonra rahatça dinlenmek, bayram yapmak mümkün olur. Bugün bayramında çocuğuna kaç kişinin yeni ayakkabı alabileceğine alış - veriş edebileceğine kaanisiniz? Milletvekilisiniz, halkın vaziyetine toptan bakınız.

Onun için arkadaşlar, bu kanun vesilesiyle burada halktan bahseden, alış - verişten bahseden görüşlerin hepsi gerçeğe uygun olarak görüşülmüyor. Bu, zannettiğiniz gibi basit bir kanun değil; Türkiye'de lâübaliliği çoğaltan bir kanundur, Türkiye'de tatili çoğaltan bir kanundur, Türkiye'de din namına, yalnız memurlar için yeniden imtiyaz tanıyan bir Kanundur. Eğer siz memurları kanunen çalışması lâzımgeldiği bir saatte çalıştıramıyorsanız bunun çaresini; Hükümet olarak geliniz, teklif sahibi olarak geliniz üzerinde duralım. Zannettiğiniz gibi arkadaşlar, bayram, din, mübarek falan değil. Eğer dini düşünüyorsanız; giyinemiyen, o gün yeni bir şey alamıyan, Kurban Bayramında evine et götüremiyen insanları düşünün arkadaşlar, insanca düşünüyorsanız.. Olmaz böyle şeyler arkadaşlar.

Çok rica ederim, milletvekili olarak bakınız memleketin vaziyetine, takdir sizindir.

Senatonun kuruluşnu 1954 ten beri dâva edinen arkadaşlarınızdanım; tek müsbet işi bu kanunu reddetmiş olmasıdır.

Hepinizi hürmetle selâmlarım. (C. H. P. sıralarından alkışlar).

BAŞKAN — Kifayet önergeleri var, okutuyorum. («Aleyhinde» sesleri).

İlk sözü Sayın Mevlüt Yılmaz aldı.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan konu aydınlanmıştır, müzakerelerin kifayetini arz ve teklif ederim.

İçel
Mazhar Arıkan

Sayın Başkanlığa

Görüşmelerin kifayetini arz ve teklif ederim.

Sakarya
Şerafettin Paker

SADRETTİN ÇANGA (Bursa) — Hükümeti dinliyelim Sayın Başkan, Hükümet birşey demiyor mu?

BAŞKAN — Efendim, talebederlerse söz vereceğiz. Hükümet isterse çıkar, zorlıyamayız tabiî..

Komisyon konuşmak istiyor, buyurun.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU ADINA CELÂL NURİ KOÇ (Kars) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar, 2739 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (b) ve (d) fıkralarının değiştirilmesi mevzuunda söz almış bulunan Sayın Türkân Seçkin arkadaşımızla, Reşit Ülker ve Ahmet Tahtakılıç arkadaşlarımıza cevap vermek üzere huzurlarınıza çıkmış bulunuyorum.

Evvelemirde Sayın Türkân Seçkin arkadaşımız, mutadları veçhile hâdiseyi o kadar mübalâğalandırdılar ve aynen şu cümleyi kullandılar, ki bu bir tatil dolayısiyle söylenmiyecek gayri ciddî bir söz mahiyetini taşımaktadır; «Devlet ve millet hayatına bu kanunla felâket getiriyorsunuz...» Arkadaşlar, bir milletvekili arkadaşımızın bir bayram tatili münasebetiyle veya bir yarım gün ilâvesiyle sanki bu Devletin ve milletin hayatının temeline dinamit koyuyormuşuz gibi buna bir mâna vermesi, cidden çok hayalperest, çok şüpheci, sofist bir edanın ifadesi olarak ortaya çıkıyor. Yani, bir kanun teklifi getiriyorsunuz, esbabı mucibesi şu veya bu, değeri ne olursa olsun, fakat bu milletin ve Devletin temeline dinamit koymak mânasında canlandırılıyor.. Görülmemiş birşey, duyulmamış birşey ve Türk Parlâmentosunda bir üye arkadaşımız bir kanuna bu kadar felâket getirici tehlikeli bir manzara veriyor.. Bunun akılla, mantıkla, izanla bağdaşır tarafı olacağını zannetmiyorum.

Bununla da yetinmiyor, bu yarım günü Anayasanın 19 ncu maddesine aykırı buluyor. Bununla da kalmıyor, laisizmi çiğniyorsunuz, diyor, dini istismar ediyorsunuz, diyor.

Arkadaşlar, evvelâ şu lâisizm nedir, burada bir asgari müşterekemizi tâyin edelim.

Türkiye'de lâisizim nedir? Şimdi, lâisizmin istismarı bahis mevzuu mudur? Bunun lâisizmle ne alâkası var? Lâik devletle ne iligisi var bir bayram tatili kanununun? Şimdi burada sanki din istismar ediliyor, teokratik bir devlet kuruluyor, Anayasanın 2 nci maddesi, lâik devlet ilkesi ortadan kaldırılıyor, batırılıyor ve bu suretle Devletin temeline dinamit koyuyorsunuz, diyorlar. Olmaz böyle bir şey!..

Arkadaşları, dinler tarihi tetkik edildiği zaman görülür ki, din mevzuunda devletler üç sistem kabul etmiştir. Bir devlet vardır ki bir dini resmî din kabul eder, diğer dinleri tanımaz. Osmanlı İmparatorluğu kendi Anayasasında İslâmiyeti resmî din kabul etmiş, fakat diğer dinleri resmen, hukukan tanımamakla beraber onlara bâzı imtiyazları, asaleti icabı, vermiştir bir.

İki : Bir devlet vardır ki hiçbir din tanımaz, hiçbir dini kabul etmez. Bu, işte gördüğümüz komünist memleketlerdir. Rusya hiçbir din tanımaz, hiçbir din kabul etmez.

Bir devlet de vardır ki, bir dinî hukukan himaye eder, âmme hizmeti kabul eder, benimser ve diğer dinlere de serbestlik tanır. Bizim anladığımız budur. Lâisizm demek dinsizlik, din aleyhtarlığı demek değildir.

Şimdi, Türkiye Cumhuriyeti tarihini tetkik edelim; Atatürk'ün ilkelerine sığınıyoruz. Yerinde, Atatürk'cüyüz, diyoruz. Atatürk'ün izindeyiz, diyoruz. Bakalım Atatürk nasıl anlamış lâisizmi? Atatürk, Türk vatandaşının ekserisinin İslâm dininin sâliki olduğu için onun dinî ihtiyaçlarını karşılamak, dinî hizmetlerini tedvir ve tanzim etmek için muvazene-i umumiyeden, yani Devlet bütçesinden muayyen bir para tahsis ve tefrik etmek suretiyle mescitlerini yapmak, imamlarını tâyin etmek, ilimli, bilgili, fâzıl, ahlâklı din adamı yetiştirmek için Diyanet İşleri Reisiliğini kurmuş. Tıpkı kaymakamlık makamı gibi, tıpkı savcılık makamı gibi, tıpkı valilik makamı gibi bir umum müdürlük mahiyetinde bir başkanlık ihdas etmiş. Bu ne demektir? Hem de arkadaşlar bu, öyle bir müessese ki, İslâm dininin ihtiyaçlarını karşılamak, ekseri Türk vatandaşlarının dinî ihtiyaçlarını karşılamak, ekseri Türk vatandaşlarının dinî ihtiyaçlarını tedvir ve tanzim etmek için bir âmme hizmeti olarak kabul edilmiş ve bugün de bu hizmetini yapmaktadır. Ama bunun yanında ne yapmış? Diğer din sâliklerine de demiş ki, «Siz âmme hizmeti vasfını ihraz edemediniz, siz ekseriyet teşkil etmiyorsunuz, bu vasıfları haiz olmadığınız için, siz dinî inanışlarınızda, ibadetlerinizde serbestsiniz, hürsünüz, istediğiniz gibi camilerinizi, kiliselerinizi, mescitleriniz idare ediniz.»

Şu halde Türk lâisizmi, Atatürk lâisizmi demek, başkalarının zannettiği gibi, İslâma karşı olmak, İslâmın karşısında olmak demek değildir.

Binaenaleyh, dinî bayram dolayısiyle de getirip meseleyi burada bir yarım gün uzatmakla memleketin iktisadi, memleketin sosyal düzenini bozmak gibi, Devletin asıl temeline, asıl köküne dinamit koymak gibi vehimlere kapılmak, maddenin yanında mânayı unutmak demektir ki maalesef ve maatteessüf bu kürsülerde her şeyi madde gözüyle, materyalist bir felsefe ile de takibetmek hakkımız değildir. Madde, mâna olduğu müddetçe kuvvetlidir. Mâna, ruh olduğu müddetce asil olacaktır.

Binaenaleyh arkadaşlar şunu kabul ediniz ki, dünya varolduğu zamandan beri ihtiyaçlarımız sonsuz, ihtiyaçlarımız nâmütenahî, bunu tatmin vasıtaları mahduttur. Mahdut vasıtalarla sonsuz ihtiyaçları gidermek mümkün değildir. Allah'ın halkettiği bu dünyada o kadar büyük nimetler vardır ki, en yüksek teknolojinin en yükseğine çıksanız, yeni yeni ihtiyaçlarınız, yeni yeni meseleleriniz olacaktır. Bunları da tatmin edemiyeceksinizdir. Yalnız, bizim inandığımız bir nokta vardır teknik olarak; madde ile mâna yan yanadır, omuz omuzadır, birbirinin dostudur.

Binaenaleyh, Sayın Türkân Seçkin'in zannettikleri gibi, Komisyon olarak benimsediğimiz ve teyidini ve bizzat kabulünü istediğimiz bu kanun maddesi, ne lâisizm anlayışını yıkmak, ne Anayasanın 19 ncu maddesine, ne 2 nci maddesine, ne de Devletin temel nizamına ve köküne dinamit koymak niyetiyle getirilmiş bir kanun değildir. Bu kanun, sureti mahsusada...

TÜRKÂN SEÇKİN (Edirne) — Bakanımıza cevap veriniz, Bakanımıza.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU ADINA CELÂL NURİ KOÇ (Devamla) — Maddenin yanında mânayı canlandırmak, mâna içerisinde Türk

Milletinin mahallî örf ve geleneklerine realizm içerisinde bir şekil, bir veche vermektir. Bunu böylece arz ederim.

Sonra, sayın arkadaşımız, «yüz milyon liraya maloluyor» dediler.

TÜRKÂN SEÇKİN (Edirne) — Bakan dedi bunu.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU ADINA CELÂL NURİ KOÇ (Devamla) — Müsaade buyurun, Bakanımın dediğini de kabul ediyorum. Sabırlı olun biraz, izah edeceğim.

Muhterem arkadaşlar, madde ile mâna üzerinde durdum. Devlet bâzı hizmetleri, zararına da olsa, zarar da verse, bir âmme hizmeti, maddi ve mânevi, hizmetin mutlaka maddi olması gerekçesi yoktur, yani mutlaka her hizmet maddi bir netice doğuracak diye yapılmaz. Bazen hizmetler mânevi neticeler için de yapılır. Eğer bir milletin moralinde, bir milletin mânevi ruh yapısında bir fayda temin ediyorsa, bir hizmet yapıyorsa, o zarar ika edilir. Yani, ika ettiğimiz zarar ile elde ettiğimiz menfaate bakacağız. Eğer ika ettiğimiz maddi zarar bize bu maddi zararın fersah fersah üzerinde mânevi bir zevk veriyorsa o zararı yapacağız. Niçin refah Türkiye'sinden bahsediyoruz? Ne maksatla refah Türkiyesi diyoruz? Çünkü insanlarımızın yüzü gülecek, insanlarımız rahat edecek, insan sureti taşıyan mahlûklar olarak insan gibi yaşayacaklar, bu mânevi zevki alacaklar diye biz bu maddi kalkınmayı yapıyoruz. Yani her maddi kalkınmanın sonucu, mânevi bir duyguya, mânevi bir iksire, mânevi bir sebebe dayanmak mecburiyetindedir. Saik, maddenin mâneviyatındadır. O itibarla Devlet yüz milyon zarar edecek diye, Devletin yüz milyon lira zararı olacak diye milyarlar sarf etsek dahi elde edemiyeceğimiz bir morali Türk Milletinin bünyesinde yaratmak, o yüz milyonun karşısında yüz milyar kadar fayda sağlıyacağı için bu yüz milyonu da sineye çekeriz. Bu kanun bu bakımdan da zorunludur. Kaldı ki, zannedildiği gibi yüz milyon lira olarak gösterilen zarar, haddizatında Devlet hesabına yüz, belki ikiyüz milyon kârlı olacaktır. Neden?.. Onu da arz edeyim.

Piyasada, konjonktürde kendisine göre cereyan eden kanunlar vardır. En basit misali, arz ve talep kanunlarıdır.

Arkadaşlar, 1100 hattâ 1000 tarihinde, yani 969 senedir Türk Milleti Mavera-ün Nehirde yüzbin çadır Türk halkıyla Müslüman olmuş bir millettir. Kılıçla değil, kendi arzusuyla, iradesiyle ve kendi kaabiliyetine, meziyetine, vasfına uygun bulduğu için, İslâmiyeti kabul etmiştir. 969 senedir Ramazan bayramları, Kurban bayramları bu millete zarar vermemişse bugün yarım gün ilâvesiyle mi zarar getirecektir 969 senedir bu mâneviyatın sahibi, bu mukaddesatın sahibi Türkler, Altaylardan kalkmış Avrupa ortalarında at oynatmış, milyonları, milyarları hazinesine almış, zarar etmemiş de bugün mü yarım gün ile zarar edecektir?

Şunu arz etmek istiyorum ki, bu bayramlar her şeyden evvel mânevi bir zevk yaratmaktadır. Türk Milletinin, asîl ve necip Türk Milletinin mânevi dini olan İslâmiyet o kadar ulvidir ki, bu bayramlarda küskünlerin barışması, ki nitekim Sayın Reisicumhurumuz, sayın parti liderlerimiz o gün Türk Milletine bayram mesajları sunmak suretiyle kardeşliğimizi, birliğimizi, beraberliğimizi, bir millet olmanın zevkini ve gurunu duymamızı, bütün çelişmelerimize, bütün tezatlarımıza, bütün tezvir ve iftiralarımıza rağmen silip kökünden atıyor, millet olarak kucaklaşmanın zevkini alıyoruz, bu yüz milyon liradan daha mı az değerlidir arkadaşlarım? Bu yüz milyon liradan daha mı azdır arkadaşlarım?

Bir millet olmanın gururu içinde, bir millet olmanın hasleti içinde, başta Reisicumhurundan tutunuz bütün millet bayramları kutluyoruz. Arkadaşlar, bir şeyi unutmayalım. İtalya'da katedrale gittim. Roma'da gözümle gördüm, bir Pazar günü idi. Reisicumhurundan hamalına kadar hepsi dinî ibadetlerini yapmak üzere zevkle meydanda toplanmışlardı. Biz hemen her meselenin karşısında, aman irtica var, din kokuyor, dinden zarar gelir, diye yarım günleri dahi Devletin temeline, Devletin nizamına bomba koymak diye vasıflandırmıyalım. Evvelâ bu hastalıktan kendimizi kurtaralım.

Binaenaleyh, Sayın Türkân Seçkin arkadaşımız şunu bilmelidir ki, bu bayramlar mânevi varlığımızın yanında bize maddi varlık da getirmektedir. Takdir buyurursunuz ki, bayram günlerine takaddüm eden günler ticari hayatta Devletin gelirlerine inikâs eden büyük

vergi kaynaklarıdır. O gün her tüccar, her esnaf çeşitli emtia ve eşyasını mağazasında bulundurur. İstihlâk dönemidir. Bir sene çalışmış vatandaşlarımız karınca kararınca, piyasaya para arz ederler. Bu alış - verişten münbais bütün ticaret erbabının envanterinde büyük yükselmeler görülür. Bundan Devletin aldığı kârlar da, yani vergi nisbetleri hesaplandığı takdirde zannederim ki, ikiyüz, üçyüz milyon da farkını sağlıyor demektir.

Kaldı ki, bunun yanında büyük bir faydası da var; o günlerde Posof'un bilmem hangi köyündeki patates, bilmem hangi köyündeki elma, Ankara'nın göbeğindeki bir pazarda satılmak suretiyle, ticari hayatımıza katkıda bulunuyor, mal mübadelesi şeklinde, alış - veriş şeklinde Türkiye çapında birtakım ticari mevzuların temelini teşkil ediyor. Acaba neden meseleyi madalyanın bir tarafiyle görüyorlar da ikinci tarafından görmüyorlar?

Bunun haricinde, kaldı ki, biran için, sözümün başında da arz ettiğim gibi, eğer 100 milyon lira ise zarar, zararı yok, bu zararın karşısında milyonların doğurduğu moralman Türk Milletinin mâneviyatını temizlemiş oluyoruz, yeniden Türk olmanın, mukaddesatının temizlenmesinin imkânını yaratmakla bu memlekete daha büyük hizmet ediyoruz.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, ikinci olarak Sayın Reşit Ülker arkadaşıma cevap vermek istiyorum.

Sayın Reşit Ülker diyor ki : «Komisyon bu kanuna «evet» demekle, «tasvibedin» demekle büyük bir haksızlık yapıyor.»

Arkadaşlar, «haksızlık» kelimesi bu kürsünün taşıdığı mânaya göre çok ağır bir kelimedir. Haksız adam, haksız kişi, kişiliğini yitirmiş insandır. Komisyonumuzu ve komisyonumuzun muhterem üyelerini bundan tenzih ederim. Hiçbir Adalet Partili ve diğer partili her hangi bir arkadaşımın, damarlarını kestiğin zaman Türk kanı akan her Türkün, aslolan, haklılık içinde olması, vicdan huzuru içinde olmasıdır. Allaha çok şükür komisyonumuz ve bendeniz böyle bir vicdan huzursuzluğu içinde değiliz.

Binaenaleyh bunu söyliyemesiniz. Söylediğimiz sözler, inandığımız fikirler, hatalı da olsa sırf imanımızdan, vicdanımızdan, aldığımız millî ve mahallî kültürümüzden, serhat çocuğu olmanın verdiği inşirahtan ve iştiyaktan gelmektedir. Binaenaleyh böyle bir haksızlık içinde değiliz.

Haksızlığımızın sebebi olsa olsa ne; onu da arz edeyim.

Haksızlığımızın birinci sebebi; «Siz memurlara sözde hoş görünmek istiyorsunuz.»

Arkadaşlar, bu, C. H. P. nin müntesiplerinde bir hastalıktır. Bunu sık sık hatipleri buraya çıkınca, biz meselâ memurun lehine bir kanun getirsek yahut halkın lehine bir kanun getirsek veyahut dine ait bir kanun getirsek hemen; «Dini istismar ediyorsunuz.» gibi mutlaka altında bir mâna arıyorlar. Canım, nereden çıkarıyorsunuz bizim kötü niyetli olduğumuzu? Belki iyi niyetle getirdik. Sen benim içimi ne biliyorsun, kalbimi ne biliyorsun, nereden çıkardın, sebebi ne? Mücerret daima itham etmek.

Şimdi arkadaşlar, bu isnat, iftira, tezvir rejimin tevali ettiği bu emin ve şartlar içerisinde Türkiye'de şuna inanınız ki, samimî bir demokrasi kurulamaz. Demokrasinin samimiyeti evvelâ vicdanlarda teessüs etmelidir. Herkes, art ve ön fikri olmadan samimî olarak fikrini söylemelidir. Partizanca düşüncelerle, art ve ön fikirlerle birbirimizi itham etmiyelim, ben bunun taraftarı değilim, komisyon olarak da iştirak etmiyoruz. Binaenaleyh hemen bizi haksız çıkarmayın. Biz de bir inancın sahibiyiz.

Arkadaşlar, kanaatler muhteremdir, muteber olmıyabilir, buna bir diyeceğimiz yok. Herkesin bir görüşü vardır, herkesin kanaati muhteremdir. Biz, sayın C. H. P. li arkadaşlarımızın görüşlerinin muteber olmadığını söylüyoruz, yoksa kendilerine, kötü niyetle geldiniz, demiyoruz. Ancak, bu hastalıktan da lûtfen kendilerini kurtarsınlar. Hemen «Haksız, keyfî hareket ediyor.» demesinler.

Haksızlığımız neymiş arkadaşlar, bu kanunu getirmekle haksızlığımız neymiş?

Sözüm ona, Devlet personelinin birtakım dertleri varmış. Neymiş bu dertler? Devlet Personel Kanununu Türk memuru bekliyormuş. «Mademki memura iyilik yapmak istiyorsunuz bu kanunu çıkarın.» diyorlar, bir. İki; bunların sendikaları varmış, bu sendikaların birtakım hakları ve istekleri varmış, bunları yapınız.

Şimdi arkadaşlar, aklın dört yolu vardır; aklın dört prensibi vardır :

Birinci yolu, ayniyat prensibidir; bir şey aynı şeydir, bir şey başka şey olmaz.

İkinci yolu; bir şey hem var, hem yok olamaz. Ben diğer ikisini saymıyorum, çelişmezlik prensibi, mûtalar prensibi, onlar ayrı.

Şimdi arkadaşımız ayniyat prensibi içinde hareket ediyorlar. Ayniyat prensibinin mantıkta yeri vardır. Şimdi Devlet Personel Kanununun ve sendikalı memurların haklarının ayniyeti ile, bir tadil münasebetiyle vaz'edilen yarım günün ayniyeti aynıdır. Yani siz getiriyorsunuz, A, A'dır, A ile B'yi birleştirmeye mantık müsaade etmez, bir. Bu, mantığa aykırıdır. Yani ilmen mantıksızlıktır bu. Çünkü neden A, A'dır diyorsunuz B de A'dır diyorsunuz. A, A'dır, B, B'dir. Binaenaleyh bu anda görüştüğümüz mevzu, bayram tatili münasebetiyle yarım günlük fiilî durumu hukukileştirelim mi, hukukileştirmiyelim mi? Mesele budur. E, bunun sendika ile ne alâkası var, bunun Personel Kanunu ile ne alâkası var? Binaenaleyh bunu oraya getirmek demek memurun... Bakın yine art fikir arkadaşlar, sözüm ona güya biz A. P. iktidarı veyahut A. P. komisyonu, ekseriyetteyiz ya, bunu getirelim ki, memurlara yaranalım, oy alalım. Birader şuraya kadar hiç yaranmadık, bundan sonra da yaranmayıverelim, ne olur ki yani?.. Yani her şeyi oyla mı halledeceğiz, her şeyi, meseleyi oyun peşinde mi mütalâa edeceğiz? Biraz müsaade edin, çok partili rejime girdik, iktidarlar değişebilecektir; buna inanalım. bugün A. P. iktidarda olur, yarın da zatıâliniz olursunuz iktidarda, bunlar normaldir artık, alıştık bunlara. Bundan sonra hiç kimse iktidarda ebediyen kalamaz. «Ama biz çalışıyoruz, iktidarda kalacağız.» Hemen bunu iktidar meselesi yapmıyalım. Sanki memurun oyunu aldık, cebimize koyduk. Hemen bu yarım günü vermekle memur da oyunu bizim cebimize koydu, tamam, biz de iktidara geldik. Olmaz böyle felsefe arkadaşlar. Bu, milletin kürsüsüdür, bir. Bu milletin kürsüsünü bu kadar basit komplimanlar içerisinde küçük düşürmiyelim, iki.

BAŞKAN — Sayın Koç, bir dakika efendim.

NİHAT ERİM (Kocaeli) — Bu görüşler Komisyonun görüşü müdür?

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Komisyon adına böyle konuşma olmaz.

BAŞKAN — Bir dakika arkadaşlar...

Bir saat doldu. Bir önerge var; bu kanun bitinceye kadar devam edelim, diyorlar. Onu okutuyorum, tasvibinize sunacağım.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan kanunun bitimine kadar müzakerenin devamını arz ve teklif ederim.

Aydın
Kemal Ziya Öztürk

SADRETTİN ÇANGA (Bursa) — Sayın Başkan, bu önerge üzerinde söz vermeniz mümkün olacak mı? Kürsüde sözcü var?

BAŞKAN — Efendim...

SADRETTİN ÇANGA (Bursa) — Önerge aleyhinde söz istiyorum. Söz verecek misiniz acaba?...

BAŞKAN — Müsaade isteriz efendim, vereceğiz. Buyurun efendim.

Lûtfen efendim. (A. P. sıralarından, «Sözcü henüz konuşmasını bitirmedi.» sesleri)

Bunu halletmedikçe devam etmeye imkânımız yok efendim.

SADRETTİN ÇANGA (Bursa) — Sayın arkadaşlarım.

Görüşülmekte olan kanun teklifi üzerinde aslında A. P. Grupunun hassas olması gerekirdi. Hükümet bir noktada, Senato'da A. P. Grupu bir noktada; burada A. P. Grupu içinde bâzı arkadaşlarımız da hem kendi yöneticilerine, hem de Hükümete karşı ayrı bir tutum içinde ve tutumu devam ettirmek ve bu kanunu şu sırada mutlaka çıkarmak hevesindedirler.

Aslında Hükümet olarak önümüzdeki seçim yılı düşünülürse, iki aylık gibi kısa bir süre var. Meclis, eğer A. P. nin çalışkanlıklarını şu muhalefet yapmış olsaydı, her gün toplanamaz durumdadır. Muhalefetin bu olgunluğunu, bu tutumunu dikkate alarak arkadaşlarımın bilhassa bu gibi kanunlarda Meclisi zorlamamalarını hem tavsiye, hem de rica ederiz. Çünkü bu kanundan sonra görüşülmesi gereken Hükümetin istediği, kendi iktidarınızın istediği kanunlar var, bunlara fırsat veriyorsanız ve üstelik Meclis Başkanlığında gruplararası centilmen anlaşmasına riayeti düşünüyorsanız lûtfen bu kabîl zorlamalardan vazgeçiniz.

Saygılar sunarım.

NİHAT ERİM (Kocaeli) — Sayın Başkan, beş kişi ayağa kalktık, çoğunluğun olmadığını iddia ediyor ve oylama yapılmasını istiyoruz.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Oylama yapılırken yoklama istenir.

BAŞKAN — Oylama yapılırken efendim, müsaade edin de oylama sırasında...

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Önerge lehinde söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun Lûtfen kısa Sayın Ataöv.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım!...

BAŞKAN — Yaptığımız müzakere vakitle alâkalı, lûtfen istirham ediyorum.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Sayın Başkanım, daha başlamadım.

BAŞKAN — Hayır, vakit israfına meydan vermiyelim diye rica ediyorum.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Vakit israf etmiyeceğim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, ben yerimden söz isterken söz isteme gerekçesini henüz ben daha konuşmadan Sayın Nihat Erim oturduğu yerden verdi. Ben çıkıp diyecektim ki, Sayın Çanga'nın konuşmasında bir tehdit vardır. A. P. Grupunu...

NİHAT ERİM (Kocaeli) — Ekseriyeti getiriniz, getirin çoğunluğunuzu.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Buraya gelmezsiniz, rey istemeye gelince ortaya çıkarsınız.

BAŞKAN — Müdahale etmeyin lûtfen.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — A. P. Grupunun Hükümetle ayrı görüşte bulunduğu veyahut da kendi idarecileriyle ayrı görüşte bulunduğu, Meclisi zorladığı gibi beyanlarda bulundu.

Arkadaşlar, bizim partimizin içerisinde Hükümetin görüşlerini bazan burada desteklemiyen üye çıkar, idarecisinin görüşünü desteklemiyen üye de çıkar. Bu demokrasinin tâ içinde vardır, çünkü Adalet Partisinde şef sistemi yoktur. Bunu bilmeniz lâzım. Adalet Partisinde bir insan emir verecek, ona göre kanun kabul edilecek, ona göre Hükümet edilecek, ona göre parmak kalkacak, ona göre oturulup kalkılacak.. Bu yok beyler, bu sizin alıştığınız şey bizim grupta yoktur. Bizde demokrasi vardır, demokresi.. Bunu bileceksiniz. Madde bir.

Madde iki; arkadaşlar, «Bu Meclisi çalıştırmıyacağız.» diye kabadayıca söylesenize...

SADRETTİN ÇANGA (Bursa) — Gerçek... Gerçeği söylüyorum size. Siz o görüşte iseniz mesele yok.

NİHAT ERİM (Kocaeli) — Ekseriyetinizi getiriniz, getiriniz çoğunluğunuzu.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Çoğunluğunuzu getirmezseniz, rey istemeye gelince ortaya çıkarsınız.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Kabadayıca söylesenize. (Gürültüler)

BAŞKAN — Çok rica ederim efendim, müdahale etmeyiniz.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Sayın Çanga, dinlemesini biraz öğrenin.. (C. H. P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Müdahale etmeyin efendim, istirham ediyorum.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Sayın Başkan, zili çalınız, koridordan kaç kişi bu tarafa girecek, kaç kişi de bu tarafa girecek görelim. Üçbuçuk, beş kişi oturuyorsunuz burada, beş kişi oturuyorsunuz... Bütün kanunlar geldiği zaman ayağa kalkıp bu Meclisi çalıştırmıyorsunuz, sonra Meclisi tehdidediyorsunuz. Meclisin üstünde bir kuvvet misiniz, neye karışıyorsunuz, nereden alıyorsunuz bu cesareti .. (C. H. P. sıralarından anlaşılmıyan müdahaleler, gürültüler)

BAŞKAN — Sayın Ataöv, bir dakika efendim. Muhterem arkadaşlar, kürsüdeki hâtibe yerinizden, kavga edercesine lâf etmeye hakkınız var mı?..

NAZMİ OĞUZ (Mardin) — Bu ne terbiyesiz ifade yahu.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Söylediğin sözü aynen sana iade ediyorum ve senin seviyene düşmek de istemiyorum. O beyanı dörtbaşı mamur şahsında taşıyorsun sen. Anladın mı?..

NAZMİ OĞUZ (Mardin) — Sen kimlere uşaklık yaparsın be...

BAŞKAN — Müdahale etmeyin arkadaşlar. Sayın Ataöv, lûtfen, bu kanun bitinceye kadar bir saatlik işlerin devamının neden icabettiğini izah ediniz. İstirham ediyorum.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, aslında bu kanun bitene kadar devam etmesi normal bir şeydir. Çünkü Senatodan gelmiş bir maddedir, oylanacak; evet veya hayır denecek. Yalnız Senatodan gelen şekli şayet Meclis kabul etmez de kendi görüşünde ısrar ederse muhalefetin arzuladığı şekilde kanun çıkmıyacak. Muhalefetin arzuladığı şekilde kanun çıkıncaya kadar beş kişi ayağa kalkacak ve bu Meclisi çalıştırmıyacak. Yüce Meclisin huzurunda sizi millete şikâyet ediyorum. Bu millet sizin cevabınızı verecektir. (C. H. P. sıralarından gürültüler, «Aleyhinde söz istiyoruz» sesleri)

BAŞKAN — Efendim, bir arkadaşımız lehinde, bir arkadaşımız da aleyhinde konuştu. Deminki bahse mevzu olan önergenin sahibi önergesini geri aldığına dair bir önerge gönderdi, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa
Önergemi geri aldığımı arz ederim.

Aydın
Kemal Ziya Öztürk

BAŞKAN — Önerge geriverilmiştir.

Bir saatlik süre bittiği için, komisyon konuşmasına devam ediyordu, bundan sonraki bir saatlik işler meyanında kaldığı noktadan kendisine söz vereceğim. Sonra, komisyondan sonra sıradan bir milletvekiline söz vermek hakkı doğuyor. Bu sıra, elimizdeki söz istiyen arkadaşlara göre, Sayın Hasan Türkay'ın idi. Ancak, T. İ. P. Grup Başkanı Sayın Tarık Ziya Ekinci grup adına söz istediği için sıra, komisyondan sonra onlarındır. Sonra, okuttuğum kifayet önergesinin aleyhine ilk sözü Sayın Mevlüt Yılmaz istemiştir, son sözü T. İ. P. Grupu adına konuşacak arkadaşıma verdikten sonra kifayet aleyhinde Sayın Mevlüt Yılmaz konuşacak, kifayet önergesini oylıyacağız. Kabul edilirse meseleyi halledeceğiz, kanun teklifinin oylamasına geçeceğiz. Kabul edilmezse müzakereye devam edeceğiz, söz alan arkadaşların hakkı bakidir. Bir saatlik işleri burada kesmiş oluyoruz.

Şimdi, Grup Başkanvekillerinin, Sayın Meclis Başkanı riyasetinde yaptıkları protokol ve anlaşmaya göre, anakanunlar telâkki ettikleri kanunların müzakerelerine geçiyoruz.

3. — 22 Nisan 1962 tarihli ve 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 77 nci maddesinin yeniden düzenlenmesine ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu. (1/540) (S. Sayısı: 758)

BAŞKAN — öncelikle görüşülmesi kararlaştırılan işler bölümünün birinci maddesinde bulunan bu tasarının daha evvel müzakeresine başlanmış idi.

Güven Partisi Grupu adına Sayın Adnan Şenyurt, C. H. P. adına Sayın Feyzi Kalfagil, A. P. Grupu adına Sayın Mazhar Arıkan, Y. T. P. Grupu adına Sayın Ali Karahan, M. P. Grupu adına Sayın Ahmet Bilgin, T. İ. P. Grupu adına Sayın Cemal Hakkı Selek, Sayın Bakan ve ondan sonra da Sayın Salâhattin Hakkı Esatoğlu konuşmuşlardı.

Şimdi, elimizdeki konuşma talebinde bulunan arkadaşlarımızın sırasını okuyorum

Sayın Reşit Ülker, Sayın Sadrettin Çanga, Sayın Ali Karahan, Sayın Reşat Özarda, Sayın Abbas Çetin, Sayın Kemal Çetinsoy, Sayın Yaşar Akal, T. İ. P. Grupu adına Sayın Yunus Koçak.

Grup adına istedikleri için Sayın Yunus Koçak'a söz vereceğim.

TARIK ZİYA EKİNCİ (Diyarbakır) — Yunus Koçak yok efendim.

BAŞKAN — Peki efendim, Sayın Yunus Koçak yoklar, Sayın Reşit Ülker buyurunuz efendim. Sayın Mustafa Akalın'ı da kaydettim.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım, Savcılar Kanununun tümü hakkında görüşlerimi arz etmek istiyorum.

Evvelâ bu kanunun neden getirildiğini kısaca ifade etmekte fayda buluyorum. Çünkü bu kanun tasarısının getirilmesine sebebolan hâdiseler bize birçok noktalarda ışık tutacak niteliktedir.

Bir Cumhuriyet Savcısının altı ayda üç defa yerinin değiştirilmesi üzerine, bu savcı Danıştaya başvuruyor; Danıştayda da Anayasaya aykırılık iddiasında bulunuyor; hem bakanlığın tasarrufunun iptalini istiyor, hem de bu tasarrufun Anayasanın 137 nci maddesine aykırı olduğunu ileri sürüyor. Danıştayın ilgili dairesi bu iddiayı ciddî buluyor, ciddî görüyor ve konuyu, önce halledilmek üzere Anayasa Mahkemesine sevk ediyor.

Anayasa Mahkemesi konuyu incelediği sırada, bakanlık Anayasa Mahkemesine başvuruyor; «Bu istekler, bu savcının istekleri yerine gelmiştir, iddia sebepleri ortadan kalkmıştır. Bundan dolayı da karar verilmemesi lâzımgelir.» görüşünde bulunuyor.

Anayasa Mahkemesi kararının giriş kısmında da bu durum şöyle ifade ediliyor : Danıştay Dairesine verilen bir dilekçede dâvacının isteğinin bakanlıkça bu kez yerine getirilmiş olması nedeniyle dâvanın konusunun ortadan kalkmış olduğu ileri sürülerek, bu yolda karar verilmesi istenmiş ve bu dilekçenin onaylı bir örneği Danıştay Dairesince Anayasa Mahkemesine gönderilmiştir. Böyle bir dilekçe Anayasa Mahkemesine gitmiş olmasına rağmen Anayasa Mahkemesi, «Benim önüme gelmiş bir dâva mevcuttur ve Anayasaya aykırılık iddiası mevcuttur, bunun geri alınması bahis konusu değildir.» diye konuyu inceleyip kararını veriyor.

Şimdi değerli arkadaşlarım, bu önemsiz bir nokta gibi gözüküyor, ama şunu ifade etmek için bu noktayı söylemek istiyorum: Demek ki, sayın bakanlık açılan dâvanın Anayasanın 137 nci maddesine aykırı bulunacağını sezmiş bulunuyor ki, o iptal dâvasını açan kimsenin haklarını teslim ediyor ve ayrıca da Mahkemeye bildiriyor. Diyor ki, «Ben onun hakkını teslim ettim, siz bu hususta bir karar vermeyiniz.» Demek ki, Anayasa Mahkemesinin aleyhine karar vereceğini aşağı - yukarı tahmin ediyor ve böyle bir aleyhe çıkacak kararın savcılığa teminat getireceğini hesaplıyor ki, böyle bir talepte bulunuyor. Yoksa bunu başka türlü izaha imkân yok. Bir Adalet Bakanından beklenilen şey, böyle bir talep Anayasa Mahkemesine gittiği zaman Adalet Bakanının o talebin incelenmesini istemesi lâzımgelirdi. «Bakalım bu iş Anayasaya aykırı mı, değil mi, anlaşılsın da biz de huzur ile doğrusunu yapalım» demesi asıldır, esastır. Bu esasın dışına çıkılarak Anayasa Mahkemesine yapılan müracaatı geri aldırtmaya çalışmak Bakanlığın da peşinen, Anayasa Mahkemesinin böyle bir karar vermesi ihtimalini derpiş ettiğini gösterir.

Öyle ise bundan bir başka netice daha çıkarırız ki, Sayın Bakanın burada Bütçe Komisyonunda, bütçe esnasında bu kanunun tümü üzerinde söyledikleri, samimî inançları olamaz.

Bir başka delil de, bu kanunun müzakeresi sırasında ortaya çıkmıştır. Bir arkadaşımız aşağıdan sormuştur: «Siz bu Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra Anayasaya uygun bir tasarı hazırladınız, hazırlanmış mıdır, ne olmuştur?» demiştir. Biz buna bugüne kadar bir cevap alamadık. Yani Sayın Bakan da arzu etmiş Anayasaya uygun bir iş yapmayı, fakat elinde olmıyan sebeplerle bunu getiremiş, bu kanun tasarısını getirmiş. Bunun ne kadar önemli bir hâdise olduğu ortaya çıkıyor. Yani şu geri almak isteği, bir savcının mütaaddit yerlere atanması ve ondan sonra bir tasarının ortadan kaybolması ve yeniden böyle bir tasarı ile gelinmesi bu konunun Türk adalet hayatında ne kadar büyük bir önemi olduğunu ve iktidar çevrelerini, iktidar partisini nasıl yakından ilgilendirdiğini ortaya koyacak açık bir belgedir.

Değerli arkadaşlarım, Anayasa Mahkemesi kararında iki mevzuu ele alıyor, zaten iptal sebebi o; Hâkimler Kanununun 63 ncü maddesi ile Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 77 nci maddesinin birinci fıkrası. Buralarda Bakanın elinde bulunan iki yetki var. Bir, atama yetkisi, bir yer değiştirme yetkisi.

Şimdi Anayasa Mahkemesi, Bakanın elinde bulunan her iki yetkiyi de iptal ediyor. Yalnız burada çok enteresan bir hâdise daha cereyan ediyor. Daha evvel bakanlık görüşünü, Danıştay dosyasına ve dolayısiyle Anayasa Mahkemesi dosyasına bildirmiş olduğu için Anayasa Mahkemesi kararını verirken Sayın Bakanın evvelki oturumda yaptığı konuşma esnasında söylediği her noktaya teker teker cevap vermiş. Yani her birisini, her bir iddiayı alıp incelemiş ve sonunda bunların varidolmadığını ve bu kanunun Anayasanın 137 nci maddesine aykırı bulunduğunu tesbit etmiş bulunmaktadır.

Şimdi, Hâkimler Kanununun 63 ncü maddesi şöyledir: «Adalet Bakanı, hizmet icaplarına göre savcılık meslekinde olanlardan lüzum gördüklerini veya istiyenlerden tensibedeceğini yargıçlık mesleki içinde derecelerinin dengi bir vazifeye tâyin edebileceği gibi gerekli hal-

lerde savcılık meslekinde bulunanların yerlerini değiştirebilir.» İptal edilen maddenin birisi bu.

77 nci madde ise;

«Savcılık meslekine atanma,

Madde 77. — Cumhuriyet savcı yardımcıları, Cumhuriyet Başsavcı yardımcıları ve Cumhuriyet savcıları, Bakanlık Müsteşarının başkanlığı altında teftiş kurulu başkanı ve genel müdürlerden müteşekkil kurulun mütalâaları alındıktan sonra, Adalet Bakanı ile Başbakanın müşterek kararnamesi ve Cumhurbaşkanının onayı ile atanır.

Cumhuriyet Başsavcı yardımcılarının atanmasında, Cumhuriyet Başsavcısının inhası göz önünde tutulur.»

Şimdi şu iki madde iptal edilmiş bulunmaktadır. Bu iptal gerekçesi olarak Anayasa Mahkemesinin kararı uzundur, gerekçelidir. Ben özetini sizlere arz etmek istiyorum.

Anayasanın 137 nci maddesinin birinci fıkrası, «Kanun, Cumhuriyet savcılarının ve kanun sözcülerinin özlük işlerinde ve görevlerini yapmalarında teminat sağlayıcı hükümleri koyar» der. Anayasa Mahkemesi bu iki maddenin teminat sağlayıcı hükümleri ihtiva etmediğine karar vermiştir.

Bir defa gerekçelerden biri, şu şekilde ifade edilmiştir: «Teminat, Devlet görevlisinin kişiliğine değer vermede değil, görevini yerine gereği gibi getirebilmek için tanınmıştır.» Yani savcı şahsan önemli bir şahıs değil, savcılık makamı önemlidir, bu görevin yapılması için teminat getirilmiştir. Yani savcının şahsı ile ilgili değil, savcılık görevi ile ilgili bir temnattır.

İki; teminatın maksadı görevliyi siyasi güç sahiplerinin etkisinden uzak tutabilmektir. Bu çok önemli bir noktadır. Gerek Sayın Bakanın konuşmalarında, gerekse değerli hatip arkadaşlarımızın konuşmalarında bu noktanın unutulduğu gözükmektedir. Halbuki, bu kararın en öz noktası burasıdır. Yani biz burada konuşurken, şu getirilen sistemin görevliyi siyasi güç sahiplerinin etkisinden uzak tutar mı tutmaz mı esasını konuşmamız lâzımgelir. Halbuki bunun dışında çok şeyler burada söylenmiştir. Siyasi güç sahiplerinin tesirinden uzak tutmaktır. Teminatın maksadı budur.

Üç; Anayasa Mahkemesi kararında söylüyor, yani burada değerli arkadaşlarımız ve Sayın Bakan kuvvetle şu tezi savundular ve biraz da hepimizin alışageldiğimiz bir hukukî düşünceye temas ettiler; yani umumiyetle hukuk meslekinden gelenler veya hukuk meslekinin dışında olanların duygularına ve düşüncelerine hitabetmek istediler. Dediler ki; savcılar hâkimler gibi değildir, savcılar Adalet Bakanının emrinde bir bakıma memurdurlar ve bu vasıfları üstündür iddiasında bulundular. Bu iddiayı burada bulundukları gibi Anayasa Mahkemesinin huzurunda da bulunmuş oldukları için, Anayasa Mahkemesi bu hususta bakınız özet olarak ne diyor: «Savcıların harcamalarda tahakkuk âmiri olma (idari görev), cezaların infaziyle uğraşan en yüksek sorumlu kimse durumunda (çoğunluğu ile idari görev), mahkemelerin araç ve gereçlerini sağlıyan bir kimse olma gibi idari birtakım çalışmaları vardır.» Bunları Anayasa Mahkemesi söylüyor. Ama bunun yanında ceza yargılamasında birçok yardımcı çalışmaları da vardır. Savcı ceza dâvası açmaya yetkili tek Devlet görevlisidir. O, dâva açmazsa (bunları ben özetliyerek ifade ediyorum), bir savcı dâvayı açmadığı takdirde dâva açılmaz arkadaşlar. Ceza dâvasını doğrudan doğruya ceza yargıçlarının görmesine imkân yoktur. Nitekim tatbikatta birtakım şeyler olmuştur, telkinler olmuştur, «Canım seçim sırasında eğer bir şikâyet filân olmazsa dâvaları açmayın» diye telkinler olduğunu hepimiz biliriz.

Yani savcının elinde dâva açıp açmama yetkisi kötüye kullanılabilen bir şeydir. Bakanın ve iktidarın etkisinde bulunan bir savcı; yazılı emir yoluyla değil, hep onu söylüyorlar. Yazılı emir yetkisi vardır. Evet Anayasa Mahkemesi bunu kabul etmiştir. Ama daha evvelki bir kararında kabul etmiştir ve onu zikretmiştir; «Yazılı emir verme hakkı bulunması buna müessir değildir» diye bu kararında belirtmiştir. Öyleyse savcılık öyle bir makamdır ki, ceca dâvasını yalnız o açabilir, onun inhisarındadır. E, öyleyle, bu makam tesir altında bulunursa bazan haksız dâva açabilir, bazan da haklı dâvaları açmayabilir.

Böylece ceza adaletinin tarafsızlık içinde gerçekleştirilmesi hâkimden önce savcının si-

yasi gücün etkisinden kaygılanmadan karar verebilip, işlemler yapabilmesine bağlıdır. Anayasa Mahkemesi kararı böyle söyler.

Bu arada şu noktayı ifade etmek isterim: Bu tasarının gerekçesinde Almanya'da savcıların nasıl olduğu ifade edilmektedir. İlim adamlarının ifade ettiklerine göre; ki Sayın Bakan da bizim gibi bunları izlemiştir; Almanya'daki savcıların durumu Türkiye'deki savcıların durumuyla aynı değildir. Almanya'daki savcıların durumu daha çok idari niteliktedir. Ayrıca mahkemeye sevk etmek üzere, profesörler «karar hâkimi» müessesi bulunduğunu ifade etmektedirler. Yani «Almanya'da bu böyledir» iddiası benzetmeye yapılmıyacak bir iddiadır.

Ayrıca Anayasa Mahkemesi gerekçesinde çok önemli bir noktaya daha işaret etmiştir: Anayasa savcılar ilişkin hükümleri yürütmeyi düzenliyen maddeler arasında değil, yargıya ilişkin hükümleri yürütmeyi düzenliyen maddeler arasında değil, yargıya ilişkin maddeler arasında yer vermiştir. Yani iddia ediliyor ya; «idareyle ilgilidir, idareyle bağı vardır, ondan dolayı Bakanın bunlar üzerinde yetkisi vardır.» Hayır, Anayasa Mahkemesi gerekçesinde bu noktayı israrla belirtmektedir, yargılama ile ilgili hükümler arasındadır, idare ile ilgili hükümler arasında değildir.

Devlet memurları için genel teminat hükmü olan Anayasanın 118 nci maddesi veya 114 - 118 nci maddeleri varken, 137 nci maddesinde savcılar için memur teminatının dışında ayrı bir teminat öngörmesi, Anayasa koyucusu tarafından onların yargıyı ilgilendiren çalışmalarına has bir önem verildiğini göstermektedir. Anayasa Mahkemesi bunu açıkça ifade etmektedir.

Şimdi değerli arkadaşlarım; Sayın Bakanın burada ve Yüce mahkeme önünde iddialarından birisi de (zaten gerekçede de mevcuttur:) «Efendim, idarenin her türlü eylem ve işlemleri kazai murakabe altındadır, (ki bu bir memur teminatıdır.) bundan dolayı da Danıştaya gidilebilir.» tezi savunuluyor. Anayasa Mahkemesi bunu ele alıyor, diyor ki, «Gerçi memurların teminatı olmasına rağmen, ayrıca yargı bölümünde bir savcılık teminatından bahsedilmesi; memurlara aidolan teminatı yeterli görmeyip, özel bir teminata ihtiyacolduğunu Anayasa koyucusunun kabul ettiğini gösterir» diyor.

Buna katılırız. Önümde bunu doğruluyan entresan bir delil var. Bir savcı bir makale yazıyor. Makalede üstü kapalı olarak bir savcıdan bahsediyor, ama muhtemelen kendisi olması gerekir.

MUSTAFA AKALIN (Afyon Karahisar) — O adam Kemal Yalçın'dır.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Hayır, Hasan Basri Akgiray, Van Cumhuriyet Sevcısı. «Ünlü bir hukukçu diyor ki; (Uygulanmıyan kanun kitapları soba yakmaya yarar) demiş.» diye başlıyor. Vaktinizi almıyacağım, esas benim söylemek istediğim şu konuyla ilgili kısmı: «Örneğin, Adalet Bakanı 28 . 10 . 1967 günlü bir kararname ile ve terfih ettirdik gerekçesiyle bir Cumhuriyet savcısını İstanbul'dan alıp Doğuda hudut illerinden birine atmıştır. Savcı Danıştaya başvurarak bu atama işleminin dayanaksız ve keyfî olduğunu iddia etmiş ve iptali için istemde bulunmuştur. Ve de meslekine yakışır bir ağır başlılıkla derhal yeni atandığı ile giderek görevine başlamıştır. Bir süre sonra Danıştaya açtığı dâva, dâvalı Bakanlığın savunması alındıktan sonra haklı görülmüş ve Yüksek Mahkeme 5 . 3 . 1968 gününde 968/45 sayı ile Bakanlığın bu yer değiştirme işleminin yürütülmesinin durdurulmasına karar vermiştir. Bu karar gereği ve yukarda işaret ettiğimiz Anayasanın 132 nci maddesine göre; Bakanlığın, hem de Adalet Bakanlığının gecikmeden yürütmeyi durdurması ve özellikle Cumhuriyet savcısını eski görevine iadesi gerekirken, Danıştay Dâva Dairesi Genel Kurulunun bu konudaki yerleşmiş içtihatları varken, Adalet Bakanlığı sudan bir gerekçe ile Yüksek Mahkeme kararını yerine getirmiyeceğini bildirmiştir.»

Değerli arkadaşlarım; Anayasa Mahkemesinin ne derecede haklı olduğu ortada. Memur teminatı vardır, savcılar da memurdur, bu işi böyle halleder.

Bu bahsettiğim gazetedeki yazı belki doğru, belki yanlış. Yani gazetede imza tahtında dosya numaraları gösterilerek yazıldığına göre ve belki tekzibedilmiştir ben görmemiş olabilirim, tekzibi de bilmiyorum. Tekzip de edilmemiş olmasına göre, görülüyor ki, o memur teminatı dediğimiz Danıştaya gidip savcının bir karar al-

ması hiçbir şey ifade etmemektedir ve Danıştayın bu kararını bakan yerine getirmemektedir.

ADALET BAKANI HASAN DİNÇER (Konya) — İsmi geçen savcı şimdi İstanbul'da çalışıyor Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — İyi, demek ki, mücadeleler netice veriyor. Öbür savcıyı geri almış, bu da düzeliyor demek.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, görülüyor ki...

MUSTAFA AKALIN (Afyon Karahisar) — Devletin temeli de dinamitleniyor.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Temel direği değil, bu yazılmış. O yazdığı tarihte her halde böyle idi. Sonra ne olduğunu da Sayın Bakan biraz sonra konuşurlar.

BAŞKAN — Sayın Akalın, istirham ediyorum.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Şimdi görülüyor ki, böyle bir vaziyette «İdari teminat vardır, Danıştaya gideriz, karar alırız» meselesi de yetersizdir. Zaten Anayasa Mahkemesi de, Anayasamız da bunları hesaplamış ve ayrı bir yer vermiştir.

«Savcıların idari işlerinde, Bakanın savcılara emir verme yetkisi vardır. Ancak Anayasa, özlük işlerindeki teminatı, savcıların yargı ile ilgili çalışma alanlariyle sınırlamayıp, mutlak olarak öngörmüştür»

Arkadaşlar, bu da, anlattığımız konuların içinde Anayasa Mahkemesinin gerekçelerinden çok önemli bir tanesidir. Sayın Bakan burada ifade ediyorlar. Diyorlar ki; «İdari tarafları vardır, idari vasıfları üstündür.» Anayasa Mahkemesi alıyor, konuyu muhtelif açılardan inceledikten sonra şu noktaya geliyor : Evet, idari tarafları vardır, yargı ile ilgili tarafları da vardır, diyor. Fakat, Anayasamız, (ki Anayasanın tefsiri kaza organlarına aittir, Danıştaya, Yargıtaya, Anayasa Mahkemesine aittir, biz tefsir edemeyiz.) Anayasanın anlayışı, buna rağmen, savcıların idari görevleri olmasına rağmen, teminatı, yargı ile ilgili teminat olarak sınırlı görmemiştir, hepsine şâmil tutulmuştur. Anayasa Mahkemesinin kararında vardır. Yani kararı bunu açıkça yazmaktadır. Yargı ile ilgili çalışma alanlariyle sınırlandırılmayıp, mutlak olarak öngörülmüştür. Öyle ise, bu noktada da ileri sürülen iddialar, bizzat Anayasa Mahkemesi tarafından çürütülmüş ve ortadan çıkarılmıştır.

«Görev yerinin gelişi güzel değiştirilmesi olayının büyük bir önemi vardır. Böyle bir uygulamanın savcılar üzerinde büyük bir etkisi vardır. Anayasa, savcıların bu gibi kaygılar etkisinde kalarak işlem yapmalarını, ya da işlem yapmaktan kaçınmalarını önliyecek bir düzenin savcılara sağlanmasını istemiştir. Bakanlık ileri gelenlerinden kurulu topluluğun düşüncesinin alınması, hiçbir şekilde teminat sağlamaz». Bunu Anayasa Mahkemesi söylüyor; «Bakanlık ileri gelerinden..» ki bugün getirilen teklif hemen hemen aynıdır; yani hattâ bâzı görüşlere göre, daha da ağırdır.

«Bakanlık ileri gelerinden kurulu topluluğun düşüncesinin alınmış olması, hiçbir şekilde teminat sağlamaz. Çünkü, bu kurulda bulunanlar hukukî durumca Bakana karşı doğrudan doğruya idare ve murakabe zinciri içindedirler. Ondan dolayı, bu nitelikteki bir kurulun düşüncesi Bakan için bağlayıcı bulunsa bile, yine bir teminat sayılmaz. Kaldı ki, söz konusu maddeye göre, kurulun düşüncesi Bakan için bağlayıcı da değildir. Bu kurul üyelerinin teminatlı olmaları dahi durumu değiştirmez.»

Şu son cümlede, Sayın Bakanın ısrarla üzerinde durduğu bir husus vardır. Bu kurulda, yani bugün getirilen tasarıdaki kurulda bulunanların teminatlı olduklarından bahsetmektedirler, yüksek derecede bulunduklarından bahsetmektedirler. Fakat Anayasa Mahkemesi, Sayın Bakanın bu görüşünü de, kararında saf dışı bırakmıştır, acıkça söylüyor: «Bu kurul üyelerinin teminatlı olmaları dahi durumu değiştirmez.»

Simdi, karar vermeye yetkili olan yerin, yer değiştirme isinde göz önünde tutmak zorunda bulunduğu kurullar dahi kanunla konulmuş ve âfaki, objektif ölçülere bağlanarak gösterilmiş değildir.

Şimdi değerli arkadaşlarım, bütün bu gerceklere rağmen ve bütün bu gerceklerden evvel, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Burada takdirle ifade etmek istiyorum. Bağımsız Anayasa kurulusları bir memlekette vazifelerini, kendine düsen vazifeleri yaptığı takdirde toplumun, parlâmentonun, bakanların işleri kolaylasır.) daha sayın bakanlık tasarıyı hazırlamadan evvel, 5 kişilik bir komisyon kurmuştur: Profesör Dr. Necip Bilge'nin Başkanlığın-

da, Profesör Dr. Bülent Nuri Esen, Profesör Faruk Erem, Profesör Uğur Alacakaptan, Profesör Dr. Bâki Kuru, Doçent Dr. Burhan Güldoğan'dan müteşekkil bir komisyon kurulmuştur.

Şimdi bu komisyon, daha Bakanlık tasarısını hazırlamadan evvel, konuyu ciddiyetle incelemiş ve ufak bir broşürde (ki hepimize dağıtıldı, sayın Bakanlığa da gönderildi) bu durumu etrafiyle incelemiş: Savcılığın gelişmesi, savcılığın hukukî durumu, Anayasanın anlamı ve saire... Bakanlık olarak bu rapora tabiî uyup uymamak mümkündür, ben «Mutlâk uyarlar» demiyorum; ama uymazlarken çok ciddî gerekçe göstermeleri lâzımgelir. Yani bir üniversitede profesörlerden kurulu bir heyetin hazırladığı gerekçeli bir görüşe, ancak gerekçeli bir görüş ile cevap verilebilir ve verilebildiği kanaatindeyim. Hür fikir, hür parlâmento bunu icabettirir, ama hiçbir gerekçe, yani orada gösterilen gerekçeleri reddedecek hiçbir delil yok, buna rağmen tasarı getiriliyor.

Bununla da yetinmiyorlar, bize gönderdikten sonra, Sayın Anamuhalefet Partisi Başkanına da, yani Sayın Genel Başkanımıza da müracaat ediyorlar ve diyorlar ki: «Biz ceza hukuku ile iştigal eden arkadaşlar, aramızda iki kişiyi seçtik, size gönderiyoruz. Bu kanunla ilgilenin. Bu, rejimle ilgili bir kanundur.» diyorlar. Yani, bu konuda gazetelerde yayın yapılıyor, savcılar yazıyorlar, ilim adamları yazıyorlar. Bütün bunlara rağmen, bütün bunlar ellerinin tersi ile itiliyor ve bugün aynı olarak, bir evvelki iptal edilen kanun getiriliyor.

Değerli arkadaşlarım, burada ciddî bir mesele, bir Anayasa Hukuku meselesi ile karşı karşıyayız. Anayasa Mahkemesi bir karar vermiş. Anayasa Mahkemesinin kararı için Sayın Bakan, «Gerekçeler bizi bağlamaz, bağlayıcı kısımları vardır, o kısımlar bizi bağlar» buyurdular. Şimdi, ben biran için, Sayın Bakanın bu iddiasının tamamen doğru olduğunu kabul etsem bile, bu kararın gerekçe kısmında, yani Sayın Bakanın dahi «Bağlayıcılığını kabul ettiği» kısımda açıkça şunlar yazılmaktadır:

«1. Bakanlık ileri gelenlerinden kurulu topluluğun düşüncesinin alınmış olması, hiçbir şekilde teminat sağlamaz. Çünkü, bu kurulda bulunanlar hukukî durumca Bakana karşı doğrudan doğruya idari murakabe zinciri içindedirler. Bundan dolayı, bu nitelikteki bir kurulun düşüncesi, Bakan için bağlayıcı bulunsa bile, yine bir teminat sayılamaz.

Kaldı ki, söz konusu maddeye göre, bu kurulun düşüncesi bakan için bağlayıcı dahi değildir. Bu kurul üyelerinin teminatlı olmaları dahi durumu değiştirmez.» Şimdi, bu kadar açık bir hüküm varken, acaba bir Hükümet, veya bir milletvekili, bir kanun teklifi veya tasarısı getirebilir mi?

Bendenizin kanaatince, Anayasaya ve Anayasa Mahkemesine karşı direnmeyi göze almadıkça, hiçbir kurumun ve hiçbir şahsın böyle bir kanun tasarısı veya teklifi getirmesi mümkün değildir. Çünkü, bugünkü Anayasamız, Anayasa maddelerinde, Anayasa hükümlerinin ve ayrıca Anayasa Mahkemesiyle ilgili hükümleri arasında Anayasa Mahkemesi kararlarının başta kişiler olmak üzere bütün kuruluşları, yani Hükümetler dâhil, yasama organlarını bağlayıcı olduğunu söylemektedir; gerek baş maddesinde, gerekse Anayasa Mahkemesiyle ilgili hükümlerinde. Öyle ise, burada söz söyliyen arkadaşlar, ben dâhil, hepimiz kişi olarak yeni Anayasanın karşısında, gelen bir konunun Anayasaya aykırı olup olmadığını incelemek durumundayız, komisyonlarımız da inceler ya bunu. Bu yeni Anayasa ondan da öteye gitmiş, komisyonlara terk etmemiş bunu. Her kişi, her Türk vatandaşı, her yetkili kişi, her oyunu kullanan Parlâmento üyesi önüne gelen konunun Anayasaya aykırı olup olmadığını incelemek durumundadır.

Şimdi, bu durumda önümüze ilk defa gelip hiçbirimizin bir aydınlığa kavuşmadığımız bir konuda bir dereceye kadar kendimizi mâzur gösterebiliriz, deriz ki; «Bu konu gelmiştir, fakat bu açıdan hiç kimse bakmamıştır, biz de bu açıdan görmedik, eh reyimizi böyle kullandık, Anayasa Mahkemesi bunu iptal etti.» Huzurunuzda bulunan konu bu değildir, arkadaşlar. Konu buraya gelmiş, burada fark etmemişiz, böyle bir iddia olmamış, buradan geçmiş, Anayasa Mahkemesine arz ettiğim olay sebebiyle aksetmiş, Anayasa Mahkemesi konuyu incelemiş, karar vermiş. Şimdi öyle bir konuda hiçbirimizin Anayasa Mahkemesi kararına karşı direnmek hakkımız olduğu kanaatinde değilim. Onun dı-

şında, öz noktasının dışında şu şekilde tasarrufta bulunuruz, bu şekilde tasarrufta bulunuruz, bu mümkündür. Ama esas noktasında, esasında Parlâmentonun hiçbir üyesi, hiçbir komisyonu, hiçbir bakanı, hiçbir organ Anayasa Mahkemesinin kararına karşı çıkamaz. Bu, vahîm bir şeydir, arkadaşlar. Zaten Anayasada cereyan eden vahîm şeyler birden bire heyimizin anlıyamadığı incelikler taşıdığı için, biz onun vahametine varamayız. Burada getirilen tasarı doğrudan doğruya Anayasaya direnme mahiyetini arz eder.

Şimdi, tasarının teknik yapısı bu. Aynen getirilmiştir, bunun kabulüne imkân yoktur ve şunu da ilâve edeyim. Bu, Anayasa Komisyonundan da geçmemiştir, o kadar önemli bir konu doğrudan doğruya Adalet Koimsyonundan gelmiştir, Anayasa Komisyonundan geçmemiştir. Biz burada bundan çok daha önemi az gözükebilen konuları Anayasa Komisyonundan geçirmişiz, ama her ne hal ise, bu kadar önemli bu kadar çetrefil bu kadar Parlâmantoyu küllolarak ve şahıs olarak sorumluluk altına sokacak bir kanun tasarısını Anayasa Komisyonundan geçirmiş değiliz. Bu da üzerinde dikkatle durulacak, evvelce anlattığım bu konuda cereyan etmiş olaylarla bir arada mütalâa edilecek ayrı hâdisedir.

Değerli arkadaşlarm; bu tasarıyı bir bütün olarak bir ağ diye ifade etmiştim, bu kürsüden. Kurululan bir düzenin bir parçası olarak kabul buyurmanızı istirham edeceğim. Bir taraftan tmel hakları yok etme tasarısı getirilmekte, bir taraftan cemiyetler hukuku ile ilgili tasarı getirilmekte, bir taraftan TRT tasarısı getirilmekte, bir taraftan Yargıtay Başkanlığı ile ilgili çalışmalar yapılmakta, daha buna benzer Türk Ceza Kanunu ile ilgili değişiklikler getirilmekte ve bunların yanında Savcılar kanunu tasarısı da getirilmektedir. Bütün o bahsedilen kanunların hepsi teminatsız savcıların elinde ve Bakanlığın siyasi etkisi altında bu memleketi zindana çevirmek teşebbüsleridir, başka bir mânası yoktur. Ne basın hürriyeti kalır, ne söz hürriyeti kalır, ne bir şey kalır. Savcıyı oradan oraya atayacaksınız, Parlâmento üyesini ağır cezalı suç işledi diye daha konuşmayı yaptığı yerde tevkif edeceksiniz ve bütün bunları teminatsız savcıların elinde bırakacaksınız. Bu, bütün bu tertibatın bir parçasıdır ve temelidir; savcılarla ilgili olan konuştuğumuz bu kanun bütün bu getirilen zor tedbirlerinin, sonu çıkmıyacak, çıkmaz sokağa girmiş tedbirlerin esas temelidir. Eğer o kanunları muktedir olup çıkarsalar bile, memlekette Anayasanın öngördüğü teminatlı savcılar mevcut bulunursa bu kanunların zararları büyük ölçüde önlenecektir. Aksine bugün TRT kanun tasarısı başta olmak üzere, Anayasa nizamını yok etme kanunu başta olmak üzere bütün bu kanunlar getirilmiş olsa ve onların yanında teminatlı savcılar bulunsa, bu memlekette zulmün imkânı azalacaktır, haksız dâvalar asgariye düşecektir, bağımsız savcılar vicdanlariyle başbaşa kalacaktır, siyasi etkiden uzak kalacaktır. Ve kararlarını doğru yolda vermeğe çalışacaklardır. Amma bugün dahi o kanunların hiçbirisi gelmezse böyle bir savcılar kanunu; ki bugün direnme buradan gelmektedir, Hükümetin direnmesi buradan gelmektedir; böyle bir savcılar kanunu mevcudolduğu müddetçe o tasarıların varmak istediği hedeflere baskılarla, bağımsız savcılara teminatsız savcılar vasıtasiyle en ağır baskılar yapacaktır.

Arkadaşlar; bu, yanlış bir tutumdur. İstirham ediyorum; uzun konuştuğumu biliyorum, fakat bu konuşmayı bilerek yapıyorum. Bu kanun önemli bir kanundur, bununla seçim kazanılamaz, bununla ayakta durulamaz, bu kanun bu aydınlığa kavuştuktan sonra, Anayasa Mahkemesi bu şekilde bunu ifade ettikten sonra, bu kanuna direnmemek lâzımdır, Hükümetin bu tasarıyı geriye alması lâzımdır. Eğer Hükümet bu tasarıyı geri almazsa bendeniz grupum adına bir önerge vardim, bu tasarının Anayasa Komisyonuna mutlaka sevki lâzımdır.

Saygılarımla. (C. H. P. sıralarından alkışlar).

BAŞKAN — Sayın Sadrettin Çanga, buyurun.

SADRETTİN ÇANGA (Bursa) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Adalet Bakanı ve A. P. Grup sözcüsü bu kürsüde konuşurlarken muhalefet sözcülerinin tasarıyı daha ziyade politik açıdan incelediklerini söylediler,

Eğer getirilen tasarı politika kokmamış olsaydı ben de şu kısa konuşmamı elbette ki başka hususlar üzerine teksif edecektim; an-

cak tasarı gerekçesi dahil başından sonuna kadar tam politik bir hüviyet taşımaktadır, politik bir çıkar taşımaktadır.

Bir defa bu tasarı ile savcılar öteden beri alışılagelmiş usullerle bir nevi baskı altında tutulmak istenmektedir. Bu gerçeği, bilhassa bu çatı altında olan hukukçu arkadaşlarımız görüp geçirdikleri tecrübelerle gayet iyi bilirler. Kaldı ki, bu tasarı, Anayasa Mahkemesince iptal edilen metinden farksız ve farksız olduğuna göre de aynı esası taşıyan tasarıda ısrar edilmesi, yine bugünkü iktidarın bizzat Anayasaya karşı bir direnişi mahiyetinde de telâkki edilebilir.

A. P. Grupu sözcüsü arkadaşımız bizim sözcü arkadaşlarımızın düşünce ve mütalâalarını hem şahısları adına, hem de grup adına cevaplarlarken, «Bu tasarı sizin zamanınızda çıktı, sizin Hükümetinizin imzasını taşıyor.» gibi mazeretleri ucuz yollu üzerlerinden atmak düşüncesiyle bir beyanda bulundular. Bu kanun o zaman bu şekilde çıkmış olabilir, ama o zaman bu kanunu iptal eden bir Anayasa Mahkemesi kararı olmadığına göre, o zamanki, düşüncemizle kendimizi haklı görmüş olabiliriz. Ama Anayasa Mahkemesi bu kanunu iptal ettiğine göre, bu iptal kararına saygılı olmak elbette ki bizim siyasi yetişme tarzımızın icabıdır.

Hükümetin bu tasarısı ciddî bir gerekçeyi de ihtiva etmiyor. Aslında Sayın Adalet Bakanı tasarıyı savunurken hangi fikirleri söylemişse, meraklı arkadaşım lûtfen o konuşmayı okusun, kanunun gerekçesini okusun ve Anayasa Mahkemesi kararının iptal gerekçesini okusun; görecektir ki, Anayasa Mahkemesi hangi hususlarda kanunun iptalini gerektirmiş ise Sayın Bakan bu kürsüde Anayasa Mahkemesinin iptali gerektiren gerekçelerini kendilerinin getirdikleri tasarıya bir gerekçe saymışlardır.

Şimdi, gerekçede meselâ, Anayasanın teminatının kapsamı belli olmadığından bahisle, mademki bu teminatın kapsamı açıklanmamıştır, o halde biz bunu bir fırsat telâkki ederiz, binaenaleyh teminatı sınırlandırırız; yani Hükümet âdeta denize düşenin yılana sarılması gibi bu hükme sarılmıştır. Teminatın sınırı olmaz. Anayasa Mahkemesi teminat tâbirini açık ve seçik olarak söylemiştir. Bunun gibi meselâ, Anayasa Mahkemesinin gerekçesi nihayet sarih bir şekilde yukarıdaki aksaklıkları saydıktan sonra, «Bu aksaklıklar savcının siyasi güç sahibine yaranarak ondan bir fayda sağlamak düşüncesiyle de gerçekleşebilir» diyor.

Şimdi bu kıca cümlenin altında yatan mânayı anlamıyacak hiçbir kimesenin aramızda olduğunu zannetmiyorum. Üstelik, Sayın Adalet Bakanı da bu konunun sorumlusu bir insan sıfatiyle, Anayasa Mahkemesinin iptal sebeplerini elbette ki, hepimizden daha iyi takibedecek durumda olmalıdır. Yeni tasarı savcılara en ufak bir teminat getirmemektedir. Savcıların öteden beri bekledikleri bir coğrafi teminatın adı dahi edilmemektedir. Savcılar yıllar yılı bu memlekette adaletin bağımsızlığını savunurken, bu bağımsızlığın dışında elbette ki, tutulmamalıdır; tutulmuşsa bugüne gelene kadar, bunun, hepimizi üzen örneklerini her devirde görmüşüzdür. Şimdi burada bulunan arkadaşlarımın her biri şu kürsüye gelip teker teker bununla ilgili örnekler verdikleri zaman, hangi devre aidolursa olsun, bu müessesenin, bu müessesede çalışan insanların teminattan uzak kalmalarının sıkıntısını hem toplum olarak, hem de o vazifenin kişileri olarak görmüşlerdir.

Şimdi sevgili arkadaşlarım; haksız bir itham ve haksız bir ithamın yarattığı huzursuzluk, gayet iyi bilinmelidir ki, haklı bir hüküm yarattığı tesir kadar önemlidir ve hattâ gününe göre, o ana göre ondan daha önemlidir. Şimdi bunu iyice bilmek zorundayız. Biz, hem bu meslekten yetişmiş insanlar olarak, hem de muhalefet görevini yapan kimseler olarak burada düşüncelerimizi söyleriz, ama görünen odur ki, Hükümet ve Hükümetin dayandığı Adalet Partisi Grupu bu kanunu Meclisten geçirmeye kararlıdır. Bu kanun Meclisten çıktıktan sonra, şimdiden söyliyelim ki Adalet Bakanlığı 1969 genel seçimleri öncesi Türkiye'de büyük ölçüde savcılar arasında atamalar ve nakiller yapacaktır. Fakat bir şeyi bilmekte de şimdiden fayda vardır, kanaatimiz odur ki, bu tasarı bu şekli ile Meclisten geçerse - çünkü, okuyoruz, görüyoruz ki bundan evvelki tasarıyı iptal eden Anayasa Mahkemesi kararının gerekçelerine taban tabana zıt, tamamen eski kanundaki esas-

ları ihtiva eden bir direniş içinde bu kanun geçirilmek istenmektedir - Anayasa Mahkemesi bu kanunu iptal edecektir.

Ayrıca, bu kanun vesilesi ile önümüzdeki aylarda yerleri her hangi bir sebeple değiştirilen savcılar, bu defa kanunî haklarını aramak için kanun yollarına başvuracaklardır ve biz Türkiye'nin adalet bağımsızlığı, adlî teminatı içinde, önümüzdeki, birtakım Anayasa Nizamını Koruma Kanunu ve buna benzer kanunlarla Türk toplumunu tedirgin edecek bir devrede Türkiye'de Adalet mekanizmasının ciddi bir ölçüde vazife bekliyeceğiz... Bu düşünülemez. Ben de benden önce konuşan arkadaşımın düşüncelerine katılarak Hükümetten bilhassa rica ediyorum; bu kanun yeniden tetkik edilmek üzere geri alınmalıdır veya hiç olmazsa bundan önce örneklerini gördüğümüz gibi Millet Meclisi Anayasa Komisyonundan bir kere geçirilmelidir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Açık oylamaya katılmıyan ardaşlarımız varsa lûtfen oylarını kullansınlar. Oylama işlemini bitireceğiz. Olmadığına göre oylama işlemi bitmiştir, kupaları alınız.

Sayın Bakan, buyurunuz efendim.

ALİ KARAHAN (Hakkâri) — Sayın Başkan, söz istemiştim efendim.

BAŞKAN — Efendim, Hükümet söz istedi, öncelikle konuşmak hakkını haizdir, vermeye mecburum. Sıra sizindir, bir arkadaşımız daha grup adına söz aldı, o da takdimen konuşacak, sonra söz sırası sizin.

ADALET BAKANI HASAN DİNÇER (Konya) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; bu tasarının tümü üzerinde bundan evvelki birleşimde konuşan 6 arkadaşımdan sonra söz alarak, tümü üzerindeki görüşümüzü, düşüncelerimizi ve Anayasanın 137 nci maddesinin ne şekilde anlaşılması lâzımgeldiği hususundaki düşüncelerimizi arz ve ifade etmiş idim. Onları tekrarlıyarak vaktinizi almak istemiyorum. Yalnız, bu celse konuşan arkadaşlarım, ileri sürdükleri bâzı noktalarda bir tashih, bir tavzih yapmamı gerektirecek beyanlarda bulundular. Hem bunları ifade etmek, hem de mütalâalarına arzı cevabetmek için söz almış bulunuyorum.

Reşit Ülker arkadaşım geçen celsede kifayet aleyhinde konuşurken, bu celsede tümü üzerinde fikir beyan ederken, bir savcının 6 ayda üç defa yer değiştirilmesinin bu dâvaya sebebolduğunu ifade ettiler ve ısrarla bir savcının; isim vermediler ama bellidir, dâvayı tahrik eden savcıyı kasdediyorlar; altı ayda üç defa yer değiştirdiğini ifade ettiler. Bu yanlış. Doğrusu şu :

Adı geçen savcı İstanbul savcı yardımcısı iken, 26 . 6 . 1965 tarihinde İnegöl'e atanmıştır. Tarihine dikkat buyurulduğunda görülür ki, bu atama bizim zamanımıza ait değildir. Adalet Partisi iktidara gelmeden önce bu savcı yardımcısı İstanbul'dan İnegöl'e atanmıştır. İnegöl'e tâyininden sonra rapor almış, rapor, rapor almış ve 4 ay 18 gün görevine gitmemiştir. 1 ay da izin almıştır. Bu suretle İnegöl'de bir vazife ifa etmez duruma düşmüştür. Dosyasında mevcut diğer sebepler de göz önünde tutulmak suretiyle, bizim zamanımızda, yani benim mesuliyet devremde kendisi Nusaybin'e tâyin edilmiştir, 18 . 1 . 1966 da. Nusaybin'e tâyininden sonra da yine rapor metoduna başvurmuştur ve Nuseybin'de kaldığı sürece 3 ay 4 gün rapor almak suretiyle Nuseybin'deki görevini de yapmamıştır.

Nuseybin'de iken ve raporlu iken Çerkezköy'e tâlibolmuştur, hastalığı sebebiyle İstanbul'a yakın bir yerde tedavisi bakımından da bu atamanın yapılmasını bakanlıktan ısrarla istemiştir ve kendisi talebine binaen 26.10.1966 gününde Çerkezköy'e atanmıştır. Çerkezköy'e atandıktan sonra hastalıkları zail olmuş, artık rapor almaz bir hale gelmiş ve çalışmaktadır. Bir defa, altı ayda üç defa yer değiştirdiği şeklindeki tavsif, şu verdiğim bilgilere göre zannediyorum ki tashihi icabedecek bir yanlışlığı taşımaktadır.

Sonra, Ülker arkadaşım yine buyurdular ki, bakanlık Anayasa Mahkemesine dilekçe vermiş, «Biz bunun talebini yerine getirdik, artık dâva hakkı kalmadı.» demiş. bundan da anlaşılıyor ki, Anayasa Mahkemesinin bu tasarruf dolayısiyle bir iptal kararı vereceği endişesi bakanlığa hâkim olmuş, bu endişenin ışığı altında meseleyi halletmeye çalışmış. Bu da yanlış. Anayasa Mahkemesinin kararındaki gerekçe, ki kendileri tarafından burada okundu, okunurken de dikkat eden arkadaşlarım farkına varmışlardır ki, bu müracaat Anayasa Mahkemesine değil, Danıştaya yapılmıştır. Anayasa

Mahkemesi Danıştaydan gelen dosyanın içindekileri hikâye etmiştir, hulâsa etmiştir. Biz, Anayasa Mahkemesine böyle bir müracaat yapmadık.

Danıştaya niçin müracaat yaptık?

Kendileri hukukçudurlar, bilirler; her dâvanın bir cevabı verilir. Dâva dilekçesi Danıştaya varınca, dâva dilekçesini Danıştay bize tevdi eder, «Cevabınızı bildirin» der, mehil verir. Biz de bu mehil içerisinde cevap vermişiz, demişiz ki; «Bu savcıyı şu sebeple atadık, bu sebeple atadıktan sonra kendi talebi ile Çerkezköy'e gittiğine göre, artık, Nuseybin'e atanması dâvasının rüyetine kanunlarımız bakımından yer kalmamıştır, mahal kalmamıştır.» demişiz ve bu dosya doğrudan doğruya, dâva münasebetiyle Anayasa Mahkemesine gitmiştir.

Anayasa Mahkemesinin kararı da münakaşa edilmiştir. Bakanlığın, Danıştaya bu iş'arı karşısında, artık dâva kalmamıştır ortada. Ortada kalmıyan bir dâva dolayısiyle Anayasa Mahkemesine intikal eden bir konuya Anayasa Mahkemesi bakar mı, bakmaz mı diye tartışmışlardır. Bu tartışmanın lehinde de, aleyhinde de mütalâlar dermeyan edilmiştir, muhalefet şerhleri vardır, muvafakat beyanları vardır.

Demek ki, mesele Anayasa Mahkemesince de tartışılmıştır. Binaenaleyh; meseleleri hakiki hüviyetinin dışında, başka türlü takdim etme gayreti içinde, tahrif etmek suretiyle, değiştirmek suretiyle burada izahta zannediyorum ki, objektiflik bakımından meseleyi tetkik ettiğimiz zaman, büyük ölçüde meselcleri tek taraflı izaha gayret eden ve tek taraflı bir hava yaratmanın gayreti içerisinde takdim eden bir hava görülmektedir.

Şimdi gerek Reşit Ülker arkadaşım, gerekse Sadrettin Çanga arkadaşım meseleyi bir vahamet içerisinde aksettirdiler ve müşterek tavsifleri şudur : Bu, Anayasa Mahkemesinin kararlarına karşı ve dolayısiyle Anayasaya karşı bir direniştir. Bir vahîm manzara ile karşı karşıyayız...

Anayasa Mahkemesine ve Anayasaya karşı direniş diye bir şey bizim kafamızdan geçmez arkadaşlar. Hukuk devleti nizamı içerisinde çalışan ve kendisine bunu düstur edinmiş olan bir iktidarın ne Anayasaya karşı direnişi ne de Anayasa Mahkemesine karşı direnişi diye bir şeyi kabul etmiyoruz, reddediyoruz; ama meseleleri böyle tavsif etmekte, böyle takdim etmekte politik menfaat umanlar bunu söylemeye devam edecektir. Aslında meseleyi basite irca ederek mütalâa etmeye mecburuz. Meseleyi parlak cümlelerle, bir Anayasa buhranı yaratılıyormuş gibi takdimlerle halledemeyiz. Meseleyi polemik ile halledemeyiz. Meseleyi, realiteyi, Türkiye'nin gerçeklerini olduğu gibi masaya koymakla halledebiliriz arkadaşlar.

Şimdi, deniyor ki; «Bu iş bağımsız hâkimler gibi, iktidarla hiçbir irtibatı olmıyan bir savcılar kurulu tarafından tanzim edilir, tıpkı Yüksek Hâkimler Kurulunda olduğu gibi» diyorlar. Arkadaşlarımın parti tebliğlerinde okuduk; şimdiye kadarki beyanlarını da okuduk, profesörlerin dağıtılmış olan mütalâaları da hepinizin tetkikinden geçmiştir, zannediyorum ki müşterek olan görüş budur. Savcılara o derecede teminat verilmelidir ki, Anayasanın 137 nci maddesinin hükmü odur ki, savcılar, bağımsız hâkimler gibi ne Adliye Vekilinin, ne de vekâlet erkânının içinde bulunmadığı tamamen bağımsız bir heyet tarafından verilsin. Profesörlerin mütalâaları budur, sizin konuşmanızdan çıkacak netice budur, tebliğiniz de budur.

Şimdi, eğer savcılar hâkimler gibi bağımsızlarsa, ifa ettikleri hizmet bir yargı hizmeti ise, bu mütalâa doğrudur. Eğer bu doğru ise hemen kendileriyle beraber olmaya hazırım. Gerçek bu ise, başka bir tereddüde lüzum yoktur. Madem ki savcılar da bağımsızdır, o halde hâkimlere tatbik edileni savcılara tatbik etmekten başka çare yoktur, ama gerçek bu değildir, savcı bağımsız değildir.

Geçen celse bunu ben arz ve izah ettim; Anayasa Mahkemesinin görüşüne göre izah ettim, ilim adamlarının görüşüne göre izah ettim ve mevzuatımız muvacehesinde durumu izah ettim. Bunları tekrarlamakta fayda yok. Savcı bağımsız değildir, o halde hâkim gibi bağımsız olmıyan savcıya tatbik edilecek teminat da her halde başka türlü olmalıdır.

Gerçeği böyle mütalâa etmeye mecburuz. Meseleyi mantık ve gerçek zaviyesinden ele aldığımız zaman, meseleyi basite irca ettiğimiz zaman başka türlü düşünmeye imkân yoktur. O derece de yoktur ki, Anayasamız dahi 137

nci maddesinin 2 nci fıkrasında meseleyi bir kere daha vuzuha götürmüştür. Meseleyi bir vuzuha götürmüştür, «Yüksek Savcılar Kurulu bu atanmaları nakilleri yapar» diye bir müessese kurmamak suretiyle. Yüksek Hâkimler Kuruluna muvazi bir kurul kurmamış olması, Anayasanın mücerret bir ayırım yaptığını gösterdiği gibi, 137 nci maddenin 2 nci fıkrası meseleyi bir kat daha vuzuha götürüp perçinliyor noktai nazarını ve diyor ki : Savcılar içinde bir tek istisna tanırım diyor, o da Başsavcı.

Bu istisna da Başsavcının atama ve naklinde, yani özlük işlerinde bir istisnadır, diğer işlerde istisna değildir. Anayasa Mahkemesi başka bir kararında bunu perçinlemiştir.

«Anayasanın 137 nci maddenin 2 nci fıkrasiyle yalnız Başsavcı için tanıdığı bir istisnayı bütün savcılara teşmil edelim» dersek, işte o zaman Anayasanın dışına çıkmış oluruz. Gelin şu Anayasanın içinde kalalım, memleket gerçeklerinin içinde kalalım...

Savcılar için teminat lâzım mıdır? Evet, bu hususta beraberim. Anayasa emrediyor çünkü, beraber olmamaya imkân yok, ama «Yürütmeyle irtibatını tamamen keselim» derseniz, hayır. Çünkü gerçek bunu kabul etmiyor, mevzuatımız bunu kabul etmiyor, Anayasamız bunu kabul etmiyor. «Bakanlıkla irtibatını tamamen keselim» derseniz 137 nci maddenin 2 nci fıkrasını nasıl teklif edeceksiniz? «Bakanlıkla bunun irtibatını keselim» derseniz 2556 sayılı Kanunun 85 nci maddesini nasıl telif edeceksiniz? 85 nci madde halen yaşıyan bir madde, kaldırılmamış, iptal edilmemiş. 85 nci maddenin 1 nci fıkrası aynen şöyle : «Bütün müddeiumumilik teşkilâtı Adliye Vekilinin idaresi altındadır.» Kanun böyle bir mekanizma koymuş, Adliye Vekiline böyle bir yetki vermiş ve bu yetkilerin karşısında sorumluluk arıyor.

Şimdi, Adliye Vekilinin idaresi altında olması lâzımgelen (kanun nazarında olması lâzımgelen bir teşkilâtın tâyininde, nakillerinde Vekilin müstakil tasarrufunu kaldırıyoruz. Güzel, Anayasa Mahkemesi bunu teminatsız bulmuş, bunu kaldırıyoruz. Yerine bir şey koyarken, «Vekilin o heyetin içinde tek rey sahibi olması mahzurludur» diyoruz. İdaresi altında olan bir teşkilâtın mensuplarının bir yerden diğer yere nakli veya atanmasında, o teşkilâtın başında olan ve o idareyi yapacak ve yürütecek olan bir bakana rey hakkı dahi tanımıyan bir zihniyeti nasıl bağdaştıracağız burada? Ve bu 85 nci madde hükmünü bir bakan, bir Adilye Bakanı nasıl yürütecek? Atanırken, yer değiştirirken mütalâa söyliyemiyecek Adliye Bakanı, heyetin içinde olmıyacak, reyi de olmıyacak, umum müdürlerinin de olmıyacak; hiçbir siyasi mesuliyeti olmıyan, bu işin yürütülmesinde kanun nazarında hiçbir mesuliyet Savcılar Kuruluna bunu emanet edeceğiz. Eğer buna memleketin gerçekleri müsait ise yapalım, kanunlarımız buna müsait ise yapalım.

Arkadaşlar, teminat azlığından Anayasa Mahkemesi bunu bozmuştur, kabul. Bu bozma kararı hepimizi bağlar, Anayasa buna âmirdir, ama, ondan sonra yerine gelecek şeyi biz düşünmeye mecburuz. Yerine gelecek Anayasa Mahkemesi düşünmek mevkiinde değildir ve Anayasa Mahkemesinin gerekçedeki düşüncelerini biz kendimiz için bir emir telâkki edemeyiz, bizi bağlayıcı bir hüküm telâkki edemeyiz. Burada hukukî inceliğe lûtfen dikkat edelim. Anayasa Mahkemesinin kararı bizi bağlar, eğer «Gerekçesi bizi bağlar» dersek, o zaman biz teşriî haklarımızı Anayasa Mahkemesine tevdi etmiş oluruz. Emanet etmiş oluruz. O zaman Meclislerin hiçbir mânası kalmaz.

Ülker arkadaşım burada okudular, ama okudukları şey, Anayasa Mahkemesi kararı diye takdim ettikleri şey, gerekçenin hulâsası idi. «Adalet Bakanı karar bizi bağlar» dedi. «O halde kararı okuyorum» dedi; «Kendisini bağladığını kabul ettiği noktalarda ters istikâmette bir tasarı getirmiştir» dedi, ama yaptığı hareket yanlış. Okuduğu şey kararın gerekçesinin özetidir. Karar sadece iptalden ibarettir. İki madde iptal edilmiştir, karar bu. Uzun gerekçe, kısa gerekçe fakat hepsi gerekçedir.

Buyurdular ki; «Bizim getirdiğimiz tasarı eskisinden farksızdır, eskisinden daha geridir. Bu tasarı bizim görüşümüze göre teminat getirmiyen bir tasarıdır.»

Neden? Eskisi ne idi? Eskisi, Müdürler Kurulu denen bir kuruldan, yani müsteşarın, Teftiş Heyeti Reisinin ve umum müdürlerin içinde bulunduğu bir kuruldan Bakan mütalâa alırdı. Bu mütalâa istişari bir mütalâa idi. Bu

mütalâa ile âmel eder veya etmez, fakat nihai tasarruf Bakana aitti. Bakanın dediği olurdu.

Şimdi, Bakan tek irade sahibi iken tek rey sahibi haline getiriyoruz, bir kurulda üyedir ve Bakan olduğu içinde başkandır. Yedi kişilik bir kurul içinde Bakanı sadece tek rey sahibi bir başkan yapıyoruz. Tek irade tek reye inkilâbediyor. Bu yedi kişi kimlerden mürekkep? Yedi kişi müsteşar, Teftiş Heyeti Reisi ve umum müdürlerden ibaret...

Denir ki : «Bunlar Bakana hiyerarşi bakımından bağlıdırlar. Bakanın tesiri altındadırlar.»

Arkadaşlar, eğer memurlara biz bu nazarla bakacak olursak, biz hiçbir iş gördüremeyiz. Umum müdür, müsteşar, bakanın tesiri altındadır. Onu bu kadar itibarsız, bu kadar şahsiyetsiz telâkki etmeye hakkımız yok. Kaldı ki, Bakana karşı yetkilerle mücehhezdir onlar. Bakana karşı kanun nazarında birçok zırhlara bürünmüş durumdadırlar. Çünkü, hepsi teminatlıdır, hepsi hâkimlere aidolan teminatlara sahiptirler ve Bakan müsteşarını başka bir yere atayamaz. Umum müdürlerini, sadece bölüm savcılıklarında başkanlık inhilâl ederse, oraya atayabilir. Onun dışında sevmediği, geçinemediği, antipatik bulduğu umum müdürü, kendisine dikine çalışan bir umum müdürü uzaklaştırma yetkisine sahip değildir. Bu kadar teminatlı kimselerin eline meseleyi tevdi ediyoruz, Bakana da, «Tek rey sahibisin» diyoruz.Bu tasarı böyle bir teminat getiriyor.

Ben size bir hakikati arz edeyim; bu kurulun mütalâası, eski iptal edilmeden evvelki mer'i kanuna göre mütalâası istişari olmasına rağmen muhalefet şerhi yazan umum müdürleri vardır. Zatişlerinde hazırlanıp, onların mütalâasına sunulmuş olan ve hazırlanışında böylece Bakanın arzuları mündemiç farz edilen bir kararnameye muhalefet şerhi yazan umum müdürlerimiz vardır, bunlar dosyalarımızda var. Mütalâasının istişari olduğunu, neticeyi değiştirecek hiçbir hukukî tesiri olmadığını bile bile muhalefet şerhini yazıyor. Yani, benim muhalefetim Bakanı bağlamaz, o halde netice alınmıyacak bir şeyi ben buraya yazayım, Bakanla geçineyim, efendim, onunla münasebetimde her hangi bir değişiklik olmasın, gibi bir endişeleri hiçbir zaman düşünmeden, bunlara yer vermeden meseleleri bu şekilde mütalâa edebiliyor. Hal böyle olduğuna göre, yeni tasarı da kanunlaşırsa şayet, umum müdürlerin kanaatlerini rahatlıkla söylemeleri kadar tabiî hiçbir şey olamaz. Mesele oy meselesidir, mesele kanaat meselesidir ve Adalet Bakanlığı gibi bir Bakanlıkta da umum müdürlerin, Müsteşarın, Teftiş Heyeti Reisinin kanaatlerine Adalet Bakanının başka türlü bir müdahalede bulunması beklenmez bir şeydir.

Şimdi, mesele yalnız bu kadarla da kalmıyor. Bu kurul da istediğini yapacak durumda değildir. Bu kurul da kendi başına buyruk değil. Bu kurula da bağlayıcı hükümler koyuyoruz. Maddenin metninde var, bu kurul nasıl çalışacak? Objektif kurallara riayet mecburiyeti, kıstaslar koyuyoruz, kanunun metninde. Ayrıca, atama ve nakil plânı hazırlayıp ilân etmesini koyuyoruz. O plânın nasıl tanzim edileceğinin anaölçülerini koyuyoruz, o plâna riayet mecburiyetini koyuyoruz. O plânın iki sene için değişmezliğini ve muteber olusunu perçinliyoruz. O halde bu kurul da, ister kendi keyfine göre, ister Bakanın hatırı için bu objektif kurallara, yani, maddenin getirdiği esaslara ve atama nakil plânının koyduğu esaslara riayet etmezse, onun başında da idari yargı var; idari yargı da, bunu rahatlıkla ve ferahlıkla iptal eder. Getirecek, bakacak atama - nakil plânında konan esas şu, bu esasa uymıyan bir tasarruf bu, ona göre kararını verecektir.

Binaenaleyh kaç türlü teminatı bir araya getirmiş durumdayız. Yetmiyorsa bu, bu teminata teminat ekleyin, biz, mutlaka bizim getirdiğimiz tasarı olduğu gibi çıksın, iddiasında değiliz, ama şu gerçeği unutmamanızı bilhassa istirham ediyorum tekrar; savcılar, hâkimler gibi bağımsız olmaklıklarına göre, savcılar idari fonksiyonda icra eden görev erbabı bulunduklarına göre, idari fonksiyonun neticesi olarak Adalet Bakanlığı ile olan irtibatlarını mahfuz tutan bir teminat esasına biz itiraz etmeyiz. Getirdiğimize ilâveler yapabilirsiniz, ama, «Bakanlık meseleye hiç karışmasın» derseniz, meseleyi hakikaten yürütmek güçtür memleketin gerçekleri bakımından. Bu 85 nci maddenin verdiği vazifeyi Adalet Bakanı nasıl yapar, lûtfen bunu teemmül buyurun. Kanunların diğer tevdi ettiği vazifeleri nasıl yapar,

lûtfen bunu teemmül buyurun. Ceza evlerinin inzıbatı nasıl sağlanır, bunda muvaffak olmıyan bir savcının, ters istikamette çalışan bir savcının durumu Bakanlıkça nasıl ıslah edilebilir, lûtfen bunları düşünün. Meseleleri, bir tarafında idarî fonksiyon icra etsin, ondan sonra idareye hiçbir hak tanımayın; meseleyi bu istikamette halledelim, derseniz ifrattan tefrite meseleyi götürmüş oluruz, objektiflikten ve gerçeklerle ilgili olan taraflarını nazara almadan indî şekilde meseleyi halletmiş oluruz.

«Tasarıda politika kokusu var» dediler. Yok; politika kokusu yok da, zannediyorum ki, tasarı tenkid edilirken yerine konmak istenen şeylerde politika kokusu var .

Sonra, Sayın Ülker arkadaşım bir noktaya daha temas ettiler; bir savcının yazısını burada okudular; Van Savcısı Hasan Basri Akgiray'ın buradaki yazısını okudular, mesele şudur:

Biz bu savcıyı İstanbul muavinliğinden, Van Vilâyet Savcılığına naklettik. Sicili, «Vilâyet Savcılığı yapmıya müsaittir» diye raporlarla doludur. Kendisine değer verdiğimiz için ve bir vilâyette kendisinden faydalanmak istediğimiz için, kendisi gibi daha dört arkadaşını İstanbul'dan vilâyetlere naklettik. Dâva açtı, dâvayı kazandı ve eski yerine döndü.

Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararından sonra açılmış olan dâvalardan, ki mahdut miktardadır, dâvaların hepsini Danıştay nihaî karara bağladı. Danıştayın görüşü şu, bu kararlarında; «Her ne kadar tasarruf, maddenin iptalinden önce vukubulmuş ise de, ahiren bu yetki iptal edilmiş olduğuna göre, tasarrufun hukukî mesnedi kalmamıştır. Bu bakımdan iptaline.» demektedir. Esasa dahi girmemektedir Danıştay ve Anayasamızın «İptal kararları geriye işlemez» şeklindeki sarih hükmünü başka türlü bir anlayışın, kendine has bir anlayışın içerisinde tatbik etmektedir. Ama, bir yüksek mahkeme kararıdır, biz buna ittıbaa mecburuz. Nitekim Danıştayın bu şekilde almış olduğu kararlar muvacehesinde lehlerine karar çıkmış olanları vazifelerine iade etmiş durumdayız. Binaenaleyh, bir direnme gibi meseleyi bize izafe etmeye, arkadaşımın zannediyorum ki; hakkı yoktur.

Sayın Sadrettin Çanga arkadaşım, istikbale muzaf bâzı tahminler yaptılar: «Eğer bu tasarı çıkarsa, Adalet Bakanlığı seçimlere doğru seri halinde atamalar yapacaktır»

Bu kadar kesin konuşabilmek, zannediyorum ki, ne insafla ne de gerçekle kabili teliftir. Bu tasarı çıkarsa hiçbir şey yapılmıyacak, diye bir taahhütte bulunmam size. Gayet tabiî. Biran evvel tasarının çıkmasını bekliyen savcılar vardır. Bizim tasarruflarımızın, size yuvarlak bir rakam arz edeyim; şimdiye kadar çıkardığımız kararnamelerin % 80 i talebe müstenittir, nakiller. Bunu kesin rakam, değil de, tahminî rakam olarak kabul edin, % 80 i talebe müstenittir. % 15 i rapora müstenittir. Ancak müfettişlerin tahkikatı ve Bakanlığa gelen işlemler dolayısiyle Bakanlığın takdir hakkını kullanmak suretiyle yaptığı nakiller % 5 i geçmez.

Size bir rakam daha arz edeyim; Yüksek Hâkimler Kurulunun yaptığı nakiller dolayısiyle Danıştaya intikal etmiş dâvalarla, Bakanlığın nakilleri dolayısiyle Danıştaya intikal etmiş olan dâvalar mukayese edildiği zaman, bunu Bakanlık lehine bir rakamla tesbit etmek mümkündür.

Herkes dâva açar, dâva açmıya herkesin hakkı vardır, bu hakkı aldığı zaman da bunun yerine getirilmesi kadar da tabiî bir şey olamaz ve bugün Bakanlığımın Zatişleri Genel Müdürlüğünü yapan arkadaşım, ki huzurunuzdadır, Danıştaydan karar alarak gelmiş oturmuştur. Zatişleri Genel Müdürlüğü gibi en nazik ve en önemli bir iş de kendisine rahatlıkla tevdi edilmiştir.

Dâvayı kazandı mı gidiyor, ama Bakanlığın tasarruflarının hiçbirisi, dâva edilmemelidir; bu ideal bir şey. Biz tasarrufumuzda âzami objektifliğe, âzami adalete ve gerçeğe riayet ediyoruz, ama Danıştay bizim tasarrufumuzu doğru bulmayabilir, hak sahipleri bunu dâva edebilirler. Bunlar ayrı şeylerdir. Bunların hukuk devleti nizamında şekilleri, müesseseleri, usulleri konmuştur, işlemektedir ve işletilmektedir.

Sayın Ülker arkadaşım, savcılara «Dâvayı açmayın telkini yapılmaktadır» buyurdular. Eğer bu bizim zamanımıza ait bir iddia ise, kendilerinden delil isterim. Tek bir savcıya Adalet Bakanı olarak «Dâva açma» dememişimdir ve Adalet Bakanı olarak buna tenezzülü zül

addederim. Hiçbir savcıya, «Şunun için dâva açma» dememişimdir, demem de, her şeye rağmen demem; ama başka bir zamana ait ise onu tasrih etsinler, böyle zan altında bırakmasınlar.

«Dâva aç» demeye yetkim vardır, ama «Dâva açma» demeye yetkim yoktur, kanun bunu yasaklamıştır. Savcı dâva açıp açmamakta hürdür. Açılmış olan dâvayı takipte de hürdür ve savcılara biz bu nazarla bakıyoruz, bu muameleyi tatbik ediyoruz, ama, Adliye Vekilinin ısrariyle dâva açıldı gibi telâkkileri yaymaya çalışanlar ve bundan fayda umanlar vardır. Biz, dâva açılmasını istediğimiz zaman kanunun verdiği yetkiyi kullanırız, 148 nci madde. Yalnız, bu yetkiyi kullanabilmemiz için bâzı işlemler yapılıyor. Eğer bunları, savcıyı bir nevi dâva açmaya tazyik şeklinde veya dâva açma mevzuunda savcıya telkin şeklinde anlarsanız, o zaman biz, 148 nci maddenin bize verdiği yetkiyi istimal edemeyiz. Âmme efkârını ilgilendiren konularda ve bize intikal eden konularda şikâyet yoliyle veya başka yollarla bize intikal eden konularda, savcılardan, «Bu mesele hakkında ne yaptınız?.» diye sorarız, yazılı sorarız, müstacelse telefonla sorarız ve bilgi alırız. Bu, bilgi almadır. Savcının ne yaptığını, meselenin mahiyetinin ne olduğunu öğrenmek kadar tabiî bir şey olamaz. Bana zaman zaman buradan siyasi mesuliyetin icabı sualler de soruluyor, bunlara karşı da mücehhez olmaya mecburum, ama bir hâdise ve bir tahkikat dolayısiyle 148 nci maddenin bana verdiği yetkiyi istimal edip etmemek mevzuunda vuzuha varmak için elbette muhabere edeceğiz, elbette temas edeceğiz. Bunları ters yorumlamak, savcıları bir nevi baskı altında tutuyor şeklinde telâkki etmek veya böyle takdim etmek, zannediyorum ki, gerçeğe uymaz.

Bu tasarı münasebetiyle zannediyorum ki, muhalefete mensup bâzı arkadaşlarımız tevehhüme fazla itibar ediyorlar. Yani, bir şeyin yapılabileceği endişesi en uzak ihtimaliyle olsa dahi, endişesini var farzetmek suretiyle, endişeyi büyültmek suretiyle meseleyi hallederken, gerçekleri de bir tarafa iterek bir netice almak isterler. Elbette savcıların, siyasi nüfuzun tesirinden uzak olması, kendilerini böyle bir endişe içerisinde hissetmemeleri kadar tabiî bir şey olamaz, ama bunun yolu, savcıların tâyin ve nakillerini yürütmeden tamamen uzak bir kurula vermek değildir. Bunun yolu bulunabilir, yürütme ile irtibatını, yürütmenin savcılarla olan münasebeti bakımından, mesuliyeti bakımından, yürütebilmesi bakımından bunun yolu bulunabilir, ama yürütmeyi tamamen ekarte edelim, derseniz, gerçekleri ihmal etmiş olursunuz. Geçen celsede de arz ettiğim gibi, bir makinanın bir mafsalını çözmüş ve o makinayı işlemez hale getirmiş oluruz.

Muhterem arkadaşlarım, bugün yürütmenin bir parçası olan zabıta, adlî zabıta olarak savcının emrinde: Adlî vazifesi dolayısiyle, bir tahkikat dolayısiyle savcı zabıtaya emreder, derhal tahkikat açar. Hiçbir teminatı yoktur. Adlî vazifesini ihmal etti, suiistimal etti, adlî vazifenin ifası sırasında işledi bu suçu diye, hiçbir idari teminata hacet kalmaksızın doğrudan doğruya dâva açar.

Savcıya, icranın bir parçasını veriyorsunuz, kumanda etmek yetkisini veriyorsunuz, icra ile savcının irtibatını tâyin ve nakillerde görmemezlikten geliyorsunuz, bu olmaz, bu gerçeğe uymaz.

Şimdi bunu bir orta noktada mutlaka bağlamaya mecburuz. Bir orta noktada bağlıyamazsak bunu, bizim getirdiğimize ilâveler yapabilirsiniz, bunun içerisine savcıları da katabilirsiniz, teminat oluyorsa eğer, ama Adliye Vekili bunun içinde bulunmasın, vekâlet erkânı bunun içerisinde bulunmasın derseniz, bu, gerçeğe uymaz. Adliye Vekilinin mesuliyeti ve kendisine verilmiş olan vazifelerin yerine getirilmesi nasıl olacaktır?

Savcıların durumlarını, çalışıp, çalışmadıklarını, muvaffakiyet derecelerini, ve sairesini, o vazifeye lâyik olup olmadığını en iyi bilen, savcılarla münasebette olan umum müdürlerdir, Teftiş Heyeti Reisidir, Zatişleri Genel Müdürüdür, cezaevleri bakımından Cezaevleri Genel Müdürüdür. Meseleyi bunların reyi mütalâasından tamamen âzade, vâreste, uzak tutmak, meselcye nüfuz etmemek demektir. Savcıların meselenin bu safhasına da nüfuzları yoktur. Gerçi vazifeleri, fonsiyonları icabı. Meseleyi nasıl bunlardan tamamen ayrı bir ölçü içerisinde düşüneceğiz? Buna akıl yatırmak hakikaten güç.

BAŞKAN — Sayın Bakan, saat 19 oldu. Çalışma zamanımız doldu. Konuşmanız daha uzayacak mı efendim?

ADALET BAKANI HASAN DİNÇER (Devamla) — Hayır, efendim. Bağlıyorum, eğer beş dakika müsaade buyurulursa.

BAŞKAN — Buyurun, tabiî efendim.

ADALET BAKANI HASAN DİNÇER (Devemla) — Şimdi, Sayın Sadrettin Çanga arkadaşım buyurdular ki: «Adalet Bakanından savcılar için daha geniş teminat getirmesini isterdik. Coğrafi teminatın sözünü bile yapmıyorum».

Coğrafî teminatın hâkimleri için dahi lüzumlu olmadığına dair Anayasa Mahkemesinin kararı var, onu unutuyorlar. Yani, teminat üzerine teminat derken meseleyi çıkmaza sokmaya zannediyorum hakkımız yok. Savcıları teminatlı kılalım, ama yürütmeyi de imkânsız hale getirmiyelim. O zaman benden, siyasi mesuliyet bakımından, kolay soru soramazsınız, arkadaşlar. 105 nci maddeye göre deniyor ki; «Atama ve nakilde vekilin bir alâkası olmazsa, o halde siyasi mesuliyeti de olmasın.» Ben, bu savcının atamasında hiçbir alâkam yoktur diye, bir hapishanede bir arbede çıkarsa, savcının ihmali bunda varsa, siyasi mesuliyet sahibi olmıyacak mıyım? Sormıyacak mısınız, beni mesul etmiyecek misiniz? «Böyle ehliyetsiz bir savcıyı orada niye tutuyorsun?» sualine, «Bana bu yetkiyi vermediniz, bana bu suali de sormayınız» mı diyeceğiz? Bakanları böyle demek mevkiine sokarsanız, meselemizi nasıl yürütürüz? Lûtfen teemmül edin bunları.

SADRETTİN ÇANGA (Bursa) — Ehliyetli savcıyı da niye alıyorsunuz, denebilmelidir.

ADALET BAKANI HASAN DİNÇER (Devamla) — Evet, ehliyetli savcıyı keyfî olarak, sebepsiz olarak alan olursa, o takdirde böyle sual sorabilirsiniz, cevabını vermeye mecbur olurum, bir.

İkincisi, Parlâmento beni murakabe ettiği gibi Danıştay da bunun üzerinde nihayi söz sahibidir. Yani, Bakana verilmiş olan tasarrufların murakabesi için çeşitli usuller konmuştur. Parlâmento murakabe eder, idari kaza murakabe eder, ama bunun içinden Bakanı çıkardığımız zaman nasıl murakabe edeceğinizi lûtfen düşünün.

Sonra, arkadaşım bu tasarı ile hiç ilgisi olmıyan bir konuya dokundu. «Siyasi baskı kanunları getiriliyor, bu arada Anayasa Nizamı Kanunu dolayısiyle de Parlâmento üyelerini teşrîî masuniyet müessesesine uğratmaksızın doğrudan doğruya mahkemeye götüreceksiniz, böyle bir baskı kanunu getirdiniz» dediler. Bu tasarı ile irtibatı yok, ama söylenmiş bir söz olması itibariyle de cevaplamaya mecburum. Çünkü bu söz yaygın. Sayın Nihat Erimde bu sözü söylediler, bâzı profesörler de söylediler. Tasarımızda bu yok arkadaşlar, tasarımızda bu yok lûtfen tasarıyı iyi okuyun.

NİHAT ERİM (Kocaeli) — Suçüstü.

ADALET BAKANI HASAN DİNÇER (Devamla) — Tasarıda şu var: «Bu tasarının suç saydığı konular işlendiği zaman savcılar bizzat tahkikat yapar» diyor ve «3005 sayılı Kanun hükümleri işler» diyor. Bunlar teminattır. Bunlardan, teşrîî masuniyet müessesesinin kalktığı gibi bir mâna çıkarmak mümkün değildir. Nitekim 38 sayılı Kanunda aynı hükümler var. 38 sayılı Kanunu ihlâl eden Parlâmento üyeleri de vardır. Teşrîî masuiyet dosyaları da yukarıda beklemektedir. Hangi birisi makaleyi yazdı veya sözü söyledi diye meydandan alınıp götürülmüş veya evinden alınıp götürülmüştür? Bu tasarıda, ne dokunulmazlık müessesesini zedeliyen, ortadan kaldıran bir hüküm vardır, ne de özel kanunlarla tanınmış olan diğer usulleri bertaraf eden bir hüküm vardır. Hâkimler Kanunu hükmü bâkidir, Memurin Kanununun hükmü bâkidir. Bu memur suç işlerse idari yargıya gidecektir, ordan bir lüzumu muhakeme kararı verilecektir. Üniversite Kanunu hükümleri bâkidir. Hülâsa özel kanunların koyduğu hükümler bâki ve gayet tabiî olarak da dokunulmazlık müessesesinin getirdiği dokunulmazlık esasları cari olacaktır. Tasarıdan bu hükmü çıkarmak mümkün değil. Şu itibarla değil: Eğer emsali olmasaydı belki zorlanabilirdi, ama, 38 sayılı Kanunda var, daha başka kanunlarımızda da var, aynı şeyler kullanılmıştır ve seçimlerin Temel Hükümlerine dair olan Kanunun 293 veya 289 ncu maddesinde de hüküm vardır. Orada, işte o teminatlar tanınmamıştır, «Doğrudan doğruya takibat yapılır» der. Vâzı kanun, tanımadığı zaman tasrih etmiştir, tanıdığı zaman tadada lüzum yok.

Yani, hukuk için malûmu ilâm ihtiyar edilecek bir şık değildir, hatadır.

Hülâsa muherem arkadaşlarım, bu tasarı dolayısiyle çok şeyler söylendi, çok şeyler de söylenecektir, fakat bizim bu tasarıyı bu şekilde sevk edişimiz memleketin gerçekleri, Anayasanın 132 nci maddesinin anlayışı bakımından zannediyorum ki, tamamen Anayasaya da, gerçeklere de uygun bir tasarıdır. Aksi bir mütalâ ve aksi bir neticeye varmak Anayasa vâzıının 137 nci maddede kabul ettiği esasların dışına çıkmaktır, işte o Anayasaya aykırı olur.

Hürmetlerimi takdim ederim. (A. P. sıralarından alkışlar).

YAŞAR AKAL (Samsun) — Bir sorum var efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

YAŞAR AKAL (Samsun) — Sayın Bakan konuşurken esas konuşmasını şu esasa bağladılar: «Eskiden kurulda Bakan mütalâa alırdı, nihai tasarruf sahibi idi, şimdi ise Bakan tek rey sahibidir» buyurdular. Oysa ki, şu son Hükümetin getirdiği teklifle eski tasarı arasında bir tek fark var, mütalâası alınan kurula eskiden müsteşar başkanlık ederken, şimdi Bakan başkanlık ediyor. Bundan başka fark var mı, yok mu?

ADALET BAKANI HASAN DİNÇER (Devamla) — Zannediyorum ki, arz ettim. Bu kurul mütalâa kurulu değildir, bu kurul karar kuruludur, tasarruf kuruludur. Burada Bakanın tek reyi olacaktır ve orada ekseriyetle Bakana rağmen karar alınabilecektir. O mânada lûtfen kabul edin.

YAŞAR AKAL (Samsun) — Yanlış.

ADALET BAKANI HASAN DİNCER (Devamla) — Hayır. Madde budur. Maddeyi bu zihniyetle sevk etmişizdir, bu görüşle sevk etmişizdir. Maddeden çıkacak mâna budur. Şayet maddeden bu mâna rahatlıkla çıkmıyorsa, vuzuha götürmekte serbestsiniz ve biz de bu beyanımız karşısında konacak her hükme; oraya isterseniz karar deyin, isterseniz daha başka bir kelime koyun ama, kastımız budur.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz efendim.

Muhterem arkadaşlar, vakit bir hayli geçti, bu müzakereye kaldığımız yerden yarınki birleşimde devam edeceğiz. Söz sırası Adalet Partisi Grupu adına Sayın Mazhar Arıkan'ın, sonra C. H. P. grupu adına Sayın Nihat Erim'in, bilâhara şahsı adına söz sırası Ali Karahan ve demin okuduğum sıra devam ediyor.

Muhterem arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti ile EGE Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkındaki kanun tasarısının açık oylamasına 223 üye iştirak etmiş, 189 kabul, 38 ret, 1 çekinser oy çıkmıştır. Binaenaleyh tasarı kabul edilmiştir.

Yüce Meclisin daha evvel aldığı karar gereğince, vaktin dolması sebebiyle 1 Nisan Salı günü saat 15,00 te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 19,05

6. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Giresun Milletvekili Kudret Bosuter'in, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı kuruluşların merkez teşkilâtında çalıştırılan personele ve yapılan işlere dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/751)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi arz ve rica ederim. 12 . 6 . 1968

Giresun Milletvekili
Kudret Bosuter

Bakanlığınız ve bağlı kuruluşlar merkez teşkilâtında;

1. Yapılan işlemler hakkında istatistik çalışmalar ve randıman hesapları yapılmakta mıdır?

2. Memur ve hizmetli olarak personel toplam sayısı nedir?

3. Hukuk servislerinde çalışan hukukçu ve hizmetli sayısı nedir?

4. 1961 yılından bu yana her yıl itibariyle;

a) Gelen ve giden evrak sayısı nedir?

b) İş sahiplerince verilen dilekçe sayısı nedir?

c) Tekemmül etmiş işlem sayısı nedir?

d) Hukuk servislerinden talebolunan hukukî mütalâa sayısı nedir?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel 24 . 3 . 1969
139

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 15.6.1968 tarih ve 7/751 - 6626/41562 sayılı yazınız.

Giresun Milletvekili Kudret Bosuter'in, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı kuruluşların merkez teşkilâtında çalıştırılan personele ve yapılan işlere dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Giresun Milletvekili Sayın Kudret Bosuter'n, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı kuruluşların merkez teşkilâtında çalıştırılan personele ve yapılan işlere dair 12 . 6 . 1968 tarihli yazılı soru önergesine cevabımız

1. Plânlı devreye girdikten sonra işlerin plân hedeflerine uygun olarak programlara başlanması çalışmaların olumlu, verimli bir şekilde zamanında sonuçlandırılması Bakanlığımızda büyük önem kazanmış bulunmaktadır.

Bu maksatla, istatistik çalışmaların yapılması; bilgilerin zamanında toplanıp değerlendirilmesi; toplanan bilgilerin başkaları tarafından da kullanılır hale getirilmesi ve ilgililere zamanında süratle duyurulması; işlerin hedeflere uygun olarak yapılıp yapılmadığını anlamak için izlenmesi, değerlendirilmesi, sonuçlara bağlanması ve yeni durumlar karşısında yeni ve tesirli çözümler bulunmasını sağlıyacak araştırmalar yapılması maksadiyle Plânlama ve Araştırma Dairesi kurulmuştur.

Bu dairenin, daha tesirli ve verimli sonuçlar alabilmek için iyi yetişmiş elemanlarla, modern vasıtalarla (IBM elektronik makinalarla) takviye edilmesine çalışılmaktadır.

Keza, rasyonel ve verimli bir çalışma düzenine girebilmek için Bakanlık içinde organizasyon ve metot birimi kurulmuştur. Bu birim için teknik personel yetiştirilmek üzere yabancı memleketlere eleman gönderilmiştir.

2. Bakanlığımız merkez teşkilâtında memur ve hizmetli olarak çalışanların;

3. Hukuk müşavirliğinde çalışan hukukçu ve hizmetli sayısı;

4. Yıllar itibariyle gelen - giden evrakların sayıları;

Hukuk servisinden istenen hukukî mütalâalara ait cetveller ilişiktir.

Bakanlığımız merkez teşkilâtında bulunan memur ve hizmetli sayısı aşağıya çıkarılmıştır.

Memur sayısı	:	1 745
Hizmetli sayısı	:	270
Toplam		2 015

Not : Bu cevaba ilişkin cetveller kesafeti sebebiyle Tutanak Dergisinde yayımlanamadığından, aslı dosyasına konulmuş olup, bir sureti de soru sahibine verilmiştir.

2. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Adapazarı'na bağlı Karadere köyünün sel tahribinden kurtarılmasına dair sorusu ve Köy İşleri Bakanı Salâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı. (7/812)

17 . 7 . 1968

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Köy İşleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasında aracılığınızı saygılarımla rica ederim.

Hayrettin Uysal
Sakarya Milletvekili

Adapazarı Karadere köyü zaman zaman sel sulariyle baskına uğramaktadır.

Kambursöğüt deresi ıslah edilmedikçe, kanallar yapılmadıkça bu köyün büyük ölçüde zarara uğraması önlenemez.

Bu bakımdan Karadere köyünün kanal durumunun ele alınması, sel sularını önliyecek tedbirlerin yerine getirilmesi öncelikle ve özellikle şarttır.

Oysa şimdiyedek konu Toprak - Sudan uyutulmuş, köylülerin bütün müracaatları dikkate alınmamıştır.

Karadere'nin sel suları tahribinden kurtarılabilmesi ve bir kanal yapılabilmesi için ne tedbir alınacak, ne zaman çalışmaya başlanacak ve bitirilecektir?

T. C.
Köy İşleri Bakanlığı 11 . 3 . 1969
Müsteşarlık
Sayı : 790/02767

Konu : Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

30 . 9 . 1968 T. ve Gn. S. Ka. Md. 7/812 - 6935/43374 sayılı yazıya.

Adapazarı'na bağlı Karadere köyünün sel tahribinden kurtarılmasına dair Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen yazılı soru önergesi cevabı ilişik olarak gönderilmiştir. Arz ederim.

Salâhattin Kılıç
Köy İşleri Bakanı

Adapazarı'na bağlı Karadere köyünün sel tahribinden kurtarılmasına dair Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından Köy İşleri Bakanlığına yöneltilen yazılı soru önergesi cevabıdır.

Sakarya - Merkez - Karadere köyü ziraat arazisine zarar veren sel sularının tahribatının önlenmesi ve mezkûr arazilerde mevcut ıslaklık probleminin bertaraf edilmesini temin için Bakanlığımız (Topraksu Genel Müdürlüğü) ca gerekli etütler yapılmış ve mevzu ile ilgili olarak proje hazırlanmış bulunmaktadır.

Ziraat arazilerine taşan ve zarar tevlideden dere Kamburderesidir. Satıh sularını drene etmek üzere açılacak kanal çark suyuna bağlanmak ve tahliyesi sağlanmak suretiyle problem halledilecektir.

Sakarya - Merkez - Karadere köyüne ait 600 000 Tl. yatırım bedelli proje 1969 yılı yatırım programı teklifi olarak Devlet Plânlama Teşkilâtına arz edilmiştir. Ancak Bakanlığımız (Topraksu Genel Müdürlüğü) ne 1969 yılı için verilen yatırım imkânları muvacehesinde 1969 yılı yatırım programından çıkarılmak mecburiyetinde kalınmıştır.

Konu, 1970 yılı yatırım programına alınacaktır.

3. — Adana Milletvekili Bekir Tünay'ın Adana'nın Kadirli ilçesine bağlı Kösepınar köyünde yapılacak orman yolunun geri bırakılma sebebine dair sorusu ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın yazılı cevabı (7/829)

26 . 7 . 1968

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Tarım Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını arz ederim.

Bekir Tünay
Adana Milletvekili

Adana ilinin Kadirli ilçesinde :

Orman Genel Müdürlüğünce, Kösepınar köyüne yapılacak olan ve başlamış bulunan, orman yolu geri bırakılmıştır. Buraya ayrılan tahsisatın yayla yollarına aktarıldığı söylentisi yaygındır. Bu doğru mu? Yoksa, bu yol ne zaman yapılacaktır?

T. C.
Tarım Bakanlığı 17 . 3 . 1969
Özel Kalem Müdürlüğü
Şb. Md. Bakanlık Müşavirliği
Sayı : 887

Konu : Adana Milletvekili Sayın Bekir Tunay'ın soru önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 30 . 9 . 1968 gün, Kanunlar Müdürlüğü 7/829 - 6991/44049 sayılı yazı :

Adana'nın Kadirli ilçesine bağlı Kösepınar köyünde yapılacak orman yolunun geri bırakılması sebebine dair Adana Milletvekili Sayın Bekir Tunay'ın Bakanlığımıza yönelttiği yazılı soru önergeleri tetkik edildi.

Önergeye konu edilen yol, Orman Genel Müdürlüğünün 1968 yılı yeni yol inşa programına 2 km. olarak alınan Kösepınar - Sıyırıngaç yolu olup bunun 1 300 metre olan kısmı yapılmış tahsisatı kâfi gelmediğinden 700 metrelik kısmı ya-

pılamamıştır. Yolun kalan kısmı 1969 yeni yol programına alınarak inşa edilecektir.

Bilgi edinilmesine emirlerini saygılarımla arz ederim.

Bahri Dağdaş
Tarım Bakanı

4. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Sakarya'nın Karasu ilçesine bağlı Yassıgeçit köyü yolunun inşasına dair sorusu ve Köy İşleri Bakanı Salâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/851)

20 . 8 . 1968

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Köy İşleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için aracılığınızı saygılarımla rica ederim.

Hayrettin Uysal
Sakarya Milletvekili

Sakarya ilinin Karasu ilçesinin Yassıgeçit köyü yolu uzun yıllardan beri yapılmamış, köylü yurttaşlarımız bu yüzden büyük sıkıntılara düşmüşlerdir.

Ancak bir ara yollarının 1968 yılı içerisinde yapılacağı ifade edilmiş ve fakat bugüne kadar her hangi bir yapım faaliyetine başlanmamıştır.

Bu köy halkı zor şartlar içerisindedir. Yollarının olmaması, bilhassa iktisadi ve sosyal yönden köy halkına büyük zararlar vermektedir.

Bu yolun yapılması mutlak lâzımdır. Köy halkı kendilerine düşen parayı yatırmış bulunuyor. 1968 yılı içerisinde başlanıp bitirilmesi gereken Yassıgeçit köyü yolu için ne düşünüyorsunuz?

T. C.
Köy İşleri Bakanlığı 10 . 2 . 1969
Müsteşarlık
Sayı : 567/01805

Konu : Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 30 . 9 . 1968 T. ve Gn. S. Ka. Md. 7/851 - 7083/44709 sayılı yazıya.

Sakarya'nın Karasu ilçesine bağlı Yassıgeçit köyü yolunun inşasına dair Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen yazılı soru önergesinin cevabı ilişik olarak gönderilmiştir. Arz ederim.

Selâhattin Kılıç
Köy İşleri Bakanı

Sakarya'nın Karasu ilçesine bağlı Yassıgeçit köyü yolunun inşasına dair Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Sakarya - Karasu - Limandere, Subatağı, Yassıgeçit köy yolu güzergâhının Limandere, Subatağı köyleri arasındaki 3 + 300 Km. lik kısmı stablize kaplamalı olarak evvelki yıllarda yapılmıştır. Yolun devamı olan Subatağı - Yassıgeçit köyleri arasındaki 1 + 700 Km. lik kısmı ise, 1963 yılında blokaj kaplama olarak Yassıgeçit köylüleri tarafından 30 000 lira sarfiyle yapılmıştır.

Tamamı 5 + 000 Km. olan bu köy yolu yapıldığı tarihten bu yana devamlı olarak bakım programlarına alınmıştır. Ancak, Yassıgeçit köylüleri tarafından yapılan düşük evsaflı ve dik meyilli olan Subatağı - Yassıgeçit köy yolunun Yassıgeçit köyü ilgilileri tarafından onarımı istenmiş, yapılan etütte güzergâhın değiştirilmesi uygun bulunmuştur. İkinci Beş Yıllık grup köy yolları plânlamasının 5 nci sırasında bulunan ve mevzuubahis yolun devamı olan Ardıgeçit - Ortaköy kısmının yapım çalışmalarına girişildiği zaman Yassıgeçit köyü yolu da ele alınmış, güzergâh değişikliği icabeden kısımda arazileri bulunan Yassıgeçit köyü sâkinleriyle mutabakat temin edilememiştir. Güzergâha rastlıyan araziler için muvafakat temin edildiği ve köyce akar yakıt yardımı yapıldığı takdirde icabeden onarımın yapılması için 1969 bütçe yılı icraat programına teklif edileceği, Sakarya Valiliğinden bildirilmiştir.

5. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, öğretmenlerin açığa alınma ve nakil işlemlerine dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/858)

27 . 8 . 1968

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sayın Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasında aracılığınızı saygılarımla rica ederim.

Sakarya Milletvekili
Hayrettin Uysal

Öğretmen kıyımı, «sessiz ve derinden» yine sürdürülmektedir. Bu hal düpedüz, hukuk düzenine saygısızlıktır.

Zonguldak ilinin Ulus ilçesinde bunun yeni bir örneği verilmiş, İlköğretim Müdürü Nidai Kuru ile İlköğretim Müfettişi Metin Bıça'nın üzerinden görevleri alınmış ve Nevşehir iline öğretmen olarak nakilleri çıkarılmıştır.

Partizanlığın, garazın, hiçbir sebep gösterilmeden yaptığı, bu kıyıma, bu sürgüne de hiç şüphesiz Millî Eğitim Bakanı, vatan - millet nutku çekerek, soygun ve yağma düzenine uygun bir üslûpla kılıf bulacaktır.

Ama yine de Bakanın ne cevap vereceğini öğrenmek isterim. Bu kıyımla ilgili Ulus Öğretmenler Sendikası bir açıklama yapmıştır bildirilerinde;

«Halk yanlısı olmak; birkaç partizanın arzularına alet olmak mıdır? Yurda hizmet, sayısız zorluklar içinde köy çocuklarını okutmaya çalışan öğretmeni sürmek midir? Hukuk Devletinin yöneticisi olmak uyduruk ihbarlar ve düzmece suçlamalara dayalı bir soruşturmanın bile sonunu beklemeden öğretmene kıymak mıdır? Hakkında soruşturma açılan öğretmenden savunma isteği, savunmanın yazıldığı günden önce onu cezalandırmak, adaletle alay etmek sayılmaz mı?» diyor.

Bu kıyım ve sürgünler görülüyor ki, devam ediyor.

1. Millî Eğitim Bakanı öğretmenleri açığa almak, nakletmek ve kıymaktan zevk mi alıyor?

2. Zonguldak Ulus ilçesindeki bu iki eğitimcinin üzerinden görevlerini neye almış ve Nevşehir iline neye nakletmiştir?

3. Bakan, öğretmen kıyımı ve sürgününe hâlâ devam edecek mi?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı 21 . 2 . 1969
Özel - 103

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 30 . 9 . 1968 gün ve 7103/44835 - 7/858 sayılı yazınız.

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, öğretmenlerin açığa alınma ve nakil işlemlerine dair verdiği yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Sakarya Milletvekili Sayın Hayrettin Uysal'ın, öğretmenlerin açığa alınma ve nakil işlemlerine dair 27 . 8 . 1968 tarihli yazılı soru önergesine cevabımız

1. Zonguldak ili Ulus ilçesi İlköğretim Müdürü Nidai Kuru hakkında yapılan şikâyetler Zonguldak Valiliğince tahkik ettirilmiş ve tahkikat sonunda düzenlenen soruşturma raporu İl Millî Eğitim Disiplin Kurulunda incelenmiştir.

Tahkikat raporuna göre :

a) İlköğretim Müdürü Nidai Kuru'nun mahallî seçimlere tekaddüm eden günlerde muhtelif vesilelerle bir parti lehinde ve diğer bir parti aleyhinede seçim propagandası yaptığı;

b) 27 Mayıs 1968 Anayasa ve Hürriyet Bayramı dolayısiyle düzenlenen törende yaptığı konuşmada öğretmen ve memur sıfatiyle bağdaşmıyan beyanlarda bulunduğu;

c) Belediye Başkanı adaylarından bir tanesinin seçimi kazanması için alenî seçim kampanyasına iştirak ettiği;

d) Ulus Cumhuriyet Halk Partisi İlçe İdare Kurulu Başkanlığı 12 . 12 . 1963 tarih ve 72 sayılı yazısiyle : «Ulus İlçe Seçim Kurulu toplantı halinde iken vazifelilerin, Cumhuriyet Halk Partisi Ulus İlçe Başkanının, İlçe Kaymakamının ve bir kısım vatandaşların bulunduğu bir sırada Ulus İlköğretim Müdürü Nidai Kuru'nun, (köylerde C. H. P. ni erittim ve ilçe merkezinde de A. P. ni erittim) diye konuştuğundan bahisle adı geçen hakkında Memurin Kanununun 9 ve 298 sayılı Kanunun 138 ve 151. maddeleri gereğince işlem yapılmasına ve müsamaha gösterildiği takdirde ileride tevlidedeceği zarar ve mahzurların önemini yüksek ıttılâınıza arz ederim diyerek Bakanlığımıza ikazda bulunduğu;

Tahkikat sırasında toplanan delil ve alınan ifadelerle sabit görüldüğünden, Zonguldak ili Ulus İlçesi İlköğretim Müdürü Nidai Kuru Valiliğin teklifi ve İl Millî Eğitim Disiplin Kuru-

lu kararına istinaden Nevşehir ili emrine atanmıştır.

2. Zonguldak ili İlkokul Öğretmeni olup 5439 sayılı Kanunun 2. maddesine göre Ulus ilçesi İlköğretim Müfettişi olarak görevli bulunan Metin Bıçakçı hakkında yapılan ihbar ve şikâyet valilikçe tahkik ettirilmiştir.

Tahkikat sonunda düzenlenen soruşturma raporuna göre :

a) Metin Bıçakçı'nın öğretmen Abdürrahim Okçu'nun yakasındaki Bozkurt rozetine hakaret edip komünizm propagandası yaptığı konusundaki şikâyetlerin Ulus Cumhuriyet Savcılığınca da incelendiği ve Metin Bıçakçı'nın Bozkurt rozeti ile ilgili beyanlarından dolayı hakkında takipsizlik kararı verildiği,

b) Adı geçenin komünizm propagandası yaptığı iddiaları ise Cumhuriyet Savcılığınca yapılan tahkik ve alınan ifadelerle tesbit edilerek hakkında Hukuku âmme dâvası açıldığı ve dosyanın Bartın Ağır Ceza Mahkemesine sevk edildiği,

c) Metin Bıçakçı hakkında inzibati yönden yapılacak işlemin adlî dâvanın sonuna bırakılmasının, idari yönden ise çevrede şahsi ve meslekî itibarını kaybetmiş olması sebebiyle öğrenim derecesine uygun bir görevle başka bir il'e nakli gerektiği tahkikat raporunda belirtilmiştir.

Komünizm propagandası yapmak iddiasiyle Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanmakta olan, böylece müfettişlik otoritesi ve çevredeki itibarı sarsılan Metin Bıçakçı hakkında yapılan tahkikata göre ve valilik teklifi uyarınca ilk tedbir olarak görevlilik hükmü üzerinden kaldırılarak Nevşehir ilkokul öğretmenliğine tâyin olunmuştur. Kesin işlem mahkeme sonunda yapılacaktır.

6. — Muş Milletvekili Nermin Neftçi'nin, Muş iline tahsis edilen tohumluk buğday miktarının artırılmasına dair sorusu ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın yazılı cevabı (7/880)

11 . 9 . 1968

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Tarım Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı dilerim..

Saygılarımla.

Muş Milletvekili
Nermin Neftçi

1968 yılı buğday ürünü daha olgunlaşmadan, Muş ilinin önümüzdeki ekim döneminde sadece 300 ton tohumluk buğdaya ihtiyacı olacağı, yanlış bir tahmin sonucu, mahallî teknisyenler tarafından Bakanlığımıza aksettirilmiştir.

Geçmiş yılların tatbikatına bakarak, Muş ilinin en az 6 bin ton tohumluk buğdaya ihtiyacı olacağının hesaplanması gerekirken, mahallî teknisyenlerin yanlış tahminlerine uyarak 300 ton gibi çok küçük bir tohumluk tahsisi ile yetinilmiştir.

Bu miktarın yetersiz olduğu hasat mevsimi sonucu meydana çıkmış ve mahallî teknisyenler bu kere ihtiyacın 300 ton değil de 6 bin ton olduğunu ve buna göre tahsis yapılması gerektiğini Bakanlığa aksettirmişlerdir.

Bakanlık bu son talep karşısında;

A) 5254 sayılı Kanuna göre önceden 300 ton olarak yapılan tahsisin artırılmasına artık imkân bulunmadığını,

B) Muhtaç köylülere ancak peşin para ile veya faizli kredi ile bir miktar tohumluk yardımı yapılabileceği sonucuna varmış bulunmaktadır.

Esasen muhtaç durumda olan dar gelirli Bulanık, Malazgirt, Varto ve merkez ilçeye bağlı Muş ili köylülerinin yanlış tahmin ve takdir sonucu mâruz bırakıldıkları bu durumdan kurtulmaları hususunda bakanlıkça her hangi yeni bir tedbir düşünülmekte midir.

T. C.
Tarım Bakanlığı 17 . 3 . 1969
Özel Kalem Müdürlüğü
Şb. Md. Bakanlık Müşavirliği
889

Konu : Muş Milletvekili Sayın Nermin Neftçi'nin yazılı soru önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 30 . 9 . 1968 gün Kanunlar Müdürlüğü 7/880 - 7146/45157 sayılı yazı :

Muş iline tahsis edilen tohumluk buğday miktarının artırılmasına dair Muş Milletvekili Sayın Nermin Neftçi'nin Bakanlığımıza yöneltiği soru önergesi tetkik edildi, konuya ait cevaplarımız aşağıdadır.

1. — 5254 sayılı Kanuna göre Muş iline 300 ton buğday tohumluğu tahsis olunmuştur. Her nekadar önceden ilin talebi tamamen karşılanmamışsa da mütealiben mahsul durumu ve bu kanunun hudutları da nazarı itibara alınarak 500 ton ilâve bir tahsis daha yapılmıştır. Bunun da 314,3 tonu teklif üzerine tenkis edilerek tahsisi 485,7 ton olmuştur.

2. — Bundan ayrı olarak mezkûr ile 137 ton peşin ve 3365 ton kredili tohumluk tahsis olunmuştur. İlin teklifi üzerine peşin bedelli tohumluğun miktarı azaltılarak kredili tahsis miktarı artırılmış ve bu suretle ihtiyacın büyük bir kısmı karşılanmıştır.

5254 sayılı Kanuna göre yapılan yıllık miktar tamamen tahsis edilmiş olduğundan yeni bir ilâve yapmaya imkân yoktur.

Bilgi edinilmesini ve gereğini arz ederim.

Bahri Dağdaş
Tarım Bakanı

7. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, sanat ve meslek okulu mezunlarına üniversitelerde okuma imkânı verilmesine dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı. (7/903)

10 . 10 . 1968

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasında aracılığınızı saygılarımla rica ederim.

Hayrettin Uysal
Sakarya Milletvekili

1968 - 1969 öğretim yılı münasebetiyle, ODTÜ Rektörü Sayın Kemal Kurdaş bir açış konuşması yaptılar. Bu konuşmasında, Sayın Kurdaş, ülkemizin yüksek öğrenim sorununa dikkati çekiyor, yüksek öğrenim konusunun bir Devlet politikası olarak ele alınması zorunluğunu belirtiyordu. Bu konuşmada üzerinde durmak istediğim husus şudur. Sayın Kurdaş, uzun konuşmasının bir yerinde Türk eğitiminde önemli bir reform niteliği taşıyan bir kararı açıkladılar.

Bu karar ODTÜ giriş sınavlarına bundan böyle öğretmen okulları, ticaret liseleri sanat enstitüleri, tarım liseleri mezunlarının da alınacakları kararıdır.

Ülkemizde yıllardan beri teknik ve meslek okulu mezunlarının, akademik lise mezunları gibi üniversitelere ve çeşitli fakültelere girebilmeleri sorunu tartışılmaktadır. Fakat şimdiye kadar teknik ve meslek okulu mezunlarına bütün müspet görüşlere rağmen üniversitelere girme hakkı verilmemiştir.

Her Millî Eğitim Bakanı bu konuda gayretler göstermiştir, çalışmalar yapmıştır. Ve fakat şimdiye kadar olumlu bir sonuç alamamıştır. Bu konu birçok defalar üniversitelerin yetkili kurullarına da götürülmüştür. Üzülerek belirtmeliyim ki, yıllardan beri üniversitelerimiz, çağımızın, istidat ve kabiliyetlerine eğitimde fırsat ve imkân eşitliği vermek suretiyle değerlendirme görüşünü uygun görmedi ve bu meslek ve sanat okulu mezunlarına kapılarını açmadı.

Şimdi görüyoruz ki, bir üniversitemiz yönetmeliğinde yaptığı bir değişiklikle olumlu bir anlayışı, çağımıza uygun bir anlayışı ortaya koyuyor, gizli kalmış zekâları, kabiliyetleri değerlendirme yolunu açıyor. Bu kararı milletçe kutlamak lâzımdır. Bizim memleketimizde köylü çocukları, fakir halk çocukları, dar gelirli ailelerin çocukları genellikle akademik liselere devam edemezler. Bizim memleketimizde daha çok bu gençler devletin yatılılık imkânlarını tanıyabildiği meslek ve sanat okullarına girebilirler. Yetersiz maddi imkânları da bu gençlerin hemen bir meslek ve sanat sahibi olabilmelerini ister; böylece üniversitelere girebilme imkânları da önlenmiş olur.

Bu gençlerin içerisinde büyük kabiliyetler ve zekâlar vardır. Onları değerlendirebilmek ve Türkiye'nin kalkınma hayatına birer güç olarak katabilmek için üniversitelerimizin yollarını açmak lâzımdır.

Diğer üniversitelerimizin ODTÜ nin bu olumlu kararından örnek almalarını, ilham almalarını, sanat ve meslek okullarından yetişmiş kabiliyetlere yani öğretmen okulu, sanat okulu, kız enstitüsü, tarım lisesi, ticaret lisesi ve başka meslek ve teknik okulu mezunlarına bütün üniversitelerin kapılarını açmalarını diliyorum.

Sayın Millî Eğitim Bakanı bu konuyu kesin olarak ne zaman halledecektir?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı 15 . 2 . 1969
Özel
78

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 17 . 10 . 1968 tarih ve 7/903 - 7279/46245 sayılı yazınız.

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, sanat ve meslek okulu mezunlarına üniversitelerde okuma imkânı verilmesine dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Sakarya Milletvekili Sayın Hayrettin Uysal'ın, sanat ve meslek okulları mezunlarına üniversitelerde okuma imkânı verilmesi hakkındaki 10 . 10 . 1968 tarihli yazılı soru önergesine cevabımız.

Bugün, sanat enstitüleri, ticaret liseleri gibi Millî Eğitim Bakanlığına bağlı meslek okulları mezunları kendi meslekleri istikametindeki yüksek öğrenime devam edebilmekte; fakat üniversitelerin yönetmelikleri ile tesbit etmiş oldukları giriş şartlarını taşımadıkları için üniversite öğrenimi yapamamaktadır.

Eğer mevcut yönetmeliklerde üniversiteler değişiklik yaparlarsa bu mümkün olur. Nitekim; Orta - Doğu Teknik Üniversitesi Öğretim Yönetmeliğinde gerekli değişikliği yapmak suretiyle meslek okulu mezunlarına bu imkânı vermiştir.

Fakat, Bakanlığımız meslekî ve teknik okul mezunlarından kabiliyetli ve başarıl olanlarının üniversite tahsili yapmalarında memleket ve eğitim yönünden zaruret gördüğünden, bu hususu üniversitelerinin anlayışına bırakmayı kâfi istikrarlı bir yol bulmıyarak, Devlet Plânlama Müsteşarlığının da muvafakatini alarak bir nizama bağlamaya karar vermiştir. Bu ders yılı sonuna kadar üniversiteye giriş yönetmeliği yürürlüğe konulacaktır.

8. — Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, hayvan yetiştiricilerinin kalkındırılmasına dair sorusu ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın yazılı cevabı (7/917)

13 . 11 . 1968

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun yazılı olarak, Sayın Tarım Bakanı Bahri Dağdaş tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Kasım Önadım
Bursa Milletvekili

Memleketimizde hayvan yetiştiricilerinin içinde bulundukları sıkıntı, ciddiyetini muhafaza etmektedir. Bu cümleden olarak :

A) Bursa'da büyük ve küçük baş olarak hayvan adedi nedir?

B) Mevcut hayvanları muhafaza için, ahır, ağıl ve sair yerlerin edindirilmesi istikametinde yetiştiricilere ne gibi yardımda bulunulmuştur.

C) 1967 - 1968 yıllarında yetiştiricilere, limitleri ayrı ayrı gösterilmek suretiyle açılan kredi miktarı hangi seviyededir?

Ç) Yetiştiricilerin mahsulü olan, yapağı, süt, et ve sairenin değerlendirilmesi için, Hükümetçe ne gibi tedbirler alınmıştır.

D) Hayvan yetiştiricilerini kalkındırmak maksadı ile, kooperatifleşme, şirket kurmasını temin etme gibi kuruluşlarla teşkilâtlandırılmaları düşünülmektemidir?

T. C.
Tarım Bakanlığı 17 . 3 . 1969
Özel Kalem Müdürlüğü
Şb. Md. Bakanlık Müşaviri
1055

Konu: Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 20 . 11 . 1968 gün kanunlar Müdürlüğü 7/917 - 7676/47835 sayılı yazı :

Hayvan yetiştiricilerinin kalkındırılmasına dair Bursa Milletvekili Sayın Kasım Önadım'ın yazılı soru önergesi tetkik edildi, konuya ait cevaplarımız aşağıdadır.

1. Bursa ilinde büyük ve küçük başhayvanlardan 512 821 koyun, 257 235 K. keçi, 135 859 sığır, 28 738 manda, 24 462 at, 1 539 katır, 32 163 baş eşek mevcuttur.

2. Mevcut hayvanların ahır, ağıl, ve sair yerlerin edindirilmesi için çevirme ve donatım kredisi olarak T. C. Ziraat Bankasından 11 457 908 Tl. kredi açılmıştır.

3. 1967 - 1968 döneminde T. C. Ziraat Bankasından 10 100 867 Tl. çevirme ve 1 357 841 Tl. donatım kredisi verilmiştir.

4. Bursa ili dâhilinde 1968 yılı içerisinde 219 956 kilo Merinos yapağısı alınarak 3 780 163 Tl. ödenmiş olup ortalama yapağı fiyatı 17,18 Tl. ve 79 401 700 Kgr. yerli yapağı alınarak 754 328 Tl. ödenmiştir, ortalama fiyatı 9,50 Tl. dır.

5. Halen Bursa ilinde kurulmuş olan; koyunlar, Merinos ve büyükbaş hayvan damızlıkçıları yardımlaşma derneğine ilâveten Sığır Yetiştirme Birliği ile Sütçülük, Yem Sanayii Kooperatifi de kurulmak üzeredir. Ayrıca Bursa ili T. C. Ziraat Bankasının kontrollü zirai krediler programına dâhil edilmiş olup, nüvelikler programı tamamlandığında hayvancılığın gelişmesi bakımından geniş imkânlar sağlanacaktır.

Bilgi edinilmesine emirlerinizi arz ederim.

Bahri Dağdaş
Tarım Bakanı

9. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Sakarya'nın, Akyazı ilçesine bağlı Teketaban köyünde evi yanan bir şahsa yardım yapılmasına dair sorusu ve İmar ve İskân Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı (7/948)

27 . 11 . 1968

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın İmar ve İskân Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasında aracılığınızı saygılarımla rica ederim.

Sakarya Milletvekili
Hayrettin Uysal

Sakarya ilinin Akyazı ilçesine bağlı Teketaban köyü halkından Hasan Dalkılıç'ın evi yanmış 10 nüfuslu bu fakir aile açıkta kalmıştır.

15 . 10 . 1967 tarihinden bu yana bu fakir köylü yaptığı her müracaatın sonunda eli boş dönmüş, hiçbir yardım alamamıştır.

Ancak, 3 dönüm arazisi bulunan, hiçbir geliri olmıyan bu fakir köylümüze evini yapmak için Devlet tarafından bir yardım yapılması gerekmez mi?

Sonuç :

Hasan Dalkılıç 10 nüfuslu ailesi ile birlikte halen başkalarının yanına sığınmış bulunmaktadır. Kendisinin bu durumdan kurtarılması yanan evinin tekrar yapılması için bu yurttaşımıza tabiî âfetler fonundan ne zaman yardım yapılacaktır?

T. C.
İmar ve İskân Bakanlığı 7 . 3 . 1969
Özel Kalem Müdürlüğü
Ankara
Sayı : 15/458

Konu: Sayın Hayrettin Uysal'ın yazılı sorusu Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 2 . 12 . 1968 gün, Kanunlar Müdürlüğü 7 - 948 - 7920 - 48664 sayılı yazı.

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın Akyazı ilçesine bağlı Teketaban köyünde evi yanan bir şahsa yardım yapılmasına dair yazılı soru önergesi cevabı 2 nüsha olarak ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Haldun Menteşeoğlu
İmar ve İskân Bakanı

Sakarya ilinin Akyazı ilçesine bağlı Teketaban köyünde evi yanan Hasan Dalkılıç'a 1051 sayılı Kanun hükümlerinden faydalanılarak yardım yapılması imkânı araştırılmaktadır.

10. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, bataklığı kurutarak meydana getirdiği araziyi 15 yılı zilyedinde bulunduran şahsın mütesep hakkına dair sorusu ve Maliye Bakanı Cihat Bilgehan ve Köy İşleri Bakanı Salâhattin Kılıç'ın yazılı cevapları (7/959)

4 . 12 . 1968

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Maliye Bakanı, Sayın Köy İşleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasında aracılığınızı saygılarımla rica ederim.

Sakarya Milletvekili
Hayrettin Uysal

Sakarya ili Akyazı ilçesinin Eskibedil köyü halkından Hüseyin Öztemel, eskiden beri çiftçilikle iştigal etmekte ve aile topluluğunun ihtiyaçlarını elde ettiği ürünlerden sağlamaktadır. Çiftçilikten başka hiçbir yerden geliri yoktur. Hal böyle iken onbir nüfus, çoluk ve çocuğuyla Akyazı ilçesinin Eskibedil köyünde Kavaklık mevkiindeki eskiden bataklık ve çokeklik olan,

Doğusu Karacasu deresi, Batısı Mıstık Pehlivan, kısmen Kobaş Hasan tarlası, Kuzeyi Ahmet Baş tarlası, Güneyi Hüseyin ve Hasan Öztaş tarlaları ile çevrili 42 dönümlük yeri bunca emek sarfiyle kurutmuş ve sonuçta, ziraata elverişli bir hale getirmiştir. 45 yıldan beri zilyedinde bulundurmuş olduğu bu toprak için Akyazı ilçesi Mal Müdürlüğü tarafından aleyhine men'i müdahale dâvası açılmış, bu dâva 20 yıl devam etmiş, Temyiz bozmuş ve sonra 20 yıl mahkemenin devam ettiği dâhil edilmiyerek Akyazı Asliye Hukuk Hâkimliğinin 28 . 12 . 1960 gün ve esas 960/100 karar, 960/382 sayılı hükmü ile işbu yerin Hazine adına aidiyetine karar verilmiştir. Fakat mahkemenin bu kararlarında idari mercilere müracaatle adlarına tahsis ve temlikini sağlamada muhtariyetlerine de karar verilmiş ise de adı geçen yerin tapusunun Akyazı Mal Müdürlüğünce alınarak Hazineye kaydedildiği görülmüştür.

Bu yer 1936 arazi tahririnde Hüseyin Öztemel'in üzerine yazılmış ve o günden bugüne vergisini de ödemiştir.

Aile efradı ile 45 yıl önce söz konusu bataklığı - gölü - kurutmak suretiyle ziraata elverişli bir hale getirdiği bu 42 dönümlük yerde bu insanın hakkı vardır.

Şimdiye kadar yapmış olduğu müracaatler bir sonuç vermemiş, adı geçen çiftçi - köylü yurttaşımız mağdur edilmiştir. Hüseyin Öztemel'in emek vererek, alınteri dökerek kuruttuğu ziraat arazisi haline getirdiği bu topraktan bir başka yurttaşımıza 7 dönümü de satılmıştır.

Hüseyin Öztemel. uzun yıllar üzerinde ziraat yaptığı, zilyedliğine sahibolduğu bu toprağı, müktesep hakları dikkate alınmak suretiyle kendisine verilmesini dilemekte, bu mümkün değilse peşin ya da taksitle satınalmayı istemektedir. Geçimini bu toprağa bağlamış, mağdur olmuş, toprağı elinden alınmış bu köylü yurttaşımıza bir kolaylık göstermek ve bu toprağı vermek gerekmez mi?

T. C.
Maliye Bakanlığı 3 . 2 . 1968
Millî Emlâk Genel Müdürlüğü
Sayı : 3104-7/2651

Konu : Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın soru önergesi Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 9 . 12 . 1968 gün ve Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 7-959/7979-48933 sayılı yazınız.

Sakarya ili Akyazı ilçesine bağlı eski Bedil köyünde Hüseyin Öztemel'in kuruttuğu bataklıktan meydana getirdiği arazi hakkında Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın yazılı soru önergesine verilen cevap iki nüsha olarak ilişikte sunulmuştur.

Saygı ile arz olunur.

Cihat Bilgehan
Maliye Bakanı

Sakarya Milletvekili Sayın Hayrettin Uysal'ın, Sakarya ilinin Akyazı ilçesine bağlı Eskibedil köyünde, Kavaklık mevkiinde Hüseyin Öztemel tarafından bataklıktan kurutularak meydana getirilen ve 45 yıldan beri adı geçenin elinde bulunan 42 dönümlük arazinin hükmen Hazine adına tescil edildiğine ve bunun bir kısmının başka şahıslara satıldığına, söz konusu toprağın kendisine verilmesi mümkün değilse peşin veya taksitle satılması hususunda bir kolaylık gösterilmesine dair olup yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 4 . 12 . 1968 tarihli soru önergesinin cevabıdır :

Bu konuda Sakarya Valiliği ile yapılan yazışma sonunda; Eskibedil köyünde Hüseyin Öztemel ile aynı köyden Ahmet Baş tarafından bataklıktan kurutulup ekime elverişli bir hale getirilen biri 42 800, diğeri 37 000 metrekare yüz ölçümündeki iki parça arazi hakkında 1943 yılında adı geçenler aleyhine açılmış olan meni müdahale dâvası neticesinde söz konusu arazi İlçe Asliye Hukuk Mahkemesinin 28.12.1960 tarih ve 960/100 esas ve 960/382 karar sayılı ilâmiyle Hazine adına tescil edildiği anlaşılmıştır.

Yargıtayca onanmak suretiyle kesinleşmiş olan Mahkeme kararında, adı geçenlerin bu arazi üzerindeki zilyedlik süresi bu yerlerin dâvalılar tarafından iktisabına yeterli görülmediğinden arazinin Hazineye aidiyeti kabul ve müdahaleleri men edilmiş ve «bataklıkların kurutulması ve bundan elde edilecek topraklar» hakkındaki 5516 sayılı Kanun gereğince dâvalıların idari mercilere başvurarak arazinin kendilerine temlikini istemekte muhtar oldukları belirtilmiştir.

Diğer taraftan, 5516 sayılı Kanunun geçici maddesinde 29 . 12 . 1934 tarihinden sonra kurutulan bu kabîl toprakların kurutulan ve zilyedlikleri devam edenler adına bedelsiz olarak tescil edileceği zikredilmiş ise de, adı geçenler, gerek bu maddenin yürürlükte bulunduğu sırada ve gerek 23 . 6 . 1952 tarihinde yürürlüğe giren 5693 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde yazılı 6 aylık süre içinde kendilerine temlik için her hangi bir müracaatta bulunmadıklarından söz konusu toprakların zilyedleri adına temlik ve tesciline imkân kalmamıştır.

Satış isteğine gelince :

Bilindiği üzere, Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan topraklar, 4753 sayılı Kanun gereğince muhtaç çiftçiye dağıtılmak üzere, bu kanunun 10 ncu maddesi uyarınca (Tarım Bakanlığı) Köy İşleri Bakanlığı emrine geçmiş bulunduğundan bahis konusu toprağın bulunduğu bölgede toprak dağıtımı uygulaması başlanıncaya kadar her hangi bir şekilde satış talebinin yerine getirilmesi mümkün görülmemiştir. Ancak mahallince yapılan inceleme sonunda, Hüseyin Öztemel'in toprağa muhtaç çiftçilerden olduğu anlaşılması üzerine sözü edilen arazi 2490 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin son fıkrasına tevfikan pazarlıkla kendisine kiraya verilmiş olup bu durumun toprak dağıtımı yapılıncaya kadar sürmesi zaruri görülmektedir.

Bahis konusu toprağın 4753 sayılı Kanun gereğince kendisine verilmesi ve bir kısmının başka şahıslara verilmiş olması keyfiyetinin neye dayandığının Köy İşleri Bakanlığınca cevaplandırılacağı tabiî görülmektedir.

T. C.
Köy İşleri Bakanlığı 10 . 2 . 1969
Müsteşarlık
Sayı : 564/01802

Konu Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın önergesi hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 9 . 12 . 1968 T. ve Gn. S. Ka. Md. 7/959 - 7979/48933 sayılı yazıları.

Sakarya - Akyazı ilçesi Eskibedil köyünden Hüseyin Öztemel'in bataklığı kurutarak meydana getirdiği araziye 45 yıldan beri zilyedinde bulundurduğundan müktesap hakkına istinaden kendisine verilmesine dair yazılı soru önergesi cevabı ilişik olarak gönderilmiştir. Arz ederim.

Salâhattin Kılıç
Köy İşleri Bakanı

Sakarya ili Akyazı ilçesinin Eskibedil köyü halkından Hüseyin Öztemel, adındaki bir vatandaşın bataklığı kurutarak meydana getirdiği araziye 45 yıldan beri zilyed bulunması nedenile müktesep hakkına dair Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından Bakanlımızla Maliye Bakanlığına yönelttiği yazılı soru önergesinin Bakanlığımı ilgilendiren kısmının cevabıdır.

1. Önergede adı geçen Hüseyin Öztemel, 29 . 3 . 1962 tarihinde sözü geçen araziyi imar ve ihya ettiğinden dolayı adına tescilini istemiştir.

2. Bu isteği üzerine konu incelettirilmiş, ve imar ve ihya ettiği iddiasında bulunduğu arazinin, Devletin özel mülkiyetinde olduğu ve ihya ile iktisabi mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan yerlerden bulunmadığı anlaşıldığından, imar ve ihya hakkının tanınmıyacağı 15 . 2 . 1963 tarih ve 3128 - 492 - 00686 sayılı yazı ile Sakarya Valiliğine bildirilmiştir.

3. Sonradan konu mahkemeye intikal etmiş ve mahkemece mezkûr arazinin Hazineye aidiyetine karar verilmiş olduğundan Hazinenin tapulu malı - olmuş ve 29 . 12 . 1966 tarihinden beri de dönümü 15 liradan kendisine kiraya verilmiş olup halen elinde bulunmaktadır. Hazinenin tapulu yeri olan bu araziyi

kullandığı süre için Maliyece ayrıca ecri misil istenmemiştir.

4. Bu köyde 1956 yılında 78 No. : Toprak Komisyonu uygulamada bulunmuş isede, Hüseyin Öztemel o sırada arazi istek beyan kâğıdı vermemiş ve bu nedenle dağıtım cetveline ithal edilmemiştir.

5. Sözü geçen araziye Hüseyin Öztemel'in sahibolabilmesi, ya bu köyde 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanununun yeniden uygulanmasına geçilmesi, usulüne göre müracaat etmesi ve kendisinin toprak alma hakkına sahibolduğunun tesbit edilmesi veya 766 sayılı Tapulama Kanununun o yerde uygulanmasına geçilmesiyle mümkün olabilecektir.

6. Bunun dışında Hazine adına müseccel olan 4753 sayılı Kanuna göre dağıtım konusu olacak topraklar meyanında bulunan bu arazinin, müktesep hakkı olduğu nedeniyle kendisine verilmesi mümkün görülmemektedir.

11. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Sakarya'nın Akçapınar köyü yolunun yarım bırakılma sebebine dair sorusu ve Köy İşleri Bakanı Selâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/961)

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Köy İşleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasında aracılığınızı saygılarımla rica ederim.

Hayrettin Uysal
Sakarya Milletvekili

Sakarya - Geyve ilçesine bağlı Akçapınar köyünün yolu program gereğince 1966 - 1967 yılında yapılmaya başlanmış ve fakat yarım bırakılmıştır.

Köy Muhtarı İsmail Çolak durumu ilgililere, valiliğe duyurmuş, köy yolunun tamamlanmasını istemiştir. Ancak bugüne kadar, tamamlanacağının bildirilmesine, vadedilmesine rağmen hiçbir faaliyet yapılmamıştır.

Bugün, yapılan kısımlar da bozulmakta, köylü zorluk çekmekte ve bu hal karşısında üzüntü duymaktadır. Yolun biran önce tamamlanması gerekmektedir. Yoksa köylü bu yolun tamamlanması yüzünden büyük sıkıntılar çekecektir.

Sayın Bakan, 1966 - 1967 yılında başlanıp bitirilmeden, hiç gereği yokken yarım bırakılan Akçapınar köyü yolunun acele tamamlanması gerekmez mi?

Yolun tamamlanmasının ve neden yarım bırakıldığının bildirilmesi.

T. C.
Köy İşleri Bakanlığı 11 . 3 . 1969
Müsteşarlık
Sayı. : 793/02770

Konu : Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 9 . 12 . 1968 T. ve Gn. S. Ka. Md. 7/961 - 8023/49068 sayılı yazıları.

Sakarya'nın Akçapınar köyü yolunun yarım bırakılma sebebine dir Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen yazılı soru önergesi cevabı ilişik olarak gönderilmiştir. Arz ederim.

Köy İşleri Bakanı
Selâhattin Kılıç

Sakarya - Geyve - Akçapınar köyü yolunun yarım bırakılma sebebine dair Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından Köy İşleri Bakanlığına yöneltilen yazılı soru önergesi cevabıdır.

Sakarya - Geyve - Akçapınar köyü yolunun yapımı uzun vâdeli grup köy yolları plânlamasında ilçede 5. nci sırada bulunmaktadır. 1966 - 1967 yıllarında program harici olarak Kasım ve Aralık aylarına kadar toprak tesviye işlerinde çalışılmıştır.

İmkânlar dâhilinde tesviyesine devam edilecek olan Akçapınar yolunun stablize kaplaması ise : Programdaki sırası geldiğinde yapılacaktır.

12. — Hatay Millttvekili Yahya Kanbolat'ın, Adıyaman'ın muhtelif ihtiyaçlarının karşılanmasına dair sorusu ve Başbakan Süleyman Demirel'in yazılı cevabı. (7/968)

7 . 12 . 1968

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığını dilerim.

Saygılarımla.

Hatay Milletvekili
Yahya Kanbolat

1. Adıyaman uzun yıllardır il olmasına rağmen çeşitli iktidarların gereken ilgisini gör-

memiştir. Adıyaman'ı Gölbaşı ilçesine bağlıyan 70 kilometrelik yol gayet bozuktur. Yapılan çalışmalar, tahsis edilen makinaların azlığı ve sahanın dağlık olması dolayısiyle, çok ağır yürümektedir. Bu anayolun biran önce ikmali için gereken tedbirlerin alınması düşünülmekte midir?

2. Nevrut Dağı Adıyaman ilinin önemli turistik bir yerini teşkil etmektedir. Dağdaki eski eserler pekçok turistin ilgisini çekmektedir. Eski Kâhta'ya kadar yol tavsiye edilmiş durumda. Ancak 12 kilometrelik yolun yapılmaması dolayısiyle turistler eski eserleri görmek için yola at sırtında devam etmektedir. Atla yapılan bu seyahat, gidiş - geliş on saat tutmaktadır. Mezkûr yolun ikmali düşünülmekte midir? Ve ne zaman tamamlanacaktır?

3. Sümerbanka bağlı iplik fabrikası, modern tesisleri ihtiva etmesine rağmen gayt düşük bir kapasite ve iki vardiya ile çalışmaktadır. Daha fazla aileye iş sağlamak için fabrikanın tam kapasite ve üç vardiya ile çalışması gerekmektedir. Bu yolda gereken tedbirler ne zaman alınacaktır?

4. Adıyaman'da Devlet daireleri dağınıktır. Bu yolda yapılan inşaatlar yıllardan beri devam etmektedir. Vilâyet Konağı, adliye binası, Kâhta Köprüsü inşaatları bunun birer örneğidir. Bu inşaatların biran önce bitmesi için ne gibi tedbirler düşünülmektedir?

5. Adıyaman, sosyalizasyon bölgesine dâhil bir ildir. Fakat hastanesinde mütehassıs doktor yoktur. Operatör doktorun haftanın muayyen günlerinde Malatya'dan geldiği ve Devlet Hastanesinin fiilen hemşireler tarafından idare edildiği söylenmektedir. Halkın sağlığiyle ilgili bu hususun biran önce giderilmesi gerekmektedir. Bu yolda gereken tedbirler ne zaman alınacaktır?

T. C.
Başbakanlık 25.3.1969
Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi
Sayı : 77 - 123/1948

Konu: Hatay Milletvekili Yahya Kanbolat'ın önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: Kanunlar Müdürlüğü: 11 . 12 . 1968 tarih ve 7/963 - 8087/49276 sayılı yazınız.

Adıyaman'ın muhtelif ihtiyaçlarının karşılanmasına dair Hatay Milletvekili Yahya Kanbolat tarafından Başbakanlığa yöneltilen yazılı soru önergesinin cevabının ilgide olarak sunulduğunu arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

Hatay Milletvekili Yahya Kanbolat'ın «Adıyaman'ın çeşitli ihtiyaçlarının karşılanmasına» dair yazılı soru önergesinin cevabıdır.

1. Gölbaşı - Adıyaman yolunun onarılmasına Gölbaşı'ndan itibaren başlanmış ve 1963 yılında 12 Km. lik kısmı tamamlanmıştır.

Bütçe ve makina imkânları müsaidolduğu takdirde, programa göre bu yolun onarımı 1970 yılında bitirilecektir.

2. Turizm sektörü turistik yollar yapımı programına dâhil olan Kâhta - Eski Kâhta - Nemrut Dağı yolu 1970 yılı sonunda tamamlanmış olacaktır.

3. Yeni kurulmuş bir fabrikanın piyasanın istediği kalitede ipliği üç posta çalışarak imali mümkün görülmemektedir.

Bununla beraber, önümüzdeki yıllarda üç posta çalışma rejimine geçilmesi için çalışmalar yapılacaktır.

4. Adıyaman Vilâyet Konağı ve Adliye binası ikinci kısım inşaatı 4 893 671 lira keşif bedeli üzerinden 8 . 1 . 1969 tarihinde ihale edilmiştir.

Kâhta köprüsü 1967 yılında tamamlanarak geçite açılmıştır. Büyük sellerin etkisiyle tahkimat ve doldurma yapılan yerlerde sonradan meydana gelen hasarlar tamamen giderilmiş ve geçit sağlanmıştır.

5. Münhal mütehassıslıklar için ilân yapılmıştır. Şimdilik geçici olarak ve münavebe ile operatör gönderilmesi zorunlu bulunmaktadır. Bu kısa zamanda açık kadrolara tâyin yapılmasına çalışılmaktadır.

Halen Adıyaman Devlet Hastanesi Başhekimliğine İl Sağlık Müdürü vekâlet etmektedir. Daha önce de, geçici olarak göevlendirilmiş mütehassıs hekimler bu görevi ifa etmişlerdir. Hastanenin hemşireler tarafından yönetilmiş olması söz konusu değildir.

Süleyman Demirel
Başbakan

13. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Sakarya'nın Karasu ilçesine bağlı Kovukpelit köyünün su ve yol ihtiyacına dair sorusu ve Köy İşleri Bakanı Salâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/984)

12 . 12 . 1968

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sayın Köy İşleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasında aracılığınızı saygılarımla rica ederim.

Hayrettin Uysal
Sakarya Milletvekili

1. Sakarya ilinin Karasu ilçesinin Kovukpelit Köyü Muhtarı Dursun Alemdar, köyünün su ihtiyacı için 1963 yılında vilâyete bir dilekçe vermiştir. Köye mühendis gelmiş, suyun çıkış noktası tesbit edilmiş, ölçüm yapılmıştır.

Ancak o günden bu güne dek Kovukpelit köyünün Akçakol mahallesine su gelebilmiştir. Köyün merkezi susuz kalmıştır. Köyün merkez kısmının da büyük ölçüde suya ihtiyacı vardır.

Köy 12 . 6 . 1968 gününden itibaren kum, çakıl, taş çekmiş; kanalı açmış fakat boru yetmemiş, iş yarıda kalmıştır. Köy, su sıkıntısı içerisindedir. Bu işin biran önce tamamlanması lâzımdır.

Kavukpelit köyünün merkezine de su getirilmesi işinin biran önce tamamlanması gerekmez mi?

2. Kovukpelit köyü halkı 1963 - 1965 yıllarında 30 bin lira akaryakıt parası yatırmak suretiyle yolunu yaptırabilmişlerdir. O günden bu yana şiddetli yağmur ve seller yolu bozmuş; takviye edilmediği için de bugün köyün yolu bir çamur deryası halini almıştır.

Köprüler zarar görmüş, 1 tanesi yıkılmıştır. Kocaeli bucağı ile köyün merkezi arasındaki köprünün 3 temel: ayağı kırılmıştır. Traktörler boş geçebilmektedir. Ağır vasıta ve dolu araç geçememektedir.

Kovukpelit köyünün yolunun takviye edilmesi, çamurdan kurtarılması, yıkılan ve hasara uğrayan köprülerin süratle yapılması lâzımdır.

Bu iş ne zaman yapılıp, bitirilecektir?

T. C.
Köy İşleri Bakanlığı
Müsteşarlık
Sayı : 791

Konu : Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın önergesi

Ankara

11 . 3 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 16 . 12 . 1968 T. ve Gn. Ka. Md. 7/984/8157/49583 sayılı yazıları.

Sakarya'nın Karasu ilçesine bağlı Kovukpelit köyünün su ve yol ihtiyacına dair Sakarya Milletvekili Hayarettin Uysal tarafından verilen yazılı soru önergesi cevabı ilişik olarak gönderilmiştir. Arz ederim.

Salâhattin Kılıç
Köy İşleri Bakanı

Sakarya'nın Karasu ilçesine bağlı Kovukpelit köyünün su ve yol ihtiyacına dair Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından Köy İşleri Bakanlığına yöneltilen yazılı soru önergesi cevabıdır.

1. 1968 bütçe yılı inşaat programında bulunan Kovukpelit köyü içme suyu tesislerinin yapımına senesi içinde başlanmış ve 3 aded kaptaj, 1 aded toplama odası, 1 aded maslak, 6 aded tahliye, 5 aded vantuz, 2 aded deposuz ve 1 aded 5 m3 depolu çeşme yapılarak 19.9.1968 günü Kovukpelit köyüne bağlı bütün mahaller sıhhi ve yeterli içme suyuna kavuşturulmuştur.

Teknik gereklere uygun olarak ikmal edilmiş bulunan içme suyu tesisleri halen normal olarak çalışmakta olup, köy halkının içme suyu tesisleri ile ilgili bir şikâyet bulunmamaktadır.

2. Sakarya - Karasu - Kovukpelit köyü ve aynı köye bağlı Çukur mahalle yoluna 1965 bütçe yılı icraat programı meyanında stabilize kaplama yapılarak ulaşıma açılmış olup, mezkûr yollara 1968 senesi de dâhil olmak üzere her yıl malzemeli normal bakım yapılmaktadır.

Bahis konusu yolların güzergâhı heyelânlı olduğundan bâzı hallerde kaymalar olmakta ve muhtarlığın müracaatı üzerine gerekli tedbirler alınarak yolun daimî ulaşıma açık bulundurulması sağlanmaktadır.

Kovukpelit köy yolunda ve Kovukpelit deresi vâdisinde geçidi temin eden kenar ayakları, kârgir ahşap tabliyeli ve tek açıklıklı 10 mt. tulünde köprü mevcuttur.

Mezkûr köprünün ağır tonajlı fındık nakliyatı yapan vasıtaların geçişi sırasında ahşap kirişlerinden ikisi kırılmış olup Sakarya ili örgütümüz elemanlarınca durum zamanında görülerek gerekli tedbirler alınmış ve kırık kirişler ortalarından takviye edilerek köprüde emniyetli geçiş sağlanmıştır.

Mezkûr köprü 1969 bütçe yılı yapım programı teklifinde bulunmaktadır. Mevcut imkânlar nisbetinde ve program meyanında Kovukpelit köyü standartlarına uygun olarak köprünün yapılmasına çalışılmaktadır.

14. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeyinoğlu'nun, Trım Bakanlığınca hazırlanan tasarılara dair sorusu ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın yazılı cevab. (7/993)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki hususların lûtfen Sayın Tarım Bakanımız tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygı ile arz ve rica ederim.

Eskişehir Milletvekili
Aziz Zeytinoğlu

1. 1965 yılından bugüne kadar Bakanlıkça ne gibi kanun teklifleri yapılmıştır ve bunlardan hangileri kanunlaşmış ve hangileri Meclis komisyon veya gündemindedir?

T. C.
Özel Kalem Müdürlüğü
Şb. Md. Bakanlık Başmüşavirliği

Konu : Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun soru önergesi. 6

Ankara

17 . 3 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 3 . 1 . 1969 gün Kanunlar Müdürlüğü 7/993 - 8268/30054 sayılı yazı :

Tarım Bakanlığınca hazırlanan tasarılara dair Eskişehir Milletvekili Sayın Aziz Zeytinoğlu tarafından Bakanlığımıza yöneltilen yazılı soru önergesinde istenilen bilgi ilişik listede gösterilmiştir.

Bilgi edinilmesine emirlerinizi saygı ile arz ederim.

Bahri Dağdaş
Tarım Bakanı

1965 - 1969 yılları arasında, 10 . 1 . 1969 günü itibariyle Tarım Bakanlığınca hazırlanan kanun tasarılarından

A) Yürürlüğe girenler :	B) T. B. M. Meclisine sevk edilen, sevke hazır ve hazırlanmakta olan kanun tasarısı	C) Başbakanlığa sunulmuş olan kanun tasarıları	D) Başbakanlığa sevk edilmek üzere hazırlanmakta olan kanun tasarıları
1. Tarım Bakanlığı Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü ile Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Genel Müdürlüğüne bağlı kurum, okul ve kuruluşlara döner sermaye verilmesi hakkında kurum tasarısı,	T. B. M. M. ne sevk edilen kanun tasarıları : 1. Millî parklar kanun tasarısı, 2. Kara avcılığı kanun tasarısı, 3. Veteriner sağlık zabıtası kanun tasarısı,	1. Süt endüstrisi kanun tasarısı (Bakanlığımız portföyünde) 2. Devlet Üretme Çiftlikleri kuruluş kanunu tasarısı, (Bakanlığımız portföyünde) 3. Yem Sanayii Kurumu kuruluş kanun tasarısı, (Bakanlığımız portföyünde) 4. Zirai Donatım Kurumu tasarısı (Bakanlığımız portföyünde) 5. Yapağı ve Tiftik Kurumu kuruluş kanunu, (Bakanlığımız portföyünde) 6. 4081 sayılı çiftçi mallarının korunması Kanununun değiştirilmesine dair kanun tasarısı, (Bakanlığımız portföyünde) 7. 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Türkiye Zirai Odalar Birliği Kanununu değiştiren kanun tasarısı (Bakanlığımız portföyünde)	1. Tarım reformu kanun tasarısı, 2. İpek böcekçiliği kanun tasarısı, 3. Atatürk Orman Çiftliği kanun tasarısı, 4. Çay İşletmeleri Kurumu kanun tasarısı 5. Türkiye Millî Ağaçlandırma fonu kanun tasarısı, 6. Ankara Ormancılık Araştırma Enstitüsü kuruluş ve görevleri hakkında kanun tasarısı, 7. Pamukların çırçırlanması çiftlenmesi ve linterlenmesi ve balyalanması hakkında kanun tasarısı, 8. Arıcılık kanun tasarısı, 9. 308 sayılı Sertifikasyon Kanununun 12 nci maddesinin değiştirilmesine dair ek kanun tasarısı, 10. Ziraat Meslek okulları ile Ev Ekonomisi okulları hakkında kanun tasarısı,

A) Yürürlüğe girenler :	B) T. B. M. Meclisine sevk edilen, sevke hazır ve hazırlanmakta olan kanun tasarısı	C) Başbakanlığa sunulmuş olan kanun tasarıları	D) Başbakanlığa sevk edilmek üzere hazırlanmakta olan kanun tasarıları
		8. 6831 sayılı Orman Kanununda yapılacak değişikliklerle ilgili kanun tasarısı,	11. Yem kanunu tasarısı, 12. Kavakçılık Araştırma Enstitüsü kuruluş ve görevleri hakkında kanun tasarısı, 13. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü kuruluş kanun tasarısı,

15. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, Aydın'ın Söke - Sarıkemer kasabasındaki Çiftçi Mallarını Koruma Teşkilâtına dair sorusu ve İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın yazılı cevabı (7/1009)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın İçişleri Bakanı Tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi rica ederim. Saygılarımla.

3 . 1 . 1969

M. Şükrü Koç
Aydın Milletvekili

1. — Aydın iline bağlı Söke - Sarıkemer kasabasında, Çiftçi Malları Koruma Teşkilâtının süresi dolan üyeleri yerine, bu defa kanunlara göre ve zamanında yapılan seçimleri kazanan yeni heyete devredilip edilmediği hakkında Söke Kaymakamlığına ve Aydın Valiliğine her hangi bir müracaatta bulunulmuş mudur? Bulunulmuşsa, adı geçen idari merciler, koruma teşkilâtını gayrimeşru şekilde elinde tutan ve hesapları devretmiyen eski yöneticiler hakkında hangi işlemi yapmışlardır?

T. C. 21 . 3 . 1969
İçişleri Bakanlığı
İller İd. Gn. Md.
Şb. Md. 3. 23454/2455

Konu : Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un yazılı soru önergesi Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 11 . 1 . 1969 tarih ve Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 8379/50622 - 7/1009 sayılı yazınız.

Aydın İli Söke İlçesine bağlı Sarıkemer Kasabasındaki Çiftçi Mallarını Koruma Teşkilâtiyle ilgili olarak Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç tarafından verilip ilgi emirlerinizle Bakanlığıma intikal ettirilen 3 . 1 . 1969 tarihli soru önergesi üzerine yaptırılan incelemede :

4081 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine göre yapılan Çiftçi Mallarını Koruma Meclisi seçimine itiraz edilmesi üzerine Aydın İl İdare Kurulunun 5 . 12 . 1968 gün ve 1953 sayılı kararıyle bozulmuş olduğundan 2 . 1 . 1969 tarihinde yeniden seçim yapıldığı,

Kaymakamlığa seçim sonucunun intikali üzerine 6 . 1 . 1969 gün ve 13 - 13/d sayılı yazı ile ilgililerden devir ve teslim yapılmasının istendiği halde devir ve teslimin yapılmadığının Belediye Başkanlığınca kaymakamlığa bildirildiği, kaymakamlığın 10 . 1 . 1969 tarih ve aynı sayılı yazısı ile 15 . 1 . 1969 tarihine kadar devir ve teslim yapılması hususunun tekrar tebliği üzerine 16 . 1 . 1969 tarihinde devir ve teslimin yapılmış olduğu,

Devir ve teslimin gecikmesinin ilk seçime itiraz edilmesinden ileri geldiği, yeni seçimden sonra ise devir ve teslim cetvellerinin hazırlanarak zamanında devir ve teslimin yapıldığı,

Anlaşılmıştır.

Arz ederim.

Dr. Faruk Sükan
İçişleri Bakanı

16. — Çorum, Milletvekili Nejdet Yücer'in, Çorum'a bağlı Mecitözü ilçesine, kalkınmasında faydalı olacak, bir askerî birliğin yerleştirilmesine dair sorusu ve Millî Savunma Bakanı Ahmet Topaloğlu'nun yazılı cevabı (7/1019)

16 . 1 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

Seçim bölgem Çorum'un Mecitözü ilçesi yurdumuzun en geri kalmış ve halkı sefalet içinde kıvranan ilçelerinden biridir. Biran önce kalkındırılması imkânının sağlanmasını bir zaruret olarak mütalâa etmekteyim.

Mâruz ilçenin kalkındırabilmesi bâzı dileklerinin Sayın Hükümetimizce is'af olunmasına mütevekkif bulunmaktadır ki, bu dileklerinin en önemlisi Mecitözü'ne bir askerî birliğin getirilmesidir.

Mecidözüne bir askerî birliğin getirilmesi, bu ilçenin süratle ve büyük ölçüde kalkınmasını sağlıyacaktır. Kasaba halkı tarafından bu şiddetle arzu edilmekte ve gerektiği takdirde birlik için her türlü fedakârlığı seve seve iktihama hazır oldukları ısrarla belirtilmektedir. Bu talebin is'afı halinde kasabaya mücavir, (Hoca Bağı) adiyle mâruf, içilmeye salih bol suyu ve kesif ağaçlığı olan binlerce arazi ordu emrine verilecektir. Bu arazi Mecidözü - Merzifon yolu üzerinde Mecidözü kasabasına bir kilometre mesafededir. Askerî birliğin aradığı bütün şartları haiz havadar, mürtefi, güzel bir

mevkidedir. İfade edildiğine göre, Kâzım Orbay da bu araziyi görmüş ve çok beğenmiş.

Bu sebeple Mecidözü'ne bir askerî birliğin getirilmesinin mümkün olup olmıyacağını ve mümkün olacaksa bu imkânın ne zaman sağlanabileceğini Sayın Millî Savunma Bakanımızdan yazılı olarak öğrenmek istiyorum.

Bu hususta beni aydınlatmalarına delâlet buyurmanızı saygı ile tensibinize arz ve rica ederim.

Çorum Milletvekili
Nejdet Yücer

T. C.
Millî Savunma Bakanlığı
Ankara 11 . 3 . 1969
Kanun : 164/1 - 69

Konu : Yazılı soru cevabı

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Millet Meclisi Başkanlığının 17.1.1969 gün ve Kanunlar Md. 8484/51011 (7/1019) sayılı yazısı.

Çorum Milletvekili Nejdet Yücer tarafından verilmiş ve Mecitözü ilçesine bir askerî birliğin getirilmesinin mümkün olup olmadığının bildirilmesi isteğini kapsıyan yazılı soru önergesi ile ilgili hususlar incelenmiştir.

Askerî birliklerin yurt içindeki konuşları, yurt savunması ile ilgili olarak ve taktik, lojistik ve idari görüşlerle tesbit edilmektedir. Bu ışık altında Mecitözü ilçesinde her hangi bir askerî ünitenin bulundurulması şimdilik mümkün görülememektedir.

Bilgilerini ve durumun ilgiliye duyurulmasını arz ederim.

Ahmet Topaloğlu
Millî Savunma Bakanı

17. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi binasına gelecek misafir ve vazifelilerin hareket tarzlarına ilişkin Talimatnamenin uygulanmasına dair sorusu ve Millet Meclisi Başkanı Ferruh Bozbeyli'nin, yazılı cevabı (7/1021)

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Başkanlığınızca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve rica ederim.

17 . 1 . 1969 Aydın Milletvekili
Reşat Özarda

Soru :

Meclise ziyaretçi kabulünü düzenliyen bir yönetmelik mevcuttur. Ancak bu yönetmelik uygulanmamaktadır. Bu yönetmeliğin uygulanmasını engelliyen veya zorluk çıkaran milletvekilleri kimlerdir?

Sayın Reşat Özarda
Aydın Milletvekili

İlgi : 17 . 1 . 1969 tarihli yazılı sorunuz.

T. B. M. M. binasına gelecek misafir ve vazifelilerin hareket tarzına ilişkin talimatnamenin tatbiki için gerekli bütün tedbirler alınmış, ayrıca konu Genel Kurula getirilerek 13.2.1969 tarihli 50 nci Birleşimde, talimatnamenin behemahal tatbiki için, Yüce Heyetin, grup idarecilerinin ve Bakanların yardımcı olmaları rica olunmuştur.

Talimatnamenin tatbikında güçlük çıkaran Sayın T. B. M. M. üyelerinin ismen tesbitine imkân bulunamamıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Ferruh Bozbeyli
Millet Meclisi Başkanı

18. — Amasya Milletvekili Kâzım Ulusoy'un, Amasyanın' merkez ve Merzifon ilçelerine bağlı bâzı köylerin, yol inşaatlarının bitirilmeme sebebined air sorusu ve Köy İşleri Bakanı Salâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/1025)

Millet Meclisi Başkanlığına

İlişik listedeki, sorumun Sayın Köy İşleri Bakanı tarafrından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi arz ve rica ederim.

Saygılarımla.

20 . 1 . 1969

Amasya Milletvekili
Kâzım Ulusoy

1. Amasya merkeze bağlı, İlgazi, Köyceğiz, Kayacık grup köy yolları 1966 senesi içerisinde yol yapımına başlanmış ve İlgazi köyünde yol faaliyeti Köyceğiz - Kayacık'a varmadan yol yapım işine son verilmesi, üç senedir de Amasya YSE Müdürlüğünce ele alınmadığının nedenleri?

2. Adı geçen köylerin akaryakıt paralarının birkaç seneden beri hazır olduğu, bilinmiyen sebeplerle yarım kalan yola neden başlanmadığı?

3. 1968 senesi içerisinde bu yolun tamamlanması hususunda Bakanlığınızın 15.5.1968 gün ve 3530 sayılı yazı ile Amasya Valiliğine yazı yazıldığı halde 1968 senesi içerisinde yine bu yola başlanmadığının sebebi?

4. İlgazi, Köyceğiz, Kayacık, yolunun 1969 senesi programına alınması hususunda Bakanlığınız ne düşünmektedir?

5. Amasya ili, Merzifon ilçesine bağlı Türnük, Gelgiras, Gümüştepe 1965 senesi içerisinde program harici yola başlamış olup, yol Gelgiras köyüne kadar gelip Gümüştepe köyüne bağlanmamıştır.

6. Gümüştepe köylüleri her sene yollarının tamamlanması için Amasya YSE Müdürlüğüne müracaatta bulunmakta, her nedense yarım kalan yolun programa alınmadığının sebebi?

7. Grup köy yollarına giren Türnük, Gelgiras, Gümüştepe köylerinin yollarının tamamlanması hususunda Bakanlıkça bir Etüt yapılmışmıdır. 1969 senesi için ne düşünülmektedir?

8. 1967 senesinde yolu tamamlamak üzere Amasya YSE makineleri Gümüştepe köyüne kadar gelmiş bir iki gün kaldıktan sonra yine yolu tamamlamadan başka bir yere gitmiştir, haklı olarak vatandaşlar sızlanıp bu yolumuz neden üç senedir yapılmıyor diye sormaktadırlar.

9. Amasya ili, Merzifon ilçesi, Hayrettin Köprüsü 1968 programında olmasına rağmen inşaata başlanmadığı on köyün Merzifon'a geçmesini sağlıyan bu köprünün 1968 senesi içerisinde tamamlanmadığının sebebi?

10. Adı geçen köprünün yapılması hususunda Bakanlığınızca 1969 senesi programına teklifi düşünülmektemidir?

T. C.
Köy İşleri Bakanlığı 18 . 3 . 1969
Müsteşarlık
Sayı : 856-3057

Konu : Amasya Milletvekili Kâzım Ulusoy'un önergesi

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 21 . 1 . 1969 tarih ve Gn. S. Ka. Md. 7/1025 - 8515/51138 sayılı yazıya.

Amasya'nın Merkez ve Merzifon ilçelerine bağlı bâzı köylerin, yol inşaatlarının bitirilmeme sebebine dair Amasya Milletvekili Kâzım Ulusoy tarafından verilen yazılı soru önergesi cevabı ilişik olarak gönderilmiştir. Arz ederim.

Salâhattin Kılıç
Köy İşleri Bakanı

Amasya'nın Merkez ve Merzifon ilçelerine bağlı bâzı köylerin, yol inşaatlarının bitirilmeme sebebine dair Amasya Milletvekili Kâzım Ulusoy tarafından Köy İşleri Bakanlığına yöneltilen yazılı soru önergesinin cevabıdır.

1. — Amasya - Merkez - Doğantepe - İlgazi - Köyceğiz - Kayacık grup köy yolu 1966 yılında ele alınarak İlgaziye kadar yapılmış ve geri kalan kısmının, arazi ihtilâfı dolayısiyle bugüne kadar ele alınması mümkün olamamıştır.

Son günlerde ihtilâf hallolunduğundan Köyceğiz - Selimiye grupu adı ile bakıyesi 1969 grup köy yolları program tasarısında yer almış bulunmaktadır.

2. Merzifon - Türnük - Çatalkaya (Gelingiraz) - Gümüştepe yollarından;

a) Yalnız - Çatalkaya (Gelingiraz) yolu ile,

b) Türnük - Çatalkaya köy y. ilt - Gümüştepe yolu, ayrı ayrı köy yollarıdır.

Bunlardan Yalnız - Çatalkaya stablizeli köy yolu olup, 1968 yılı bakım programındadır. Bakımı Ağustos ayında yapılmıştır.

Yukarıda da işaret olunduğu üzere; köy y. ilt - Gümüştepe yolu münferit bir köy yolu olması hasebiyle il kontenjanı dâhilinde mütalâa edilmesi Amasya Valiliğinden istenmiş ve Valilikçe 1969 yılı il kontenjanına ithal edildiği öğrenilmiştir.

3. Merzifon ilçesi dâhilinde bulunan Hayrettin Köprüsünün durumu, mahallen tetkik ettirilmiş ve köprünün yapılacağı yerde sular kabardığı zaman su bütün araziye yayılmaktadır. Bu bakımdan DSİ ce dere ıslahı yapılmadıkça köprü inşası imkânsızdır.

Köprü yerinin köyün üstüne veya altına kaydırmak da mümkün değildir. Zira buradaki köyler çok mümbit olan arazilerini veremiyeceklerini bildirmektedirler.

Bu vaziyet karşısında köprü; 1968 yılı köprü yapım programından çıkarılmış ve dere kanal içine alınıncaya kadar, geçidi sağlamak üzere şimdilik köprü yerine kasis yapılması uygun görülmüştür.

19. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Söğüt karayolundaki viraj ve meyillerin ıslahına dair sorusu ve Bayındırlık Bakanı Orhan Alp'in yazılı cevabı (7/1027)

21 . 1 . 1969

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Bayındırlık Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygılarımla arz ve rica ederim.

Bilecik Milletvekili
Şadi Binay

Eskişehir - Bursa - İstanbul yoluna iltisak eden Söğüt Karayolunun standardı düştüğü gibi fazla viraj ve ters meyiller sebebiyle çok sayıda trafik kazasına sebebiyet vermektedir.

Bu yolun standardını yükseltmeyi, viraj ve meyillerinin ıslahını düşünüp düşünmediğinizin yazılı olarak bildirilmesini. (Yapılmakta olan tamirler çok kifayetsizdir ve bu mesele ufak onarımlarla halledilmek durumundan çıkmıştır. Söğüt ilçesinin bütün iktisiyadı bu yola bağlı olduğu gibi bu Söğüt'ü Bileciğe bağlıyan bir yoldur. Söğüt'e gelen jandarma taburu da bu yoldan faydalanmaktadır.)

T. C.
Bayındırlık Bakanlığı 5 . 3 . 1969
Hususi Kalem
Sayı : 110

Konu : Bilecik Milletvekili Sayın Şadi Binay'ın yazılı sorusu Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 25 . 1 . 1969 gün ve 7-1027/8604-51421 sayılı yazınız.

Söğüt ilçesindeki karayolu viraj ve meyillerinin ıslahına dair Bilecik Milletvekili Sayın Şadi Binay'ın yazılı sorusu aşağıda cevaplandırılmıştır.

(Eskişehir - Bursa) ayrımı Söğüt - Bilecik ayrımı Devlet yolu bakımı altında bulundurulmaktadır.

Söz konusu yolun standardını yükseltecek onarım çalışması, bütçe imkânlarımıza göre ilerdeki yıllarda ele alınabilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Orhan Alp
Bayındırlık Bakanı

20. — Bursa Milletvekili Nilüfer Gürsoy'un, okul kitaplarındaki 27 Mayıs konularına dair sorusus ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/1029)

28 . 1 . 1969

T. B. M. M. Sayın Başkanlığına

İlişik yazımdaki hususların Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereken muamelenin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Nilüfer Gürsoy
Bursa Milletvekili

Okul kitaplarındaki 27 Mayıs konularına dair 10 . 4 . 1968 ve 20 . 6 . 1968 gün ve 6336/42352 - 7/714 sayılı soruma Millî Eğitim Bakanlığının yazısı üzerine.

Yuvarlak cümlelerle geçiştirilmek istenilen sualime müspet bir cevap alamadığımdan aynı konu etrafında, yazınızdaki ifadelere değinmek ve kendi görüşlerimi açıklamak suretiyle, size yeniden sual açmak zorundayım.

Demokrasi esaslarını benimseme yolunda büyük çabalar harcamış olduğunu söylediğiniz Türkiye'miz, tarih namı altında okutulmakta olan 27 Mayıs bahsinin ders kitaplarından kaldırılmayışı ile bu gayesine ulaşmaktan alıkonulmaktadır.

Atatürk zamanında okullara konmuş olan inkılâp dersleri ile bugün daha ilkokuldan itibaren okutulan 27 Mayıs bahsi arasında bir mukayese yapmak ve benzerlik bulmak mümkün değildir. Biri tarihe mal olmuşken, diğeri âmme efkârında münakaşası devam eden günlük olaylardır. Ancak tek taraflı görüşlere yer verilen ve aksinin ifade edilmesi bile yasak edilen bu konulara tarih denirse, tarih ile günlük olayların, propaganda mahiyetindeki siyasi ve kasıtlı görüşlerin hududunu karıştırmak gibi indî ve gayriciddî bir neticeye varılmış olur. Bunu da bir Eğitim Bakanlığının resmî bir yazısında görmek cidden hazindir.

«Birçok demokratik ülkelerde; tarih öğretiminde öğrencilere; içinde yaşadıkları zamanın olayları da propaganda mahiyeti verilmeksizin objektif tarzda nakledilmektedir» demektesiniz. Demokratik memleketlerde olaylar objektif bir şekilde nasıl incelenir, nasıl kitapla-

ra aktarılır ve olaylar arasında hangileri ders kitaplarına girmeye hak kazanır bu da bir tetkik mevzuu olabilir. Ancak, bizim ders kitaplarımızdaki 27 Mayıs bahsi gibi tek taraflı işlenmiş bir konu bu şekliyle ders kitaplarına giremez. Subjektif bir tefsirden ibaret olan bu konuya değil tarih, objektif bir olaydır dahi denemez. Aksi söylenirse tâbirleri yerinde kullanmamak gibi bir hafiflik olur.

Yazınıza ekli genelgede «Millî bütünlüğümüzü zedeleyici» unsurlardan bahsetmektesiniz. Ders kitaplarındaki 27 Mayıs konusu işte bunun ta kendisidir.

Demokrasi esaslarını benimsetme bakımından hiçbir fonksiyonu olmıyan ters bir örnektir. Oysa eğitimin bellibaşlı bir kaidesi daima iyi, güzel ve doğruyu aşılamaktır.

İçinde hakikate uymıyan ve ergeç, antidemokratik bir kanuna rağmen aksinin de iddia edileceği ve ispat edileceği hususlar bulunan bu bahis :

1. Ne tarihle - çünkü tarih objektif olaylara dayanır.

2. Ne demokrasi ile - demokrasilerde eğitimle siyasetin ve propagandanın sınırları kesin olarak ayrılmıştır.

3. Nihayet ne de ahlâk kaideleri ile kabili teliftir, çünkü eğitimin gayesi bölücülük değil, birleştirici olmaktır.

Yazınızda :

«Tarih ve Yurttaşlık kitaplarında 27 Mayıs olayları tarafsız şekilde işlenmemiş olduklarından bu bahislere ekli genelge ruhu içinde 1961 Anayasasına uygun olarak yeniden yazılmışlardır» denilmektedir. Buradaki tezada işaret etmek yerinde olur. Taraf tutularak yazıldığı kabul edildiği halde, aynı tutum yeni basılmış ders kitaplarında devam ettirilmiştir Hattâ daha da artırılmış denilebilir. Meselâ yeni baskılara Anayasanın dibaçe kısmı ilâve edilmiştir ki, bu tamamiyle politik bir belgedir ve hukukî değeri âmme efkârı ve hukukçular arasında tartışma konusudur. Bu halde de : «1961 Anayasasına uygun olarak yeniden yazılmışlardır» sözü eğitim açısından hiçbir kuralına dayanmıyan, gayesinin dışında kalmış mesnetsiz bir sözdür.

Nihayet «1969 - 1970 ders yılından itibaren bütün tarih ve yurttaşlık kitaplarında objektiflik sağlanacak millî birliği bozacak ifadeler kitaplardan çıkarılmış olacaktır» demektesiniz ki;

Bu da bir evvelki cümle ile tezat teşkil etmektedir ve kendi mantık silsilesi içinde bile izahı güçtür. Objektifliğin sağlanamadığı ve millî birliği bozacak hususların bulunduğu açıkça itiraf ediliyor. Şu halde sormakta hakkıyız :

1. Bunların telâfisi için niçin gecikilmektedir?

2. Objektiflik ne şekilde sağlanacaktır?

Biz Tedbirler Kanunu kalkmadıkça ve 27 Mayıs olayları objektif ölçüler içinde ele alınmadıkça bu bahsin ders kitaplarına tarih namı altında veya başka bir nam altında giremiyeceğini, bunun demokrasi ve eğitim kurallarına uymadığını iddia ediyoruz.

Millî Eğitim Bakanından da görüşünü kesin olarak ve bu sefer - dokuz ayda değil - İçtüzüğün 152 nci maddesine uygun olarak açıklamasını bekliyoruz.

Nilüfer Gürsoy
Bursa Milletvekili

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı 24 3 . 1969
Özel
138

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 31 . 1 . 1969 tarih ve 7/1029-8645/51621 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Nilüfer Gürsoy'un, okul kitaplarındaki 27 Mayıs konularına dair 28 . 1 . 1969 tarihli yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Bursa Milletvekili Sayın Nilüfer Gürsoy'un, okul kitaplarındaki 27 Mayıs konularına dair 28 . 1 . 1969 tarihli yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız.

Demokrasi esaslarını benimseme yolunda büyük çabalar harcamış ve demokratik devletler safında yer almış olan Türkiye'mizde, bu hareketlerin ne yolda geliştiğini ve milletimizin bugünkü merhaleye nasıl eriştiğini kavrıyabilmek için yakın tarihimizin zamanımıza kadar olan

safhalarının ayrı ayrı müfredat programlarında yer alması Atatürk zamanındanberi takibedilen bir usul olmuş, bu sebeple okullarımıza İnkilâp Tarihi dersleri konmuştur. 27 Mayıs olayı da tarihî akışın bir devamı olarak bu konuya eklenmiştir. Birçok demokratik ülkelerde, tarih öğretiminde öğrencilere, içinde yaşadıkları zamanın olayları da propaganda mahiyeti verilmeksizin objektif tarzda nakledilmektedir.

Tarih ve Yurttaşlık kitaplarında, 27 Mayıs olayları tarafsız şekilde işlenmemiş oldukların-dan, bu bahisler ekli genelge ruhu içinde 1961 Anayasasına uygun olarak yeniden yazılmışlardır.

1969 - 1970 ders yılından itibaren bütün Tarih ve Yurttaşlık kitaplarında objektiflik sağlanacak, millî birliği bozacak ifadeler kitaplardan çıkarılmış olacaktır.

Ankara-
19 , 10 . 1968

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Talim ve Terbiye
Dairesi Başkanlığı
Sayı : 5514 - 15

Konu : Derslerin millî birlik ve beraberlik amaçlarına daha iyi hizmet edecek şekilde işlenmesi.

..... Valiliğine

Anayasamızın başlangıç kısmında, demokratik hukuk devleti, «İnsan hak ve hürriyetlerini, millî dayanışmayı, sosyal adaleti, ferdin ve toplumun huzur ve refahını gerçekleştirmeyi ve teminat altına almayı mümkün kılacak» bir kuruluş olarak ifade edilmekte; 10 ncu maddesinde de «Devlet, kişinin hak ve hürriyetlerini, fert huzurunu, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşamıyacak suretle sınırlayan siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldırır; insanın maddi ve mânevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar» denilmektedir.

Millî eğitim ülkümüz ise, yine Anayasamızın «Türk Milletinin bütün fertlerini kaderde, kıvançta ve tasada ortak bölünmez bir bütün halinde millî şuur ve ülkeler etrafında toplamak» tarzındaki emirlerine uyularak, toplumumuzun «Millî ahlâkı, insani üstün değerlerini geliştirmek; milletimizi hür düşüncenin ve demokratik düzenin hâkim olduğu; kişisel teşebbüse ve toplum sorumluluğuna değer veren bir anlayış içinde bilgi, teknik, güzel sanatlar ve ekonomi bakımından çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı haline getirmektir» şeklinde tesbit edilmiş bulunmaktadır. Buna göre, öğrencilerimizin ailelerine, milletine ve yurduna, Türk devrimlerine ve ülkülerine bağlı, çalışkan, araştırıcı, inceleyici, fedakâr ve fazilet sahibi insanlar olarak yetişmelerini sağlamak; büyük ve köklü bir milletin çocukları olarak milletimizin geleceğine olan güvenlerini artırmak ve onlara millî ülküleri gerçekleştirecek ve bu uğurda her fedakârlığı göze alabilecek bir karakter kazandırmak eğitim ve öğretimimizin anahedefidir.

İşte, milletçe hep birlikte bütün bu amaçlara ulaşılabilmesi ve fertler arasındaki kardeslik bağlarının kuvvetlenebilmesi için, karşılıklı olarak kanaatlere saygı gösterilmesi, fikir ayrılıklarının hoş görürlükle karşılanması, geçmisteki anlaşmazlıkların unutularak millet bütünlüğü içinde kaynaşıp yaşamanın bir fazilet olduğunun kabul edilmesi gerekir. Dünya şartları ve yurdumuzun jeopolitik durumu göz önüne getirildiği takdirde, bütün bunları gerçekleştirmenin, bugün için her zamandan daha çok muhtacolduğumuz bir zaruret halini aldığı da aşikârdır. Çünkü, bilindiği gibi, hür ve müstakil yaşamanın en başta gelen şartı, millî birlik ve dayanışmayı pekiştirmek, beslemek ve devamlı kılmaktır.

Türkiye Cumhuriyetinin insan haklarına dayanan, millî demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu, Cumhuriyet rejiminin özelliği ve önemi, Türk vatandaşlarının demokratik düzen içindeki sorumlulukları, devrimlerimiz ve yakın tarihimize aidolan olaylar incelenirken ve kavratılırken, öğretmenlerimizin genç kuşaklara, her konuda olduğu gibi, millî eğitim ülkümüzü gerçekleştirecek şekilde bilgi vermeleri, aşırı telkinlerden ve yanlış yorumlara sebebolabilecek şahsi kanaatlerden tamamiyle uzak kalmaları bir vatan borcu ve kutsal görevlerinin kaçınılmaz icabıdır. Bu bakımdan, ders içi ve ders dışı bütün eğitim ve öğ-

retim çalışmalarında yukardaki esasların göz önünde tutulmasının; bu arada eski günlerin atmosferi içinde yazılan ve okutulma süreleri bitmemiş olan okul kitaplarındaki bâzı konuların millî birlik ve beraberlik amaçlarına daha iyi hizmet edecek şekilde işlenmesine önem verilmesinin ilgililere duyurulmasını rica ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

21. — Adana Milletvekili Mahmut Bozdoğan'ın, Adana'nın Pozantı ilçesinde hastane veya bir sağlık merkezi açılmasına dair sorusu ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Vedat Âli Özkan'ın yazılı cevabı (7/1030)

28 . 1 . 1969

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygı ile arz ederim.

Adana Milletvekili
Mahmut Bozdoğan

Adana iline bağlı bulunan Pozantı ilçesi, bir dağ kasabası niteliğindedir. Büyük şehir merkezlerine oldukça uzaktır. Halkı, çalışkan olmasına rağmen, tabiat şartları yüzünden yoksulluk içerisinde yaşamaktadır. Üstelik, Devletin sosyal yönlü önemli yardımlarından da yoksundur. Doğum gibi, hastalık gibi önemli hallerde ilçe halkı maddi sıkıntılar içerisinde, büyük zahmetlere katlanarak, derdine deva bulmak için yüzlerce kilometre yol katetmek mecburiyetinde kalır. Bu vaziyet halkı borçlandırır, perişan ve tedirgin eder.

Deniz seviyesinden oldukça yüksek ve tabiatın bütün güzelliklerine sahip bulunan bu ilçeye, şimdiye kadar bir hastane yapılmaması, bura halkı için büyük bir talihsizliktir.

Binlerce lira sarfiyle turistik otel diye yapılan bir bina bomboş durmakta ve milletin parası böylece mevkii itibariyle kısır bir yerde dondurulmuş bulunmaktadır.

Şimdi Sayın Bakanımızdan soruyorum:

Özel sektöre aidolan ve içinde orman işçileri yatıp - kalkan bu turistik otel, istimlâk edilmek suretiyle sağlık hizmetine tahsis edilemez mi?

Bu işlem mümkün olmazsa, Pozantı ilçesini bir hastaneye veya bir sağlık merkezine kavuşturmak için Hükümetin bir plânı var mıdır?

T. C.
Sağlık ve Sosyal Yardım
Bakanlığı
Bakan
1157

Konu : Adana Milletvekili Mahmut Bozdoğan'ın yazılı soru önergesi Hk.

17 . 2 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

Adana Milletvekili Sayın Mahmut Bozdoğan'ın yazılı soru önergesine cevabım ilişiktedir.

Arz ederim.

Saygılarımla.

Dr. Vedat Âli Özkan
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

Adana Milletvekili Sayın Mahmut Bozdoğan'ın yazılı soru önergesine cevabım

Adana'nın Pozantı ilçesine her hangi bir yataklı tedavi tesisinin açılması Bakanlığın 15 yıllık yatırım programına girmemiştir.

Bu sebeple mevcut otel binasının satın alınarak hastane haline getirilmesi mümkün görülmemektedir.

Pozantı halkı halen Karaisalı'daki sağlık merkezinden istifade etmektedir. Bununla beraber sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi tatbikatı Adana ilinde başladığı zaman Pozantı ilçesine bir sağlık ocağı yapılacağından Pozantı halkı bir dernek kurmak suretiyle bu tesisi şimdiden yaptırma arzusundadır ve bu teşebbüs Bakanlığımızca da desteklenecektir. Mezkûr ocağın inşaatı bittiğinde bölgenin hususiyetine uyularak bu tesise birkaç yatak da koymak mümkün olabilecektir.

Dr. Vedat Âli Özkan
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

22. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun, Eskişehir'in Ayvalı köyüne içme suyu teminine ve Hazineye ait toprakların tevzi edilmesine dair sorusu ve Köy İşleri Bakanı Salâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/1036)

25 . 1 . 1969

Sayın Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki hususların Sayın Köy İşleri Bakanımız tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve rica ederim.

Eskişehir Milletvekili
Aziz Zeytinoğlu

1. — Eskişehir Sivrihisar Ayvalı köyü fakir bir köy olduğundan içme suları için para veremiyorlar. Yalnız yolunun kazılmasını, kum taşınmasını yapacaklardır. Bu köyün içme suyunun ne zaman getirileceği,

2. — Bu köydeki fazla (Hazineye ait) toprakların ne zaman tevzi olunacağının.

T. C.
Köy İşleri Bakanlığı
Müsteşarlık
Sayı : 860/03061

18 . 3 . 1969

Konu : Eskişehir Miletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun önergesi

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 3 . 2 . 1969 T. ve Gn. S. Kanunlar Md. 7/1036 - 8669/51732 sayılı yazı.

Eskşehir'in Ayvalı köyüne içmesuyu teminine ve Hazineye ait toprakların tevzi edilmesine dair Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu tarafından verilen yazılı soru önergesi cevabı ilişik olarak gönderilmiştir. Arz ederim.

Salâhattin Kılıç
Köy İşleri Bakanı

Eskişehir'in Ayvalı köyüne içme suyu teminine ve Hazineye ait toprakların tevzi edilmesine dair Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu tarafından Köy İşleri Bakanlığına yöneltilen yazılı soru önergesi cevabıdır.

1. — Eskişehir - Sivrihisar - Ayvalı köyü içme suyu işine ait tanzim edilen istiksâfi etüt raporuna göre işin keşif bedeli 156 604 lira, halk yardımı nakit 8 000 lira, işçilik 47 000 lira olup işin öncelik puvanı 69 dur.

Adı geçen köyün işme suyu işi 1969 Bütçe yılı program tekliflerinde bulunmamaktadır.

malûmları olduğu üzere, illerin tatbikat programları mevcut kanuna göre, İl Genel Meclisi ve İl Daimî Encümeninden geçirilerek öncelik derecesi de belirtilmek suretiyle vilâyetçe tanzim ve teklif edilmektedir.

Bu itibarla, mezkûr köyün içme suyu talebinin 1970 yılı programlarının tanzimi sırasında nazarı itibara alınarak öncelik sırasına göre ve valilikçe uygun görüldüğü takdirde Bakanlığımıza teklifte bulunulması hususu Eskişehir Valiliğine 21 . 2 . 1969 gün ve 2846 sayı ile yazılmıştır.

2. — 1952 yılında 32 No. lu Toprak Komisyonunca Ayvalı köyünde 67 çiftçi ailesine (2 955) dönüm, üç göçmen ailesine (241 500) dönüm arazinin dağıtıldığı (5 000) dönümün de Köy Tüzel Kişiliği adına mera olarak tahsis olunduğu, anlaşılmış bulunmaktadır.

Ayvalı köyü muhtarının; köylerindeki Hazine yerlerinin tesbit edilerek dağıtılması talebini kapsıyan 8, 9 . 1 . 1969 tarihli dilekçesi üzerine;

Dilek konusunun incelettirilerek mevzuat hükümleri dairesinde işleme tâbi tutulması ve sonucunun adı geçen köy muhtarına tebliğ olunması hususunda 21 . 1 . 1969 tarih ve 670 sayılı yazımızla Eskişehir Valiliğen talimat verilmiştir.

Ayrıca, adı geçen köyün, mahallen tetkik ettirilerek, dağıtıma müsait Hazine ve mera ihtiyaç fazlası arazi bulunduğu anlaşıldığı takdirde, yıllık programa dâhil edilmesi hususunda Valiliğe bir talimat daha gönderilmiştir.

23. — İstanbul Milletvekili Nurettin Bulak'ın, 488 ve 1331 sayılı kanunların tatbikatına dair sorusu ve İmar ve İskân Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı. (7/1040)

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

4796 sayılı Kanunla ilga edilmiş olan 488 ve 1331 sayılı Kanunların yürürlük zamanlarındaki tatbikatı ilgili bulunan aşağıda tâyin ve tasrih eylediğim maddeler hakkında İmar ve İskân Bakanı tarafından yazılı bilgi verilmek üzere gereğinin ifasını rica ederim.

Saygılarımla.

İstanbul Milletvekili
Nurettin Bulak

Yazılı bilgi istenen maddeler :

1. 1771 sayılı Kanunun 8 nci maddesine göre teşkil edilip kendisine istihkakları derecesinde mal alamıyan mübadillerin bakıye ala-

caklarını 3 ve 11 nci maddelerinde yazılı tasfiye vesikalarına bağlamak üzere 9 ve 10 ncu maddelerdeki muameleleri ifa yetkisi de verilmiş olan tasfiye heyeti, 488 ve 1331 sayılı Kanunlar şümulünde cereyan eden kesin tefviz ve tescil işlemleri hakkında yargı mercilerinin vazifesi sahasındaki tasarruflara salâhiyetlimi idi?

2. Bu heyetin, 1331 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine göre muayyen bir kıymete kadar valilerin ve fazlaları Dâhiliye Vekilinin tasdikleriyle tekemmül edip yargı mercilerince usulüne tevfikan açılmış dâvalar sonunda hilâfına hüküm verilmiş olmadıkça muteberliğinin devamı aslolan ve vukuundan itibaren 15 - 20 sene arasında bir zaman geçtiği halde mezkûr kanunun 9 ncu maddesi mucibince Dâhiliye Vekili tarafından yerin istirdadını ve tapunun iptalini müstelzim bir istihkak fazlalığı tahakkuk etmemiş olduğu için o yolda bir uygulamaya da gidilmiyerek kanuni zamanaşımı süresi fazlasiyle cereyan etmiş bulunan kati tefviz ve tescillere ait Tefviz Komisyonu kararlarını iptale cevaz veren kanuni bir müeyyide mevcut mu idi?

T. C.
İmar ve İskân Bakanlığı 12 . 2 . 1969
Özel Kalem Müdürlüğü
Sayı : 15/321

Konu : Nurettin Bulak'ın yazılı sorusu hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Kanunlar Müdürlüğü 7/1040 - 8709 - 51974 sayılı ve günsüz yazı.

İstanbul Milletvekili Nurettin Bulak'ın 488 ve 1331 sayılı Kanunların tatbikatına dair yazılı soru önergesi cevabı 2 nüsha olarak ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Haldun Menteşeoğlu
İmar ve İskân Bakanı

Bu konu Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğü ile ilgilidir.

Adı geçen Genel Müdürlük ise Bakanlığımız bünyesinden ayrılıp Köy İşleri Bakanlığına bağlanmış bulunmaktadır.

24. — Burdur Milletvekili İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur Söğüt projesinin plânlama çalışması için lüzumlu haritaların hazırlanmasına dair sorusu ve Millî Savunma Bakanı Ahmet Topaloğlu'nun yazılı cevabı (7/1047)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıya arz ettiğim sorunun Millî Savunma Bakanlığınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygı ile arz ederim.

7 . 2 . 1969

Burdur Milletvekili
İsmail Boyacıoğlu

Soru: Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığının 10 . 12 . 1968 tarih ve 012.3/3388 sayılı soruya cevabi yazılarında 6 ncı maddesinde (Burdur Söğüt projesinin plânlama çalışmalarına 1/25 000 ölçekli haritaların mevcut bulunmaması yüzünden başlanamamıştır. Yakın zamanda Harita Genel Müdürlüğünce bu hartaların elde edileceği ümidedilmektedir.) denilmekte olduğuna göre üç seneden beri bu haritaların çıkartılıp çıkartılmadığının veya ne zamana kadar çıkartılıp Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığına verilebileceğinin Harita Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu ilgili Vekâletten sorulmasını.

T. C.
Millî Savunma Bakanlığı 22.3.1969
Ankara
Kanun: 236/1 - 69

Konu: İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun yazılı sorusu hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Millet Meclisi Başkanlığının 13.2.1969 tarih ve Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 7/1047 sayılı yazısı.

Burdur - Söğüt projesinin plânlama çalışması için lüzumlu haritaların hazırlanması ile ilgili olarak Bakanlığıma yöneltilen yazılı soru önergesi üzerine gerekli inceleme yapılmış ve bahsi geçen haritaların 1/25 000 ölçekli olarak basımlarının tamamlanarak yürürlüğe girmiş olduğu tesbit edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğine arz ederim.

Ahmet Topaloğlu
Millî Savunma Bakanı

25. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, ortaokul, lise ve dengi okullarla, eğitim ens-

titülerindeki ek ders ücreti uygulamasına dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/1050)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun, Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi rica ederim.

7 . 2 . 1969

Ali Rıza Uzuner
Trabzon Milletvekili

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı yüksek ve orta dereceli okullar öğretmenlerinin haftalık ders saatleri ile ek ders ücretleri hakkındaki 5 . 3 . 1964 tarih 439 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana; orta dereceli okullardaki öğretmenlerin okuttukları ek ders karşılığında alacakları ücretlerinden, özellikle büyük şehirlerdekilerin büyük bir çoğunluğu dengeli bir şekilde faydalanamamakta ve başlangıçta aldıkları ek ücretleri alamadıklarından haklı şikâyetle sızlanmaktadırlar. Bu dengesiz ve istikrarsız durumu ıslah bakımından:

1. 439 sayılı Kanunda, orta dereceli okullarla ilgili olarak bir değişik düşünülmekte midir?

2. Orta okul, lise ve dengi okullarla eğitim enstitülerinde ek ders ücreti uygulanmasından doğan ve doğacak olan sosyal dengesizliklerin giderilmesinde ilkokullarda öğretmenlere, hâkimlere, subaylara,... olduğu gibi tazminat karşılığında uygun görülecek yeteri miktarda «Eğitim ödeneği» nin seyyanen verilmesini öngören bir kanun tasarısının Bakanlığınızca süratle hazırlanması; ek ders ücretlerinin bunun üzerine bina edilecek bir sisteme bağlanması daha radikal bir tedbir olarak mütalâa edilemez mi?

3. Kanunun ilk uygulanması döneminde kısmen tatmin olma imkânını bulan ve fakat zaman içinde etkisini bir ölçüde kaybederek artan hayat pahalılığının yükü altında öğretmenleri ciddî ölçüde maddi müzayaka içinde bırakan bugünkü olumsuz şartların yarattığı soruların çözümü için alınmış ve alınacak tedbirler nelerdir?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel

18 . 3 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 13 . 2 . 1969 tarih ve 7/1050-8777/52211 sayılı yazınız.

Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, ortaokul, lise ve dengi okullarla, eğitim enstitülerindeki ek ders ücreti uygulamasına dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Trabzon Milletvekili Sayın Ali Rıza Uzuner'in, ortaokul, lise ve dengi okullarla, eğitim enstitülerindeki ek ders ücreti uygulamasına dair 7 . 2 . 1969 tarihli yazılı soru önergesine cevabımız.

1. 439 sayılı Kanun gereğince orta dereceli okullarımızda kanuni saatleri dışında ders okutan öğretmenlerimize verilmekte olan ders ücretlerinden bütün orta ve liselerdeki öğretmenlerimiz faydalanmaktadırlar. Yalnız bu durum daha ziyade büyük şehirlerdeki okullarda yeter sayıda öğretmen olması, bir kısım branşlarda çalışan (Türkçe, tarih, coğrafya gibi) öğretmenlerin dersleri kanuni hadler içinde kapatıldığından ek ders ücreti alamamaktadır.

Öğretmenlerimizin geçim problemlerine büyük ölçüde cevap verildiği aşikâr olan ek ders ücretlerindeki bu dengesizliğin giderilmesi zarureti ortaya çıkmıştır.

2. Öğretmenlerin malî güçlüklerine çare bulmak maksadiyle «öğretmenlere eğitim ödeneği verilmesi» hakkında hazırlanmakta olan kanun tasarısı ile ilgili çalışmalar hızla ilerlemektedir. Bu tasarı yakında bakanlıkların mütalâasına sunulacaktır.

3. Konu henüz inceleme, araştırma ve hazırlık safhasında bulunduğundan, gerçekleşecek sistemin ve getireceği tedbirlerin neler olacağı konusunda şimdiden bir şey söylemek mümkün değildir. Yalnız öğretmenlerimizi da-

ha normal ve daha istikrarlı geçim şartlarına kavuşturmak düşüncesi çalışmalara hâkim olmaktadır.

26. — Burdur Milletvekili İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur'un, Gölhisar ilçesine bağlı Dengere köyündeki tapulu tarlalara vâkı tecavüzlere ve Söğüt gölünün kurutulmasiyle meydana gelen arazinin tevziine dair sorusu ve Devlet Bakanı Hüsamettin Atabeyli'nin yazılı cevabı (7/1058)

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki hususların ilgili Devlet Bakanlığından sorularak yazılı cevaplandırılmasına saygı ile arz ederim.

9 . 2 . 1968

Burdur Milletvekili
İsmail Hakkı Boyacıoğlu

Soru :

1. Burdur Gölhisar kazasına bağlı Denbere (Bölmepınar) köyünün asgari 50 şahsa ait kadastro görmüş tapulu tarlalarına, Antalya'nın Osmankalfalar köyü halkı tarafından topluca tecavüz edilerek ekimlerine ve tasarruflarına mâni olunduğu, hâdise çıkmaması için bir asayiş karakolu ihdas edildiği, buna rağmen niza çıkmaması için karakolun da bu tapulu yerlere Dengere köylü vatandaşları sokmadıkları, vatandaşların şikâyetleri arasındadır. Bunun sebebi ile normale intikal için ne gibi bir tedbir düşünüldüğünün,

2. Yine bu iki köy arasında Söğütgölü adı ile mâruf gölün kurutulması neticesinde meydana gelen Hazine arazisi, köylüler arasında ihtilâf konusu olduğundan bunun hemen tevzii ciheti düşünülüp düşünülmediği. Keza bu nizanın yarın bir ölümle neticeleneceği düşünülerek önleyici bir tedbirin alınması hususundaki tedbirlerin neden ibaret olduğunu.

T. C.
Başbakanlık 18 . 3 . 1969
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
Tasarruf İş. D. Bşk. 4 - 6 - 5 - 4/1771

Konu : Burdur Milletvekili Sayın İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun yazılı soru önergesi hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 8 . 2 . 1969 gün ve 7/1058 - 8834/52844 sayılı yazıları.

Burdur Milletvekili Sayın İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Gölhisar ilçesinin Bölmepınar (Dengere) köyündeki tapulu tarlalara vâkı tecavüz ve Söğüt gölünün kurutulmasiyle meydana gelen arazinin dağıtımına ilişkin 9.2.1969 günlü yazılı soru önergesi incelendi.

Önergede bahsi geçen Gölhisar ilçesinin Bölmepınar (Dengere) köyü ile, Antalya ilinin, Korkuteli ilçesine bağlı Osmankalfalar köyünün tapulama işlemleri, yürürlükteki kanuni hükümlere uygun şekilde ikmal edilmiş olup, tapulamaya munhasır olmak üzere tesbit edilen sınır hattı her iki köyü birbirinden ayıran mülki sınırı değiştirir nitelik taşımamaktadır.

Ancak, ilerde yetkili Bakanlıkça yapılacak toprak dağıtımı veya mülkî sınır çizimi ile görevli kurullarca alınacak değişiklik kararları uyarınca, tapulama sınırında değişiklik yapılması bahis konusu olduğu takdirde, buna paralel olarak tapulama sınırında da düzeltme yapılması mümkün bulunmaktadır.

Kurutulan göl sahasının dağıtımı ve tapulu gayrimenkullere tecavüz keyfiyetinin Bakanlığım ile bir ilgisi bulunmamaktadır.

Keyfiyeti, bilgilerinize saygı ile arz ederim.

Hüsamettin Atabeyli
Devlet Bakanı

27. — Burdur Milletvekili İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur'un Tefenni ilçesinde bir lise ve Bucak ilçesinde de ortaokul ve akşam kız sanat okulu açılmasına dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı. (7/1059)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıya arz ettiğim sorumun Millî Eğitim Bakanlığından yazılı olarak sorulmasına delâletlerinizi saygı ile arz ederim.

12 . 2 . 1969

Burdur Milletvekili
İsmail Boyacıoğlu

Soru : Burdur iline bağlı Tefenni ilçesinde merkezde bir, Bey kasabasında bir, ve Karamanlı nahiyesinde bir, olmak üzere üç ortaokula sahiptir. Yeniden açılması düşünülen Başpınar köyünde ki ortaokulla birlikte 4 ortaokul bulunmaktadır. İlçe merkezinde şiddetle bir liseye ihtiyaç duyulmaktadır. Fakir çocukla-

rımız yüksek tahsile bu yüzden devam imkânını bulamamaktadırlar. Bu itibarla lise ve muadili bir okulun açılması için Millî Eğitim Bakanlığımızın ne düşünmekte olduğunun.

Soru : Bucak ilçesinde yeni bir ortaokul binasının yapılması için arsa istenmiş ve temin edilmiş idi. Bu okulumuzun inşaatının bu sene başlanıp başlanılmıyacağının.

Soru : Bucak ilçesinde akşam kız sanat okulunun açılması için Bakanlıkça söz verilmiş idi. 1969 senesinde açılıp açılmıyacağının.

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel

24 . 3 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 18 . 2 . 1969 tarih ve 7/1059 - 8835/52840 sayılı yazınız.

Burdur Milletvekili İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur'un Tefenni ilçesinde bir lise ve Bucak ilçesinde de ortaokul ve akşam kız sanat okulu açılmasına dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Burdur Milletvekili Sayın İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur'un Tefenni ilçesinde bir lise ve Bucak ilçelerinde de ortaokul ve Akşam Kız Sanat Okulu açılmasına dair 12 . 2 . 1969 tarihli yazılı soru önergesine cevabımız

Lisesi bulunmıyan merkezlerde lise açılmasına izin vermede, kalkınma plânının gerekleri, Bakanlığın yatırım imkânları, öğretmen ihtiyacı, merkezin ve çevresinin nüfusu, lisenin öğrenci kaynağını teşkil edecek alt okulların sayısı ve mezun miktarları, merkez ve çevrenin sosyal, kültürel ve ekonomik durumu, liseye tahsis edilecek binanın yeterliği dikkate alınmaktadır.

Burdur İli Tefenni ilçesinde lise açılması hususu da yukarda belirtilen şartlar içerisinde ve Haziran ayında incelenerek, değerlendirilecektir.

Burdur İli Bucak ilçesinde yeni bir ortaokul binasının yapılması düşünülmüş ise de 1969 bütçesi ile alınan yatırım ödeneğinin yetersizliği nedeniyle sözü edilen binanın yapımı işinin 1969 yatırım programına alınması mümkün olamamıştır.

Yatırım imkânları elverdiği takdirde bu projenin İkinci Beş Yıllık Plân dönemi içinde gerçekleştirilmesine çalışılacaktır.

Burdur İli Bucak ilçesinde 1969 - 1970 öğretim yılı başında Akşam Kız Sanat Okulu açılması prensibolarak kararlaştırılmıştır. Ancak, mahallen temin edilen binanın plân ve fotoğraflarına göre hacimlar, atelye çalışmalarına yetersiz, bulunmuş, ayrıca binanın onarımına ihtiyaç gösterdiği anlaşılmıştır.

Bu maksatla başka uygun bir binanın temini ilgili valiliğe yazılmıştır. Yeni bir bina mahallen temin edildiği takdirde durum incelenerek değerlendirilecektir.

28. — Burdur Milletvekili İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur - Antalya yolunun ıslahına dair sorusu ve, Bayındırlık Bakanı Orhan Alp'in yazılı cevabı (7/1060)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun yazılı olarak cevaplandırılması için Bayındırlık Bakanlığından delâletlerinizi saygı ile arz ederim.

12 . 2 . 1969
Burdur Milletvekili
İsmail Boyacıoğlu

Soru: Burdur İlinin Tefenni ilçesini Korkuteline bağlıyan ve yapımına başlanan kara yolunun ne zaman ikmal edileceğinin.

Soru: Turistik değeri inkâr edilemiyecek olan Burdur - Antalya karayolu üzerindeki çeltikçi belinin ıslahına bu sene başlanıp başlanmıyacağının.

Keza bu yolun kış gününde asfaltının sökülerek çamur deryası haline getirilmesinin sebebi nedir?.

T. C.
Bayındırlık Bakanlığı 13 . 3 . 1969
Husus Kalem
Sayı : 115 - 7015

Konu : Burdur Milletvekili Sayın İsmail Boyacıoğlu'nun yazılı sorusu hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi 18 . 2 . 1969 gün ve Kanunlar Md. lüğü 7-1060/8836-52842 sayılı yazınız.

Burdur Milletvekili Sayın İsmail Boyacıoğlu'nun yazılı sorusu aşağıda cevaplandırılmıştır.

1. Programda bulunan Korkuteli - Tefenni yolundaki çalışmalara, bu yıl da devam edilecek ve yolun kısa zamanda ikmaline çalışılacaktır.

2. Burdur - Antalya yolundaki Çeltikçi Beli'nin 1969 yılı program tasarısına alınmasına imkân bulunamamıştır.

3. Çeltikçi Beli'ndeki bozuk kesimlerin asfaltı, iş mevsimi başında onarılmak üzere sökülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Orhan Alp
Bayındırlık Bakanı

29. — Tekirdağ Milletvekili Kemal Nebioğlu'nun, Tekirdağ'ın bâzı ilçelerinde hükümet konağı inşasına ve belediyelerine yol makinası ve vasıtası verilmesine dair sorusu ve Maliye Bakanı Cihat Bilgehan'ın yazılı cevabı (7/1062)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın yazılı olarak Sayın Maliye Bakanı tarafından cevaplandırılmasına aracılığınızı dilerim.

Saygılarımla.

Tekirdağ Milletvekili
Kemal Nebioğlu

Soru 1. Hükümet konağı olmıyan Çerkezköy, Şarköy ilçeleri ile imar plânına göre kaldırılacak olan Muratlı ilçesi Hükümet Konağının ne zaman yaptırılması düşünülmektedir?.

Soru 2. Tekirdağ İli Belediyesi ile, bağlı ilçeler belediyelere AID den alınan yol makinası ve vasıtası verilmesi düşünülmekte midir? Düşünülmekte ise ne zaman verilmesi kararlaştırılmıştır.? Değilse neden?

T. C.
Maliye Bakanlığı 12.3.1969
Hazine Genel Müdürlüğü ve
Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilâtı
A. İhtiyaç Fazlası Malz. Şb.
Sayı : 57201/12419

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 20 . 2 . 1969 tarih ve 8853/52704-7/1062 sayılı yazı.

Tekirdağ Milletvekili Sayın Kemal Nebioğlu'nun tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılmasını istediği soruların cevapları eklidir.

Arz ederim.

Maliye Bakanı
Cihat Bilgehan

Tekirdağ Milletvekili Sayın Kemal Nebioğlu tarafından verilen yazılı soru önergesinin 2 nci maddesi konusu ve Amerikan Yardımından malzemeye dair not :

Sorunun ikinci maddesi olan ve Tekirdağ ili belediyesi ile bağlı ilçeler belediyelerine AID den alınan, yol makinası ve vasıtaların verilmesinin düşünülüp düşünülmediği, düşünülmekte ise ne zaman verilmesinin kararlaştırılmış bulunduğu, düşünülmemekte ise nedenleri hakkındaki cevap aşağıda arz edilmiştir.

1. Amerikan ihtiyaç fazlası malzeme temininde, genellikle bâzı güçlüklerle karşılaşılmaktadır. Bilhassa ihtiyaç bulunan cins ve evsafta malzemenin, bu kaynak daha ziyade Amerikan ordusunun elindeki askerî tip makina ve araçlara şâmil bulunduğundan, belediyelerimizin hepsinin ve acele olarak istedikleri damperli, dizel kamyon, yükleyici, dozer, motorlu grayder, 2,5 ilâ 5 tonluk kamyon, dizel jeneratör gibi malzeme ve teçhizat çok az elde edilebilmekte olduğundan kısa bir süre içinde ve tamamen karşılanmaları mümkün olamamaktadır.

2. Amerikan ihtiyaç fazlası programlarından temin edilebilen malzemenin emsallerine nazaran ve 581 sayılı Kanunun bahsetmiş bulunduğu muafiyetler sebebiyle cazip olması birçok kamu kuruluşları ve hususiyle belediyeler tarafından talepler bu programlara yönelmektedir. Talep miktarı günden güne yükselmekte, halen onbin küsur kalemi bulmuş bulunmaktadır. Yılda ortalama, bin ilâ iki bin kalem sağlanse dahi, talebin karşılanması birkaç yılda mümkün olabilecektir.

Diğer il ve bağlı belediyelerine olduğu gibi Tekirdağı'na bu ihtiyaç fazlası malzeme programlarından, şimdiye kadar verilmiş olanlar aşağıda arz edilmiştir.

Tahsisi alan kuruluş	Aldığı malzeme
Tekirdağ Belediyesi	Kamyon
Çerkeşköy Belediyesi	Kamyon
Çerkeşköy Belediyesi	Jeep
Muratlı Belediyesi	Kamyon

Tahsisi alan kuruluş	Aldığı malzeme
Hayrabolu Belediyesi	Kamyon
Şarköy Belediyesi	Kamyon
Şarköy Belediyesi	Arazöz
Malkara Belediyesi	Kamyon
Çorlu Belediyesi	Kamyon

Bakanlığımızca hazırlanarak bir yıldan beri uygulanmaya başlıyan ve Amerikalılarca da beğenilmesi dolayısiyle de diğer bütün memleketlere de teşmil edilmiş bulunan çalışma devamlı talimatımız esasları dâhilinde diğer ihtiyaçların, sıra ve imkânlara göre karşılanmasına gayret edilmektedir.

Ancak, yukarda belirtilen sebepler dolayısiyle ne zaman, ne kadar ve ne cins malzeme verilebileceğini belirtmeye imkân yoktur.

Millî Emlâk Genel Müdürlüğü

Tekirdağ Milletvekili Sayın Kemal Nebioğlu tarafından verilen yazılı soru önergesinin 1 nci maddesi hakkında not

Hükümet konağı bulunmıyan veya bulunup da yetersiz olan il ve ilçeler için Bakanlığımızca hazırlanan genel ihtiyaç proğramının, ilçe Hükümet konakları bölümünün, 138 sırasında Çerkesköy, 193 sırasında Şarköy ve 196 sırasında Muratlı ilçelerine yer verilmiştir.

Kalkınma plânının ikinci ve mütaakip beş yıllık program dönemlerinde bu sahaya ayrılmış ve ayrılacak olan yatırım ve bütçelerin vereceği imkân nisbetinde, sözü edilen Hükümet konakları öncelik sıralarına göre yıllık programlara aktarılmak suretiyle inşa ettirilecektirler.

Muratlı ilçesi imar plânında 1961 yılında yapılan değişiklikle evvelce Hükümet konağına tahsis olunan yer çarşı sahasına, mevcut Hükümet konağının bulunduğu sahada Hükümet konağı inşasına tahsis olunmuştur:

Bu saha dâhilinde Hazine mülkiyetindeki yerden başka mülkiyeti Devlet Demiryollarına ait bulunan 2 600 metrekarelik arsa ile üzerindeki lojmanların satınalınması düşünülmüş ise de, bu sahanın idarelerine lüzumlu bulunduğu bildirildiğinden her hangi bir muameleye tevessül olunmamıştır.

Muratlı ilçesi imar plânında Hükümet konağının kaldırılması ile ilgili Bakanlığımızda her hangi bir bilgi mevcudolmamakla beraber, imar plânında yeniden bir değişiklik yapılması bahis konusu olduğu takdirde, tahsis olunacak arsa, inşaat işinin uygulama proğramına alınacağı yıla tekaddüm eden yılda ve program tahtında bütçe teklifimize alınarak satınalınmak veya kamulaştırılmak suretiyle Hazine mülkiyetine geçirilecektir.

30. — Tekirdağ Milletvekili Kemal Nebioğlu'nun, Tekirdağ'daki okulların çeşitli ihtiyacının karşılanmasına dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/1063)

7 . 2 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sayın Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı dilerim.

Saygılarımla.

Kemal Nebioğlu
Tekirdağ Milletvekili

Soru 1. — Tekirdağ iline bağlı 26 köyde geçici binada ilköğretim yapılmaktadır. 13 aded köy okulunun haraboldüğu ifade edilmektedir. İl ve ile bağlı ilçelerde 4 aded yeni ve ek ilkokul yapılması gereği üzerinde durulmaktadır. Tekirdağ iline verilen 2 milyon lira civarındaki ödeneğin yukarıda ifade edilen ihtiyaçların gerçekleştirilmesi için artırılması düşünülmektemidir? Düşünülmekte ise bu miktar ne kadar olacaktır? Düşünülüyorsa bu ihtiyaçlar ne zaman telâfi edilecektir?

Soru 2. — İl merkezinde yapılması plâna alınan ortaokul (16 deshanelik) arsasını istimlâk etmek için gereken paranın içinde bulunduğumuz yıl verilmesi düşünülmekte midir?

Soru 3. — Dernek eliyle yapılan Tekirdağ Kız Enstitüsü inşaatının Bakanlık eliyle yaptırılması düşünülmektemidir?

Soru 4. — Arsası mahallen sağlanan Malkara Akşam Kız Sanat Okulunun inşası için ödenek verilmesi 1969 malî yıl içinde, düşünülmektemidir?

Soru 5. — Çorlu ilçesinde inşaatı devam eden Sanat Enstitüsünün 1969 yılı içinde tamamlanması plânlanmışmıdır?

Soru 6. — Çorlu ilçesinde bir halk kitaplığı açılması düşünülmektemidir? Düşünülmekte ise hangi yıl açılması kararlaştırılmıştır?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel 24 . 3 . 1969
141

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 20.2.1969 tarih ve 7/1063 - 8854/52705 sayılı yazınız.

Tekirdağ Milletvekili Kemal Nebioğlu'nun, Tekirdağ'daki okulların çeşitli ihtiyacının karşılanmasına dair 7 . 2 . 1969 tarihli yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Tekirdağ Milletvekili Sayın Kemal Nebioğlu'nun, Tekirdağ'daki okulların çeşitli ihtiyacının karşılanmasına dair 7 . 2 . 1969 tarihli yazılı soru önergesine cevabımız.

1. 1968 programına göre Tekirdağ ilinde 10 harap okul yerine 27, 5 geçici bina yerine 8 derslik, şehir ve kasabalarında ise 3 okula 13 ve ayrıca 5 köy okuluna da 12 derslik eklenmiştir.

1969 programiyle, 6 harap okul yerine 15, 7 geçici bina yerine 11 derslik yapılacak, 10 okul da onarılacaktır.

İlkokul yapım ve donatımı için, her yılın bütçesi ile alınan yardım ödeneği illerin tesbit edilen ihtiyaçlarına göre dağıtılmaktadır. Bu itibarla, 1969 yılı programı için Tekirdağ ili emrine ayrılmış olan ödeneğin artırılması mümkün değildir.

2. Tekirdağ ili merkezinde inşası öngörülen 16 derslikli ortaokul binası, Valiliğe gönderilen 22 . 2 . 1968 tarihli ve 714.0/3585 sayılı genelgede belirtilmiş bulunan, İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânının ikinci ve üçüncü dilimi olan 1969 - 1970 yıllarında adı geçen il dâhilinde Bakanlığımızca yapılması düşünülen yatırımlar arasındadır.

Sözü edilen projenin 1970 yılı yatırım programına alınmasına çalışılacak ve yatırım katîleştiği takdirde arsasının temini için gereken ödenek de gönderilecektir.

3. Mahallî Yaptırma Derneğince inşasına başlanan Tekirdağ Kız Enstitüsü bina inşaatının 1969 yılı yatırım programına alınmasına, bütçe yetersizliği dolayısiyle imkân bulunamamıştır. Adı geçen derneğe 1969 yılı Bütçesinin ilgili bölümünden gerekli yardımın yapılmasına çalışılacaktır.

4. 1969 yatırım programı gerçekleşmiş olduğundan Malkara Akşam Kız Sanat Okuluna yeni bina yapımı için 1969 yılından ödenek ayrılması mümkün olamamıştır.

Önümüzdeki yıllarda nüfus, öğrenci sayısı ve bölge özellikleri dikkate alınarak okul inşaatı sıraya alınacaktır.

5. Çorlu ilçesinde inşaatı devam etmekte olan sanat enstitüsü binalarının 1969 yılı Ağustos ayı sonuna kadar bitirilmesi için gerekli tedbir alınarak üstencesine buna göre tebligat yapılmış ve 1969 yatırım programına gerekli ödenek konmuştur.

6. Yurdumuzda yapılmakta olan kütüphaneler, arsası mahallen sağlanan ve ihtiyaç programlarımıza alınması önceden teklif edilmiş olan il merkezlerinde yapılmaktadır.

Bu itibarla, Çorlu ilçesinde şimdilik kütüphane yapılması düşünülmemektedir. Ancak, Kütüphane Yaptırma ve Yaşatma Derneği adıyla bir dernek kurulup, elverişli bir arsa temin edildiği ve işe başlanıldığı takdirde, bütçe imkânlarımız nisbetinde bu derneğe, kütüphane inşaatı için yardım yapılması mümkün olabilecektir.

31. — Kastamonu Milletvekili Âdil Toközlü'nün, Kastamonuspor - Hacettepe futbol maçını yöneten hakemlere dair sorusu ve Devlet Bakanı Kâmil Ocak'ın yazılı cevabı (7/1070)

18 . 2 . 1969

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü ile ilgili Devlet Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi rica ederim.

Kastamonu Milletvekili
Âdil Toközlü

9 Şubat 1969 Pazar günü Kastamonu'da Kastamonuspor ile Hacettepe arasında yapılan maçı yönetmek üzere Samsun bölgesinden hakem gönderilmesine karar verildiği ve bu hakemlerin Kastamonu'ya telefon ederek otelde bir yer ayırtmaları sonunda nedense Konya bölgesinden orta ve yan hakemlerin gönderilmesi uygulanmış ve bunlar maçı idare etmişlerdir. Konyaspor Kulübü puan itibariyle Kastamonuspor'u takibetmekte olduğu Hacettepe, Kastamonu ve Kon-

yaspor kulüplerinin İkinci Türkiye ligi beyaz grupuna dâhil bulundukları malûmdur.

Hakemlerden, haklı haksız birtakım şikâyetler yapılmaktadır. Burada ince bir nokta var. Puan bakımından ligin son sıralarında bulunan Konyasporun durumunu kurtarmanın hakemler tarafından arzu edilmiş olduğu da, maçın yöneltme tarzı yüzünden hemşehrilerimiz, sporseverlerimiz ittifak halinde şikâyetçidirler. Nizamî atıldığı iddia olunan ve hakemler tarafından kabul edilmiyen iki golün sayılmamasının buna âmil olduğuna şüphe yoktur. Sahanın bir çamur deryası halinde bulunmasına rağmen maçın yapılmasına müsaade edilmesi sebebi de anlaşılamamıştır.

Yapılan maç Hecettepe ile yapılmıştır. Bunun Konyaspor ile alâkası ne olabilir diye bir soru vâridolabilirse de teknik elemanları bunun tesirini bilirler. Aynı lig listesine dâhil bir mahalle Konya bölgesinden hakem gönderilmesi tatbikatta birtakım tereddütler uyandırmış, Kastamonu bölgesinin haklı şikâyetine sebebolmuştur. Bu hususta bakanlıklarına muhtelif şikâyetler yapıldığına göre, bu işin tahkik ve tetkik konusu yapılmış olacağı tabiîdir.

Samsun'dan hakem gönderilmesi düşünülürken, Konya mıntakasından hakem gönderilmek suretiyle halk efkârında psikolojik bir tesir yaratılması hususundaki sebebin ve yapılmaya başlanan inceleme neticesinde haksız bir hareket tesbit edildiği takdirde maç sonuna müessir olup olmıyacağının açıklanması?

T. C.
Başbakanlık
Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü
Futbol Federasyonu
Sayı : 3338

Konu : Kastamonu Milletvekili Âil Toközlü'nün yazılı soru önergesi hakkında.

Millet Meclisi Başkanlığına

12 . 3 . 1969

İlgi : 20 . 2 . 1969 tarih 7/1070, 8881/52860 sayılı yazı.

Kastamonu Milletvekili Sayın Âdil Toközlü tarafından Kastamonuspor - Hacettepe futbol maçını yöneten hakemlere dair verilen yazılı soru önergesi tetkik edilerek cevabı eklice sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Kâmil Ocak
Devlet Bakanı

Kastamonuspor - Hacettepe futbol maçında çıkan olaylar tetkik edilerek neticesi aşağıda arz olunmuştur.

9 . 2 . 1969 günü Kastamonu Gazi Stadında Kastamonuspor - Hacettepe 2 nci Türkiye Ligi futbol müsabakası oynanmıştır.

Bu müsabakanın bitiminde Kastamonulu seyircilerin hakemlerin taraf tuttuğu iddiası ile, hakem odasına hücum ettikleri, camlarını kırdıkları, hakemlerin can emniyeti tehlikeye girdiği için uzun müddet odada kaldıkları ve geç vakit emniyet kuvvetleri refakatinde şehri terke mecbur bırakıldıkları tesbit edilmiştir.

Yapılan tetkikatta :

1. Bu müsabaka hakemlerinin hiçbir suretle Samsun Bölgesinden görevlendirilmelerinin düşünülmediği, esasen Samsun bölgesinde mahdut adedde hakem bulunduğu ve mevcutları da daha evvel mütaaddit defa Kastamonu'ya gönderildiklerinden, bu müsabaka için görevlendirilmelerine maddeten imkân kalmadığı,

2. Söz konusu müsabaka hakemlerinin hakem tâyininde yetkili Merkez Hakem Komitesinin 25 - 26 Ocak 1969 tarihinde yaptığı mûtat toplantıda tâyin edildiği ve bundan sonra hiçbir şekilde değiştirilmediği,

3. Bu müsabakanın orta hakemi Orhan Beşik'in Bursalı olduğu, İzmir Bölgesinden lisans aldığı, hiçbir şekilde Konyaspor ile ilişkisi bulunmadığı ve astsubay olarak vatani görevini yapmak üzere, yurdun muhtelif yerlerinde vazife verdikten sonra, son olarak görevi icabı Konya'da bulunduğu, yan hakemlerinin de aynı vasıfta tarafsız kişilerden seçildiği,

4. Hakemlerin bu müsabakayı oyun kaidelerine uygun şekilde yönettikleri ve vazifelerini ifa ederek, neticeye müessir hata yapmadıkları, iptal ettikleri gol kararlarının isabetli olduğu ve oyunun tekrarını gerektirecek bir sebebin bulunmadığı, esasen çok güç şartlar altında vazife gören ve uzun ve yorucu bir eğitim devresinden sonra yetişen ve her zaman kontrol altında tutulan hakemlerin tarafsızlıklarından şüphe edilmemesinin gerektiği,

5. Bu müsabaka Kastamonuspor'un rakibi Hacettepe takımının ikinci Türkiye Ligi beyaz grupunun güçlü ekiplerinden biri olduğu ve müsabaka neticesinin (0 - 0 beraber) normal olduğu ve bundan da müsabakanın tarafsız yönetildiği sonucunun çıkarılabileceği,

6. Kastamonuspor'un son aylarda kaybettiği müsabakalar neticesinde, İkinci Türkiye Liginde kalma şansının azalması üzerine, seyircisinin ve idarecilerinin her türlü baskı tedbirlerine başvurarak galibiyet sağlamaya çalıştıkları,

7. Bunların yanında, Türk futbolunu yöneten Futbol Federasyonu mensuplarının tarafsız ve dürüst olduklarının şüphe götürmiyecek şekilde spor muhitinde bilindiği, ayrıca Kastamonu'da futbol faaliyetinin gelişmesinde büyük katkılarda bulundukları, esasen Kastamonusporun küme düşürülmesi için sözü edilen görevlilerin iddia edilen basit hesaplara girecek karakter taşımadıkları ve bunu gerektirecek bir sebebin de mevcut bulunmadığı, iddiaların tamamen asılsız, uyurma ve iftira olduğu,

Olayların ve bu konuda tanzim edilen rapor ve belgelerin tetkiki sonucunda anlaşılmıştır.

Spor müsabakalarının centilmence yürütülecek bir mücadele olduğu ve öncelikle spor yapmak gayesini taşıdığı, müsabaka neticelerinin ise, buna tesir etmemesi gerektiği, çalışmalarımızda kabul ettiğimiz başlıca prensiplerinden biridir.

Yazılı soru önergesinde belirtilen Kastamonuspor - Hacettepe futbol müsabakasının bu prensip ışığı altında tetkik edildiğinde, Kastamonulular'ın prensip dışı davranışlarda bulunduğu anlaşılmakta ve bu olayların cereyanı ve teşviki, Türk sporu için zararlı telâkki edilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Tasarı kabul edilmiştir.)

Üye sayısı	450
Oy verenler	: 228
Kabul edenler	: 189
Reddedenler	: 38
Çekinserler	: 1
Oya katılmıyanlar	: 216
Açık üyelikler	: 6

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
M. Kemal Çetinsoy
Kasım Gülek
Ahmet Topaloğlu
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
Süleyman Arif Emre
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Osman Attilâ
Mehmet Göbekli
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan
Nevzat Güngör

AMASYA
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala
Kâzım Ulusoy

ANKARA
Orhan Alp
Kemal Bağcıoğlu
Hüseyin Balan
Musa Kâzım Coşkun
Ahmet Dallı
Orhan Eren
Recai Ergüder
Zühtü Pehlivanlı
H. Turgut Toker
Hasan Türkay
Ahmet Üstün
Mustafa Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Rafet Eker
Ahmet Torgay

ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
Nahit Menteşe
Kemal Ziya Öztürk
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Adnan Akın
İbrahim Aytaç
Cihat Bilgehan
Cihat Turgut
Mevlüt Yılmaz

BİLECİK
Şadi Binay

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu

BOLU
Halil İbrahim Cop
Ahmet Çakmak

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Faik Kırbaşlı

BURSA
Cemal Külâhlı
Barlas Küntay
Kasım Önadım
Mustafa Tayyar

ÇANAKKALE
Muammer Baykan

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Nurettin Ok

ÇORUM
İhsan Tombuş
Arslan Topçubaşı

DENİZLİ
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Abdüllâtif Ensarioğlu

ELÂZIĞ
Ömer Eken
Samet Güldoğan
Kevni Nedimoğlu

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Nafiz Giray
Sadık Perinçek

ERZURUM
Necati Güven
Gıyasettin Karaca
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Seyfi Öztürk
Ertuğrul Gazi Sakarya

GAZİANTEP
Kâmil Ocak
Naşit Sarıca
Süleyman Ünlü
Hüseyin Yılmaz

GÜMÜŞANE
Sabri Özcan San
Sabahattin Savacı

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Şemsettin Mursaloğlu

İSPARTA
Ali İhsan Balım

İÇEL
Mazhar Arıkan
Kemal Ataman

İSTANBUL
Mustafa Ertuğrul
A. Coşkun Kırca
Orhan Seyfi Orhon
Osman Özer
Kaya Özdemir
İlhami Sancar
Ahmet Tahtakılıç
İ. Hakkı Tekinel
Osman Nuri Ulusay

İZMİR
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Muzaffer Döşemeci
Osman Zeki Efeoğlu
Ali Naili Erdem
Hüsamettin Gümüşpala
İhsan Gürsan
Settar İksel
Şinasi Osma
Enver Turgut

KARS
Lâtif Aküzüm
Abbas Ali Çetin
Sevinç Düşünsel
Cengiz Ekinci
Turgut Göle
Celâl Nuri Koç

KASTAMONU
Ahmet Şevket Bohça
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay

KAYSERİ
Mehmet Ateşoğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu
Feyyaz Köksal
Vedat Âli Özkan

KIRKLARELİ
Mehmet Atagün
Mehmet Orhan Türkkan

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir
Mehmet Güver

KOCAELİ
Sedat Akay
Şevket Ustaoğlu

KONYA
Hasan Dinçer
M. Ziyaeddin İzerdem
Mehmet Necati Kalaycıoğlu
Mekki Keskin

KÜTAHYA
Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Mesut Erez
Mehmet Ersoy

MALATYA
Hamit Fendoğlu

MANİSA
Neriman Ağaoğlu
Ertuğrul Akça
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Mithat Dülge
Önol Şakar

MARAŞ
Veysi Kadıoğlu
Enver Kaplan

MARDİN
Esat Kemal Aybar
Nazmi Oğuz

MUĞLA
Adnan Akarca
İzzet Oktay

MUŞ
Kemal Aytaç

NEVŞEHİR
İbrahim Boz

NİĞDE
Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp
Ruhi Soyer

ORDU
Raif Aybar
Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Hamdi Mağden

RİZE
Erol Yılmaz Akçal
İsmail Sarıgöz
Cevat Yalçın

SAKARYA
Ekrem Alican
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Şerafettin Paker

SAMSUN
Melâhat Gedik
Salâhattin Kılıç
Bahattin Uzunoğlu

SİİRT
Abdülhalim Aras
Hüseyin Hüsnü Oran

SİNOP
Cemil Karahan

SİVAS
Nasuh Nazif Arslan
Kâzım Kangal
Tevfik Koraltan
Seyfi Kurtbek

TOKAT
M. Şükrü Çavdaroğlu
Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek
Osman Saraç

TRABZON
Ekrem Dikmen
Ömer Usta

TUNCELİ
Kenan Aral

URFA
Necmettin Cevheri
Mahmut Çetin
Cemal Güven
Ramazan Tekeli

ZONGULDAK
Fevzi Fırat
Cahit Karakaş
S. Tekin Müftüoğlu
Kemal Doğan Sungun

[Reddedenler]

ADANA
Mahmut Bozdoğan
Kemal Sarıibrahimoğlu

AFYON KARAHİSAR
Murat Öner

ANTALYA
Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı)

ARTVİN
Turgut Altunkaya

BURSA
Sadrettin Çanga

ÇANAKKALE
Cihad Baban
Şefik İnan

DİYARBAKIR
Tarık Ziya Ekinci
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Türkân Seçkin

ESKİŞEHİR
Şevket Asbuzoğlu

GİRESUN
Kudret Bosuter
M. Kemal Çilesiz

İSTANBUL
Sadun Aren
Hüseyin Ataman
Reşit Ülker

İZMİR
Şevket Adalan

KARS
Muzaffer Şamiloğlu
Osman Yeltekin

KASTAMONU
Âdil Toközlü
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ
Fehmi Cumalıoğlu
Cengiz Nayman

KIRŞEHİR
Süleyman Onan

KOCAELİ
Nihat Erim

KONYA
Seyit Faruk Önder

MALATYA
Şaban Erik

MARAŞ
Vefik Pirinççioğlu

MUŞ
Nermin Neftçi

NEVŞEHİR
S. Hakkı Esatoğlu

SAMSUN
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu

TRABZON
Hamdi Orhon
Ahmet Şener
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ
Hasan Ünlü

ZONGULDAK
Kenan Esengin

[Çekinserler]

BALIKESİR

Fennî İslimyeli

[Oya katılmıyanlar]

ADANA

Ali Bozdoğanoğlu
Turhan Dilligil
Ali Karcı
İbrahim Tekin
Bekir Tünay

ADIYAMAN

M. Arif Atalay
Nazım Bayılmoğlu

AFYON KARAHİSAR

Şevki Güler
Muzaffer Özdağ

AĞRI

Kasım Küfrevi

AMASYA

Ahmet Demiray

ANKARA

İsmail Rüştü Aksal
Osman Bölükbaşı
Ali Rıza Çetiner
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
İlyas Seçkin
Alparslan Türkeş

ANTALYA

Osman Zeki Yüksel

AYDIN

Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
Yüksel Menderes
Reşat Özarda
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR

Enver Güreli
Ahmet İhsan Kırımlı
Süreyya Koç
Mesut Ozansü
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL

Cemal Yavuz

BİTLİS

Zarife Koçak

BOLU

Ş. Nihat Bayramoğlu
Kemal Demir
Hasan Özcan
Hami Tezkan

BURDUR

Fethi Çelikbaş

BURSA

Nilüfer Gürsoy
İbrahim Öktem
Ö. Doğan Öztürkmen
Mehmet Turgut (B.)
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANAKKALE

Ahmet Nihat Akay
Refet Sezgin (B.)

ÇANKIRI

Tahir Akman
Mehmet Ali Arsan

ÇORUM

Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Hasan Lâtif Sarıyüce
Ahmet Uysal
Nejdet Yücer

DENİZLİ

Fuat Avcı
Mehmet Salih Baydil
Muzaffer Karan
Hüdai Oral
Âtıf Şohoğlu (Bşk.V.)

DİYARBAKIR

Yusuf Azizoğlu
Metin Cizreli
Hasan Değer
Recai İskenderoğlu

EDİRNE

Ahmet Bilgin
İlhami Ertem (B.)
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ

Nurettin Ardıçoğlu
Kemal Satır (İ.)

ERZİNCAN

Âdil Sağıroğlu

ERZURUM

Turhan Bilgin
Nihat Diler

ESKİŞEHİR

Hayri Başar
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Ali İhsan Göğüş
Hüseyin İncioğlu
Mahmut Uygur

GİRESUN

Ali Cüccoğlu
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE

Necati Akagün
Ali İhsan Çelikkan

HATAY

Sabahattin Adalı
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Talât Köseoğlu
Reşat Mursaloğlu
Hüsnü Özkan

ISPARTA

İrfan Aksu
Tahsin Argun
Süleyman Demirel
(Başbakan)

İÇEL

Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Kadir Çetin
Celâl Kılıç
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL

Çetin Altan
Mehmet Ali Aybar
Sadettin Bilgiç (B.)
Orhan Birgit
Ali Fuat Birol
Ferruh Bozbeyli
(Başkan)
Nurettin Bulak
Tekin Erer
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan
Orhan Eyüboğlu
M. Mustafa Gürpınar
Muhiddin Güven
Abdurrahman Şeref Lâç
Fuad Sirmen
Aydın Yalçın
Mehmet Yardımcı

İZMİR

Şeref Bakşık
Arif Ertunga
Nihad Kürşad (B.)
Cemal Hakkı Selek
Mustafa Uyar
Lebit Yurdoğlu

KARS

Âdil Kurtel

KASTAMONU

A. Muzaffer Akdoğanlı
Adil Aydın

KAYSERİ

Turhan Feyzioğlu
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Arif Hikmet Güner
Hasan Tahsin Uzun

KOCAELİ

İsmail Arar (Bşk. V.)
Süreyya Sofuoğlu

KONYA

Lütfi Akdoğan
Selçuk Aytan
Bahri Dağdaş (B.)
İhsan Kabadayı
İsmet Kapısız
Yunus Koçak

Nazif Kurucu
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)
Vefa Tanır
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Kemal Kacar
İsmail Hakkı Yıldırım

MALATYA

Hüseyin Doğan
Lûtfi Evliyaoğlu
İsmet İnönü

MANİSA

Sami Binicioğlu
Muammer Erten
Şevket Raşit Hatipoğlu
Mustafa Ok
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ

Kemalî Bayazıt
Hacı Ahmet Özsoy
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN

İbrahim Aysoy
Rifat Baykal
Seyfi Güneştan

MUĞLA

Turan Şahin
Seyfi Sadi Pencap
İlhan Tekinalp

MUŞ

Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR

Ali Baran Numanoğlu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Oğuzdemir Tüzün

ORDU

Ata Bodur
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoğlu
Kemal Şensoy

RİZE

Mazhar Basa

SAKARYA

Muslihittin Gürer
Hayrettin Uysal

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
İlyas Kılıç
Osman Şahinoğlu
Süreyya Uluçay
Şevki Yücel

SİİRT

Misbah Ongan
Âdil Yaşa (İ.Ü.)

SİNOP

Hilmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Niyazi Özgüç

SİVAS

Nihat Doğan
Gıyasettin Duman
Orhan Kabibay
Cevad Odyakmaz
M. Kemal Palaoğlu
Gültekin Sakarya
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ

Halil Başol
İlyas Demir
Kemal Nebioğlu
Orhan Öztrak

TOKAT

Fethi Alacalı
Cevdet Aykan
İrfan Solmazer

TRABZON

A. İhsan Birincioğlu
Ahmet Çebi
Selâhattin Güven
Osman Turan

URFA

Halil Balkıs
Behice Hatko (Boran)
Hüsamettin Köran

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıkoğlu
Orhan Dengiz
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN

Mehmet Emin Erdinç
Muslih Görentaş (İ.Ü.)
Kinyas Kartal
M. Salih Yıldız

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
Yusuf Ziya Bahadınlı
Nuri Kodamanoğlu
Turgut Nizamoğlu
Celâl Sungur
Neşet Tanrıdağ (İ.)

ZONGULDAK

Talât Asal
S. Ekmel Çetiner
Bülent Ecevit
Kâmil Kırıkoğlu

[Açık üyelikler]

Ankara	1
İstanbul	2
Malatya	1
Mardin	1
Samsun	1
Yekûn	6

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

71 NCİ BİRLEŞİM

31 . 3 . 1969 Pazartesi

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Daimî komisyonlardaki açık üyeliklere seçim

2. — İki Araştırma Komisyonundaki açık üyeliklere seçim.

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

× 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Enerji ve Tabiî Kaynaklar ve Plân komisyonları raporlar (1/392) (S. Sayısı : 681 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 29 . 11 . 1968)

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

1. — 22 Nisan 1962 tarihli ve 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 77 nci maddesinin yeniden düzenlenmesine ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu. (1/540) S. Sayısı : 758) (Dağıtma tarihi : 17 . 12 . 1968)

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

× 1. — **Hakkâri Milletvekili Ali Karahan'ın,** yaşama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında **Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/757) (S. Sayısı : 699) [Dağıtma tarihi : 11 . 6 . 1968]**

2. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, evi olmıyan köylü vatandaşlara ev yeri verilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet, Ticaret, İçişleri, Maliye, İmar ve İskân ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (2/365) (S. Sayısı : 651) [Dağıtma tarihi : 15 . 2 . 1968]

3. — Petrol boru hattının kurulacak bir şirkete devredileceği ve bu şirket hisselerinin % 49 oranında özel kişilere satılması ve İPRAŞ ve ATAŞ rafinerilerinin genişletilmesine izin verilmesi ve genel petrol politikamızın incelenmesi hususunda verilen önergeler ile Anayasanın 88 nci maddesi gereğince kurulan Millet Meclisi Araştırma Komisyonu raporu (10/6, 10/7, 10/8) (S. Sayısı : 619) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1968]

4. — 1076 sayılı Yedek subay ve yedek askerî memurlar Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesine dair 97 sayılı Kanuna geçici bir madde ilâve edilmesi hakkında kanun tasarısı, Millî Eğitim ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/295) (S. Sayısı : 759) [Dağıtma tarihi : 19 . 12 . 1968]

5. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Fikret Turhangil ve 9 arkadaşının Tababet ve Şuabatı sanatlarının tarzı icrasına dair 1219 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/140) (S. Sayısı : 90 a 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1968]

6. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/131) (S. Sayısı : 170 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1968]

7. — Hendek kazası Kemaliye mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu 1329 doğumlu Faik Özer'in bakıye cezasının affı hakkında

kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/244) (S. Sayısı : 172 ye 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1968]

8. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, Medeni Kanunun 253 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/346) (S. Sayısı : 173 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1968]

9. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Avukatlık Kanununun 7 nci maddesinin kaldırılması ve 114 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/348) (S. Sayısı : 174 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1968]

10. — Siverek kazasının Dağbaşı Yukarı Modan köyü nüfusuna kayıtlı Hasanoğlu Hani'den doğma 1317 doğumlu Cuma Karakılıç (Özmodanlı) nın cezalarının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/103) (S. Sayısı : 277 ye 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1968]

11. — İzmir Milletvekili Ali Abdülsettar İksel'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/106) (S. Sayısı : 687 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1968]

12. — Aydın Milletvekili Sinan Bosna'nın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/423) (S. Sayısı : 688 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1968]

13. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/769) (S. Sayısı : 690 a 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1968]

14. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/450) (S. Sayısı : 692 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1968]

15. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/549) (S. Sayısı : 689 a 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 9 . 1 . 1969]

16. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/568) (S. Sayısı : 693 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 9 . 1 . 1969]

17. — Siirt Eski Milletvekili Süreyya Öner, Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu Diyarbakır Milletvekili Hilmi Güldoğan ve İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 3 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1316 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleri (Millet Meclisi 5/4; Cumhuriyet Senatosu 4/66) (S. Sayısı : 20 ye 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 13 . 1 . 1969]

18. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 399 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi 5/5; Cumhuriyet Senatosu 4/68) (S. Sayısı : 21 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 13 . 1 . 1969]

19. — Mardin Eski Milletvekili Talât Oğuz'un, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 30 . 4 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1494 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi 5/6; Cumhuriyet Senatosu 4/69) (S. Sayısı : 19 a 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 13 . 1 . 1969]

20. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 3659 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi 5/31; Cumhuriyet Senatosu 4/76) (S. Sayısı : 240 a 2 nci ek [Dağıtma tarihi : 13 . 1 . 1969]

21. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Vehbi Ersü ve 3 arkadaşının, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun, 22 . 5 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 2538 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu

(Millet Meclisi 5/44; Cumhuriyet Senatosu 4/74) (S. Sayısı : 776) (Dağıtma tarihi : 16 . 1 . 1969)

22. — Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun, 27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal Bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve İçişleri Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/258; Cumhuriyet Senatosu 2/217) (S. Sayısı : 178 ve eki (Dağıtma tarihi : 5 . 2 . 1969)

23. — Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 25 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/163) (S. Sayısı : 188 ve eki) (Dağıtma tarihi : 5 . 2 . 1969)

24. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonunun 12 . 5 . 1965 tarih ve 468 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi gereğince hazırladığı (1964, 1965, 1966 yıllarına ait) Kamu İktisadi Teşebbüslerinin denetimi sonuçları hakkındaki raporlarına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komusyonu raporu (3/108, 122, 259, 267, 385, 436, 456, 469, 506, 519, 538, 544, 740, 796, 800, 813, 841, 847, 848, 866, 867) (Millet Meclisi S. Sayısı : 771; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1131) (Dağıtma tarihi : 25 . 3 . 1969)

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞÜLMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Tütün, Tarım Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliği kanun tasarısı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 18 arkadaşının, Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliği kanun teklifi ve Tarım, Gümrük ve Tekel, Maliye, Ticaret ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/208), (2/18) (S. Sayısı : 236 ve 236 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 16 . 1 . 1968]

× 2. — Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü kuruluşu hakkında kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Osman Saim Sarıgöllü ve 11 arkadaşının, Devlet Operası kuruluşu hakkında kanun teklifi ve Maliye, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/333, 2/199) (S. Sayısı : 273 ve 273 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 16 . 1 . 1968]

× 3. — 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, 1 maddenin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/332) (S. Sayısı : 274 ve 274 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 16 . 1 . 1968)

4. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga ve 10 arkadaşının, Bölge tiyatroları kanun teklifi ve Maliye, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (2/8) (S. Sayısı : 275 ve 275 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 16 . 1 . 1968]

5. — Serbest malî müşavirlik kanunu tasarısı ve Adalet, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/166) (S. Sayısı : 325 ve 325 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 16 . 1 . 1968]

× 6. — Su ürünleri kanunu tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine, Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve 10 arkadaşı ile Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnci'nin, Su ürünleri kanunu teklifleri ve Gümrük ve Tekel, İçişleri, Ticaret, Maliye, Adalet, Tarım ve Plân komisyonlarından 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/190, 2/26, 2/42, 2/83) (S. Sayısı : 210 ve 210 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 1 . 1968]

7. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Hasan Âli Türker ve 6 arkadaşının Tarım Bakanlığı Teşkilâtında çalışan hayvan sağlığı memurlarına ödenek verilmesine dair kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (2/561) (S. Sayısı : 561) [Dağıtma tarihi : 1 . 2 . 1968]

× 8. — Gümrük kanunu tasarısı ve Ticaret, Sanayi, Millî Savunma, Ulaştırma, Adalet, Ma-

liye, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/195) (S. Sayısı : 287 ve 287 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

× 9. — Genel nüfus yazımı kanunu tasarısı ve Dışişleri, Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/69) (S. Sayısı : 330 ve 330 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

× 10. — Nüfus kanunu tasarısı ve Dışişleri Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/70) (S. Sayısı : 331 ve 331 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

11. — Çorum Milletvekili Ahmet Uysal ve 12 arkadaşının, Tarım Bakanlığının muhtelif kademelerinde hizmet gören bölge ziraat okulları mezunu personele mahrumiyet yeri ödeneği verilmesi hakkında kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (2/498) (S. Sayısı : 625) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

× 12. — Konut kanunu tasarısı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 13 arkadaşının, Konut kanunu teklifi ve Adalet, Ticaret, İçişleri, Maliye, İmar ve İskân ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/266, 2/17) (S. Sayısı : 435 ve 435 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 15 . 2 . 1968]

× 13. — Kayseri Milletvekili Feyyaz Köksal ve 29 arkadaşının, Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları kurulmasına ve 6235 ve 7303 sayılı kanunların yürürlükten kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar, Tarım, Bayındırlık, Adalet ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (2/413) (S. Sayısı : 448 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1968]

14. — Devlet İhale kanunu tasarısı, Ankara Milletvekili İsmail Rüştü Aksal ve 13 arkadaşı ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli eski Üyesi M. Ali Demir ve 9 arkadaşının, Devlet İhale kanunu teklifi ve Nevşehir Milletvekili Ali Baran Numanoğlu'nun, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun 66 ncı maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Sayıştay, Ticaret, İçişleri, Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/150, 2/31, 2/267) (S. Sayısı : 683) [Dağıtma tarihi : 6 . 4 . 1968]

× 15. — 2510 sayılı İskân Kanununa ek kanun tasarısı ve İçişleri, Ticaret, Maliye, Köy İşleri ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/394) (S. Sayısı : 700) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1968]

16. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 38 sayılı Anayasa Nizamını, Millî Güvenlik ve huzuru bozan bâzı fiiller hakkındaki Kanunun yürürlükten kalıdırılması hakkında kanun teklifi (2/380) (S. Sayısı : 654) [Dağıtma tarihi : 20 . 2 . 1968]

17. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve Ankara Milletvekili İlyas Seçkin'in, 15 Temmuz 1963 tarih ve 275 sayılı Kanunun 35 nci maddesinin bir fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Çalışma Komisyonu raporu (2/629) (S. Sayısı : 623 ve eki) [Dağıtma tarihi : 25 . 11 . 1968]

18. — Cumhuriyet Senatosu Eskişehir Üyesi Ömer Ucuzal'ın, 931 sayılı İş Kanununun 79 ncu maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Çalışma Komisyonu raporu (2/714) (S. Sayısı : 737 ve eki) [Dağıtma tarihi : 25 . 11 . 1968]

19. — Umumi Hıfzısıhha Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, Tarım ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (1/180) (S. Sayısı : 467 ve 467 ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 27 . 11 . 1968)

× 20. — Cezaların infazı sırasında ve infazdan sonraki korunmaya ait kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/113) (S. Sayısı : 135 e 2 nci ek) (Dağıtma tarihi : 29 . 11 . 1968)

× 21. — Kanun ve kararnameler icabı olarak 1960 yılı sonuna kadar Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri nezdinde tekevvün eden Hazine alacaklarının terkini hakkında kanun tasarısı ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/270) (S. Sayısı : 279 a 2 nci ek) (Dağıtma tarihi : 29 . 11 . 1968)

× 22. — Toprak ve su Kaynaklarının Geliştirme Birlikleri kanun tasarısı ve Köy İşleri ve

Plân komisyonları raporları (1/206) (S. Sayısı : 291 e 2 nci ek) (Dağıtma tarihi : 29.11.1968)

23. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen ve 9 arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 31 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/176) (S. Sayısı : 300 e 2 nci ek) (Dağıtma tarihi : 29 . 11 . 1968)

24. — Emekli sandıklariyle mâlûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortaları kanunlarına hizmetlerinin birleştirilmesi hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Çalışma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/56) (S. Sayısı : 429 a 2 nci ek) (Dağıtma tarihi : 29 . 11 . 1968)

× 25. — 31 . 12 . 1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bâzı maddelerinin yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları. (1/203) (S. sayısı : 703 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 29.11.1968)

× 26. — 4 . 1 . 1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun bâzı hükümlerinin değiştirilmesine ve bâzı hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/204) (S. Sayısı : 712 ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 29 . 11 . 1968)

× 27. — Bursa Milletvekili İbrahim Öktem ve 9 arkadaşının, Ankara'da Politeknik Fakültesi kurulması hakkında kanun teklifi. (2/22) (S. Sayısı : 743) (Dağıtma tarihi : 6 . 12 . 1968)

28. — Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun 22 . 3 . 1926 tarih ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair Kanunun 21 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçişleri ve Millî Eğitim komisyonları raporları (2/259) (S. Sayısı : 471 ve eki) (Dağıtma tarihi : 7.12.1968)

× 29. — Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasındaki Hazine bonolarının tahkimi hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/96) (S. Sayısı : 748) [Dağıtma tarihi : 9 12 . 1968]

× 30. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve iki arkadaşının, 15 Mayıs 1957 tarih ve 6964 sayılı Ziraat Odaları Birliği Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bâzı maddelerinin kaldırılmasına ve adı geçen kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun teklifi (2/585) (S. Sayısı: 754) [Dağıtma tarihi : 10 . 12 . 1968]

31. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli eski Üyesi Mehmet Ali Demir ve 10 arkadaşı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 11 arkadaşının, Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununa bâzı maddelerin eklenmesine ve bu kanunun bir maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/75) (Millet Meclisi S. Sayısı : 132 ve eki) [Dağıtma tarihi : 11 . 12 . 1968]

× 32. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 11 arkadaşının, 2834 sayılı Kanunun 21 nci maddesinin değiştirilmesine dair ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 2834 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve birlikleri hakkındaki Kanunun 19 ve 21 nci maddelerine fıkralar eklenmesi hakkında kanun teklifleri ve Tarım, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (2/16, 2/177) (Millet Meclisi S. Sayısı : 290 ve eki) (Dağıtma tarihi : 11 . 12 . 1968)

33. — Cumhuriyet Senatosu Başkanvekili Fikret Turhangil ve 4 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu memur ve iç hizmetler teşkilâtı kanunu teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/508) (Millet Meclisi S. Sayısı : 296 ve eki) (Dağıtma tarihi : 11 . 12 . 1968)

34. — 3530 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bâzı maddelerinin kaldırılması ve bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ile 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanununa ek 4047 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması, 6 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir ek madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/153; 1/321) (Millet Meclisi S. Sayısı : 308 ve eki) (Dağıtma tarihi : 11 . 12 . 1968)

35. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Turizm ve Tanıtma ve Plân komisyonları raporları (2/351) (Millet Meclisi S. Sayısı : 621 ve eki) (Dağıtma tarihi : 11 . 12 . 1968)

36. — Rize Milletvekili Erol Yımaz Akçal'ın, Dışişleri Bakanlığı teşkilâtı hakkındaki 3312

sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (2/456) (Millet Meclisi S. Sayısı : 714 ve eki) (Dağıtma tarihi : 11 . 12 . 1968)

37. — Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 12 . 2 . 1963 tarihli 172 sayılı Kanunla değişik 69 ncu maddesinin (b) bendinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/523) (Millet Meclisi S. Sayısı : 755) [Dağıtma tarihi: 11 . 12 . 1968]

38. — 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askerî Memurlar Kanununun 97 sayılı Kanunla değişik 3 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/535) (Millet Meclisi S. Sayısı : 756) [Dağıtma tarihi : 11 . 12 . 1968]

39. — Muş Milletvekili Kemal Aytaç'ın, Oğuz Bakırburç'un affı hakkında kanun teklifi (2/656) (S. Sayısı : 738) [Dağıtma tarihi : 18 . 10 . 1968]

40. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca ve 10 arkadaşının, Erzurum, Şenkaya Eski Ekrek köyü Öğretmeni Ziya Tan kızı Mübeccel Morkoç hakkında 4557 sayılı Kanunun (E) bendi gereğince meslekten ihracı hakkında Millî Eğitim Bakanlığınca verilen disiplin cezasının kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/219) (S. Sayısı : 282 ye 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1968]

× 41. — Ankara Milletvekili Hasan Türkay ve 3 arkadaşının, İşçi Yardımlaşma Kurumu (İYAK) kanunu teklifi ve Ticaret, İmar ve İskân, Maliye, Çalışma, Adalet ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden müteşekkil Geçici Komisyon raporu. (2/614) (S. Sayısı : 762) [Dağıtma tarihi : 4 . 1 . 1969]

42. — Van Milletvekili Mehmet Emin Erdinç ve 3 arkadaşının, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu hakkındaki 22 Ağustos 1961 tarihli ve 351 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin ilk fıkrası ile 28 nci maddesinin (a) bendinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından 10 ar üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (2/711) (S. Sayısı : 777) (Dağıtma tarihi : 21 . 1 . 1969)

43. — Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 172 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonlarından 4 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (1/562) (S. Sayısı : 778) (Dağıtma tarihi : 23 . 1 . 1969)

44. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca ve Erzurum Milletvekili İsmail Hakkı Yıldırım'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usullerinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/757) (S. Sayısı : 783) (Dağıtma tarihi : 24 . 1 . 1969)

× 45. — Vakıflar Genel Müdürlüğü vazife ve teşkilâtı hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bu kanuna bir fıkra ve ek maddelerle bâzı geçici maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/551) (S. Sayısı : 785) (Dağıtma tarihi : 25 . 1 . 1969)

× 46. — Emniyet Sandığı kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Adalet ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/307) (S. Sayısı : 784) (Dağıtma tarihi : 27 . 1 . 1969)

47. — Anayasa nizamını, millî güvenlik ve huzuru bozan bâzı fiiller hakkında 5 . 3 . 1962 tarih ve 38 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Bursa Milletvekili Ömer Öztürkmen ile Manisa Milletvekili Önol Şakar'ın, 38 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair ve Uşak Milletvekili M. Fahri Uğrasızoğlu'nun Anayasa nizamını, millî güvenlik ve huzuru bozan bâzı fiiller hakkındaki 38 numaralı Kanunun yürürlükten kaldırılması ve bu kanuna göre tutuklu ve Anayasa hükümlü bulunanların cezalarının affı hakkında kanun teklifleri ve Anayasa ve Adalet komisyonları raporları. (1/589, 2/657, 2/746) (S. Sayısı: 789) (Dağıtma tarihi : 29 . 1 . 1969)

48. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in kapıcıların İş Kanunu kapsamına alınmasına dair kanun teklifi ile İstanbul Milletvekili Kaya Özdemir'in, 931 sayılı İş Kanununun 5 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı hükümler ilâve edilmesi hakkında kanun teklifi ve Çalışma Komisyonu raporu (2/745, 2/797) (S. Sayısı : 791) (Dağıtma tarihi : 3 . 2 . 1969)

49. — 654 sayılı Toplum zabıtası kurulması hakkında Kanunun 1 nci ve 3 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/565) (S. Sayısı : 793) (Dağıtma tarihi : 4 . 2 . 1969)

50. — Jandarma Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve İçişleri komisyonları raporları (1/217) (S. Sayısı : 294 ve eki) (Dağıtma tarihi : 5 . 2 . 1969)

51. — Kayseri Milletvekili Mehmet Ateşoğlu'nun, 2739 sayılı Ulusal Bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (C) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/288) (S. Sayısı : 309 ve eki) (Dağıtma tarihi : 5 . 2 . 1969)

52. — Uyuşturucu maddelerin murakabesi hakkındaki Kanunun 23 ve 28 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet, Tarım ve İçişleri komisyonları raporları (1/173) (S. Sayısı : 614 ve eki) (Dağıtma tarihi : 5 . 2 . 1969)

53. — Asayişe müessir bâzı fillerin önlenmesi hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (1/443) (S. Sayısı : 659 ve eki) (Dağıtma tarihi : 5 . 2 . 1969)

54. — İzmir Milletvekili Hüsamettin Gümüşpala ve 21 arkadaşı, Kayseri Milletvekili Feyyaz Köksal ve 10 arkadaşı ile Ankara Milletvekilleri Ali Rıza Çetiner ve Zühtü Pehlivanlı'nın, Emekli Sandıkları ile Mâlûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları kanunlarına tabi işyerlerinde geçen hizmetlerin birleştirilmesi hakkındaki 228 sayılı Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bir maddenin kaldırılmasına dair kanun teklifleri ve Çalışma, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 6 şar üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (2/756, 2/620, 2/683) (S. Sayısı : 795) (Dağıtma tarihi : 5 . 2 . 1969)

55. — 23 Haziran 1965 tarih ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 51 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/607) (S. Sayısı : 797) (Dağıtma tarihi : 6 . 2 . 1969)

56. — Ankara Milletvekili Kemal Bağcıoğlu'nun, Çalışma Bakanlığı Kuruluş ve görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanuna yeni maddeler eklenmesi hakkında 864 sayılı Kanunun geçici maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye, Çalışma ve Plân komisyonlarından 6 şar üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu .(2/690) (S. Sayısı : 798) (Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1969)

× 57. — Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası kanun tasarısı ve Ticaret, Maliye ve Plân komisyonlarından 6 şar üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/606) (S. Sayısı : 799) (Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1969)

58. — İstanbul Milletvekili İsmail Hakkı Tekinel'in, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve 9 arkadaşının, 4 Teşrinievvel 1927 tarih ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 288 ve 290 ncı maddelerinin değiştirilmesine dair, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Ekrem Özden'in, 5464 sayılı Kanunla değiştirilen 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 8 nci ve 438 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (2/812, 2/147, 2/588, 2/589) (S. Sayısı : 816) (Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1969)

× 59. — Sermaye piyasasının tanzimi ve teşviki hakkında kanun tasarısı ve Ticaret, Çalışma, Maliye, Adalet ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/346) (S. Sayısı: 819) (Dağıtma tarihi: 15. 2 . 1969)

60. — İzmir Milletvekili Hüsamettin Gümüşpala'nın, 5434 sayılı Kanunun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ile Kütahya Milletvekili Himmet Erdoğmuş ve 6 arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine iki bend ve bu kanuna geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye, Ulaştırma ve Plân komisyonlarından seçilen 6 şar üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (2/621, 2/682) (S. Sayısı: 820) (Dağıtma tarihi: 15 . 2 . 1969)

× 61. — Türkiye Elektrik Kurumu kanunu tasarısı ve Denizli Milletvekili Hüdai Oral ve

24 arkadaşının teklifi ve Bayındırlık, İmar ve İskân, Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabiî Kaynaklar, İçişleri, Maliye, Tarım, Ulaştırma ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/294, 2/20) (S. Sayısı: 251 e ek) (Dağıtma tarihi: 15 . 2 . 1969)

62. — İzmir Milletvekili Hüsamettin Gümüşpala ile Sinop Milletvekili Mustafa Kaptan'ın 5616 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin (a), (c) fıkralarının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye, Ulaştırma ve Plân komisyonlarından seçilen 6 şar üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (2/622) (S. Sayısı: 821) (Dağıtma tarihi: 17 . 2 . 1969)

× 63. — Deniz Kuvvetlerine yabancı memleketlerden dört muhrip satınalınması için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/235) (S. Sayısı : 832) (Dağıtma tarihi : 12 . 3 . 1969)

× 64. — Tahsis edildikleri gayelerde kullanılmalarına imkân veya lüzum kalmıyan harb sefinelerinin satılmasına yetki verilmesi hakkındaki 11 Temmuz 1963 tarihli ve 269 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/241) (S. Sayısı : 833) (Dağıtma tarihi : 12 . 3 . 1969)

65. — İstanbul Teknik Üniversitesi kuruluş kadroları Kanununa ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/519) (S. Sayısı: 834) (Dağıtma tarihi: 12 . 3 . 1969)

66. — 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine; 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin tadil ve eklerinin Adalet Bakanlığı bölümüne kadro eklenmesine dair kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/503) (S. Sayısı: 835) (Dağıtma tarihi : 12 . 3 . 1969)

67. — Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılarına döner sermayeden ödenek ve prim, yardımcı tıp personeline prim verilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/603) (S. Sayısı : 836) (Dağıtma tarihi 12 . 3 . 1969)

68. — Kayseri Milletvekili Ahmet Âtıf Hacıpaşaoğlu'nun, kadro dolayısiyle açıkta kalanların açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair 1046 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/787) (S. Sayısı : 837) (Dağıtma tarihi: 12 . 3 . 1969)

69. — 3491 sayılı Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun 7368 sayılı Kanunla değişik 18 ve 27 nci maddeleriyle ek 2 ve 3 ncü maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ile Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, 3491 sayılı Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun değişik 27 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Tarım, İçişleri, Adalet, Ticaret ve Plân komisyonları raporları. (1/355, 2/273) (S. Sayısı : 838) (Dağıtma tarihi : 14 . 3 . 1969)

70. — Edirne'nin Lalapaşa ilçesi, Çömlekakpınar köyü hane 1, cilt 5, sayfa 1 de nüfusa kayıtlı Osmanoğlu, Nazmiye'den doğma 22.1.1937 doğumlu Mehmet Yama ile aynı nüfusa kayıtlı Emin kızı Fatma'dan doğma 1928 doğumlu Zehra Yama'nın ölüm cezalarına çarptırılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/759) (S. Sayısı : 839) [Dağıtma tarihi : 18 . 3 . 1969]

71. — Fazla fiyatla bilet satanların cezalandırılmaları hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/502) (S. Sayısı : 840) [Dağıtma tarihi : 18 . 3 . 1969]

× 72. — Silâhlı Kuvvetlerde kadro dışı edilen veya ihtiyaç fazlası bulunan malzemelerin satılması, devredilmesi veya hibe edilmesi ve eğitim görecek yabancı silâhlı kuvvetler personeli hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları. (1/505) (S. Sayısı : 842) [Dağıtma tarihi : 22 . 3 . 1969]

73. — Salihli ilçesinin Eskicami mahallesi 1028 hanesinde nakleu kaydedilen Ali Nacioğlu, Ayşe'den doğma 20 . 10 . 1945 doğumlu Kâmil Akman'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu. (3/1028) (S. Sayısı : 843) (Dağıtma tarihi : 25 . 3 . 1969)

74. — Sakarya iline bağlı Akyazı kazasının Kanlıçay köyü 48 hane, 34/67 cilt ve sayfa numarasında nüfusa kayıtlı Nurioğlu, Selfinaz'-

dan doğma 1927 Şavşat doğumlu Mevlût Balcı ile Sakarya ilinin Erenler köyü 581 hane, 88/107 cilt ve sayfa numarasında nüfusa kayıtlı Nurioğlu, Selfinaz'dan doğma 1939 Şavşat doğumlu Zekeriya Balcı'nın ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/942) (S. Sayısı : 844) (Dağıtma tarihi : 25 . 3 . 1969)

75. — Akyazı ilçesi merkez Yeniköyü hane 18, cilt 8, sayfa 125 te kayıtlı Hüseyinoğlu, Fatma'dan doğma 13 . 3. 1940 doğumlu Kemal Uluköylü'nün ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/768) (S. Sayısı : 845) (Dağıtma tarihi : 25 . 3 . 1969)

76. — Van'ın Gürpınar ilçesi Hoşap bucağı Işıkpınar köyü, hane 37, cilt 5, sayfa 52 de kayıtlı Necmettinoğlu Emine'den doğma 1 . 1 . 1947 doğumlu Nurettin Kahraman'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/957) (S. Sayısı : 846) (Dağıtma tarihi : 25 . 3 . 1969)

77. — 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 2 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/493) (S. Sayısı : 847) (Dağıtma tarihi : 25 . 3 . 1969)

78. — Türk Ceza Kanununun bâzı maddelerinin kaldırılması ve bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Sivas Milletvekili Nazif Arslan, İstanbul Milletvekili İsmail Hakkı Tekinel, Aydın Milletvekili Reşat Özarda, Sivas Milletvekili Nazif Arslan, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Cemal Yıldırım, Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Arslan Bora, Cumhuriyet Senatosu Maraş Üyesi Hilmi Soydan, Afyon Karahisar Milletvekili Mustafa Akalın, Aydın Milletvekili Reşat Özarda, Erzincan Milletvekili Âdil Sağıroğlu ve Kırklareli Milletvekili Mehmet Atagün'ün, Türk Ceza Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bâzı maddelerinin kaldırılması ve bâzı maddelerine fıkralar eklenmesi hakkında kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu. (1/594, 2/225, 2/268, 2/381, 2/574, 2/605, 2/697, 2/713, 2/727, 2/749, 2/825) (S. Sayısı : 841) (Dağıtma tarihi : 26 . 3 . 1969)

79. — Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi hakkında 224 sayılı Kanunun 15, 20 ve 24 ncü maddelerinin değiştirilmesine ve mezkûr kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/583) (S. Sayısı : 848) (Dağıtma tarihi : 26 . 3 . 1969)

80. — 7334 sayılı İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri Kanununun birinci ve yirmibirinci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna dört ek madde eklenmesine dair kanun tasarısı ile İzmir Milletvekili Arif Ertunga ve Mustafa Uyar'ın, 7334 sayılı İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri Kanununun 1 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna altı madde eklenmesine dair kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı ve 11 arkadaşının, 7334 sayılı İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Kanununun 1 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna 7 madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/483, 2/280, 2/410) (S. Sayısı : 849) (Dağıtma tarihi : 27 . 3 . 1969)

Dönem : 2
Toplantı : 3 MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 178 e 1 nci ek

Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun, 27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve İçişleri Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/258; Cumhuriyet Senatosu 2/217)

(Not : Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 953 ve 953 e ek)

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 8034, 2/217

8 . 12 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 5 .6 . 1967 gün ve 7544 sayılı yazınız:

27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 5 . 12 . 1967 tarihli 9 ncu Birleşiminde işari oyla reddedilmiş, dosya ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

İbrahim Şevki Atasağun
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

İçişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu
Esas No. : 2/258
Karar No. : 24

3 . 4 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Evvelce komisyonumuzda görüşülüp, müspet olarak 28 . 12 . 1966 tarih ve 12 karar sayısiyle, Genel Kurula intikal eden ve Millet Meclisi Genel Kurulunun 1 . 6 . 1967 tarihli 111 nci Birleşiminde kabul edilerek 5 . 6 . 1967 tarihinde Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına sevk olunan «Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun, 27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair olan kanun teklifinin, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 5 . 12 . 1967 tarihli 9 ncu Birleşiminde reddi neticesi Komisyonumuza tekrar havale buyurulan mezkûr kanun teklifi, teklif sahibinin iştirakiyle Komisyonumuzda yeniden görüşüldü.

Tümü üzerinde cereyan eden görüşmeler neticesinde; Komisyonumuzun, teklifin aynen kabulüne dair olan ve tarih numarası yukarda yazılı bulunan raporumuzda tesbit edilen görüşte ısrar edilmesine ve Cumhuriyet Senatosunun redde dair olan kararının benimsenmemesine karar verildi.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Sakarya *K. Eroğan*	Başkanvekili Samsun *M. Gedik*	Bu Rapor Sözcüsü Kâtip Kars *C. N. Koç*
Adıyaman *A. Turanlı*	Ankara *Z. Pehlivanlı*	Eskişehir Senatonun kararı yerindedir. Teklifin reddi lâzımdır. *Ş. Asbuzoğlu*
Kars Muhalifim *T. Göle*	Kastamonu *A. Ş. Bohça*	Ordu Muhalifim söz hakkım mahfuz *R. Aybar*
Tokat O. Saraç	Trabzon Senatonun kararına uyulmasının yerinde olduğu kanaatindeyim. Bu maksatla muhalifim. *H. Orhon*	Hatay *Ş. Mursaloğlu*

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 2. — (D) — Şeker Bayramı; arife günü saat 13 de başlamak üzere üçbuçuk gün. (E) — Kurban Bayramı; arife günü saat 13 de başlamak üzere dörtbuçuk gün.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Dönem : 2
Toplantı : 4 **MİLLET MECLİSİ** S. Sayısı : **178 e 2 nci ek**

Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun, 27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal Bayram ve genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve İçişleri Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/258; C. Senatosu 2/217)

(Not : Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 953 ve 953 e ek)

İçişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu
Esas No. : 2/258
Karar No. : 6

1 . 2 . 1969

Yüksek Başkanlığa

3 ncü Toplantı yılında gündemde bulunan, fakat Genel Kurulda görüşülemediğinden Komisyonumuza iade olunan Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun, 27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi hakkında Komisyonumuzca evvelce tanzim edilen 3 . 4 . 1968 tarih ve 24 karar sayılı raporun aynen kabulüne karar verilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	
Sakarya	Samsun	Ankara	Adıyaman
K. Eroğan	*M. Gedik*	*M. K. Yılmaz*	*A. Turanlı*
Diyarbakır	Eskişehir	Konya	Ordu
A. Ensarioğlu	Muhalifim.	*S. F. Önder*	Muhalifim.
	Ş. Asbuzoğlu		*R. Aybar*

Trabzon
Muhalifim.
H. Orhon